

metalurg

MITJA MOTALN

■ PRAVI IMPOLČANI

*Življenje je prekratko,
da bi se odrekal
stvarem, ki ti
polepšajo dan*

■ AKTUALNO

*Štajerski
gospodarski
oskar za Impol*

■ VITKA PISARNA

*Na poti
v odličnost*

ANDREJ LESKOVAR

Vodja vzdrževanja v Impolu LLT

**Poslanstvo vzdrževanja je skrb
za dobro in nemoteno
delovanje strojev**

■ V SREDIŠČU

OHLAJANJE GOSPODARSTVA V EU

Vsebina

- 4 Impol prejel prestižno nagrado
- 6 E-odpadki v Evropski uniji
- 7 Stiskane palice za večjo avtomatizacijo industrije in pametnih tovarn
- 8 **Ohlajanje gospodarstva v EU**
- 12 Valjarništvo: iščemo nove priložnosti
- 12 Razvoj stiskanih izdelkov
- 14 Zenkrat še imamo dovolj naročil
- 16 **Letos več reklamacij**

10

Notranja revizija

“Notranja revizija sodeluje s prav vsemi področji v skupini Impol. Zaradi narave dela in po pooblastilu ima dostop do vseh podatkov, informacij in zaposlenih.”

Tanja Ahaj, notranja revizorka v skupini Impol

20 **Na poti odličnosti**

22 Nadgradite svoje potenciale

23 Trajnostne zahteve kupcev vse večje

28 Uvajanje novozaposlenih

32 Digitalizacija

37 Urnik usposabljanj

47 DPZ Impol

METALURG, ŠTEVILKA 5 2023

Kolofon

Urednica: Nina Potočnik

Lektoriranje: Tina Posavec

Grafična zasnova in prelom: Urša Zidanšek

Avtorji fotografij: Nino Verdnik in osebni arhivi.

Vir fotografij: www.freepik.com in osebni arhivi.

Tisk: Evrografis, d. o. o.
Naklada: 1.500 izvodov.

Naslov uredništva:
Metalurg, Partizanska 38,
2310 Slovenska Bistrica

Elektronska pošta:
nina.potocnik@kadring.si

KAJ PA NAŠA KULTURA?

Tekst: **Nina Potočnik**, urednica revije **Metalurg**

"Če ne merimo pravilno, ne moremo voditi pravilno." Deming

Skupina Impol je od svojega začetka delovanja postala simbol za kakovost, inovativnost in trajnost. Vendar pa moramo v Impolu, tako kot v kateri koli drugi organizaciji, nenehno razvijati in krepiti svojo organizacijsko kulturo, da ostane mo na vrhu. Dobra organizacijska kultura je ključna za uspeh vsakega podjetja. Ni dovolj, da ima podjetje najboljše stroje ali najnaprednejše tehnologije, če vodstvo in zaposleni ne delujejo kot celota.

Pomembno je, da razumemo pomen učinkovitega vodenja. Vodja ni samo oseba, ki daje ukaze, ampak je tudi mentor, svetovalec in motivator. Dajanje povratne informacije, pohval in ukrepanje v primeru težav so ključne komponente učinkovitega vodenja. Vodja mora pojasniti svoja pričakovanja, postaviti cilje, pomagati zaposlenim pri njihovem doseganju in ukrepati, če spozna, da zaposleni kljub opozorilom in pomoči ciljev ni dosegel. Čeprav se morda zdi, da smo na pravi poti, številke povedo drugače. Kar 90 odstotkov naših zaposlenih je ocenjenih kot nadpovprečnih. To jasno kaže, da ne razumemo pojma povprečje in da zaposlenim ne znamo postaviti realnih pričakovanj.

Poleg tega je zaskrbljujoče, da smo do sedaj imeli že 27 delovnih nezgod. To je jasen znak, da moramo nujno ukrepati. Pomanjkanje discipline se ne odraža le v našem odnosu do varnosti, ampak tudi v našem vsakodnevem delu. Moramo se zavedati, da vsaka nezgoda, ne glede na to, kako majhna se zdi, vpliva na našo organizacijsko kulturo in naše poslovanje. Pomanjkanje discipline se ob neukrepanju širi na vsa področja, ne samo na varno delo.

Zanimivo je, da po nekaterih statističnih podatkih podjetja z močno organizacijsko kulturo beležijo do 30-odstotno večjo produktivnost. To je dokaz, da je vlaganje v organizacijsko kulturo ključno za dolgoročni uspeh podjetja.

Skupina Impol je odlična organizacija, ki je zrasla na temeljih trdega dela, inovativnosti in poslovne odličnosti. Vendar pa moramo vložiti še več energije v izgradnjo učinkovite organizacijske kulture, da bomo lahko še naprej rasli in se razvijali. Kot je že rekel Deming: "Če ne merimo pravilno, ne moremo voditi pravilno." ■

Impol prejel prestižno nagrado

Tekst: Urša Zidanšek, svetovalka za korporativno komuniciranje

Z veseljem in ponosom sporočamo, da smo v podjetju Impol prejeli prestižno nagrado – **Štajerskega oskarja za veliko podjetje**, kar odraža našo neomajno zavezanost kakovosti in inovativnosti v industriji aluminija. To priznanje ne potrjuje samo naših dolgoletnih naporov za izpolnjevanje najvišjih standardov, temveč tudi utrjuje naš položaj vodilnega akterja v

panogi ne le v Sloveniji, ampak tudi širše. Nagrada je plod skupnega dela, predanosti in trdega dela vsakega člana naše ekipe. Zahvaljujemo se vsem zaposlenim, partnerjem in strankam, ki so del naše uspešne zgodbe. V prihodnje se zavezujemo k nadaljnjemu razvoju in izboljšavam, saj nas takšna priznanja še dodatno motivirajo.

PODELITEV OSVETLILA NAJBOLJŠA PODJETJA REGIJE

V mariborskem hotelu Habakuk je v sredo, 18. 10., potekala podelitev 1. Štajerskih gospodarskih oskarjev za leto 2022, kjer so bila nagrajena izstopajoča podjetja štajerske regije. Ročno izdelane nagrade, ki so vsebovale del najstarejše trte na svetu, so bile podeljene v petih kategorijah. Več kot 300 izbranih gostov se je udeležilo dogodka, kjer so priznanja podelili najboljšim podjetjem za njihove dosežke in prispevke k regionalnemu gospodarstvu.

ŠTAJERSKI GOSPODARSKI OSKAR ZAČENJA NOVO TRADICIJO

Štajerski gospodarski oskar je nova nagrada na področju gospodarstva, ki sta jo skupaj zasnovali Štajerska gospodarska zbornica in Regionalna gospodarska zbornica Celje (RGZC) in združuje vse dosedanje znanje in izkušnje Štajerske gospodarske zbornice na področju oblikovanja priznanj in podeljevanja nagrad. ■

Štajerski gospodarski oskar za najboljša podjetja

NAVDUŠUJOČE DIGITALNE PUSTOLOVŠČINE ZA OTROKE IN MLADE

Tekst: Urška Kukovič Rajšp, vodja projektov

V podjetju Kadrin, d. o. o., skupaj z našimi partnerji Osnovno šolo Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, Centrom IRIS, Centrom za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne in podjetjem Alcad, d. o. o., izvajamo devet različnih programov za razvoj digitalnih kompetenc otrok in mladih. Programi se izvajajo v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje usposabljanj otrok in mladih za krepitev digitalnih kompetenc ter spodbujanje in promocijo naravoslovnih in tehniških poklicev. Javni razpis sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada.

PROGRAMI DELAVNIC

Otroke in mladostnike smo k izvedbi aktivnosti pritegnili z uporabo najsodobnejših tehnologij (uporaba ChatGPT, tehnologij AR in VR, robotika in avtomatizacija procesov ...) in z zabavnim, interaktivnim pristopom. Najmlajši svet robotike spoznavajo tudi prek lego robotike, otroci v 2. in 3. triadi programirajo mobilne aplikacije, dijaki in študentje pa rešujejo zahtevnejše tehnične izzive. Za srednješolce in študente smo pripravili hekatonski izziv, ki ga nameravamo v sklopu delavnice »Algoritmi umetne

inteligence in programiranje aplikacij« izvesti v drugi polovici oktobra v Mariboru. Pri vsaki delavnici je poudarek tudi na spletnem bontonu in varni rabi spleta.

VKLJUČEVANJE OTROK Z MOTNJAMI AVTISTIČNEGA SPEKTRA TER SLEPIH IN SLABOVIDNIH

V okviru delavnic, ki jih izvajamo, so delavnice Centra IRIS, ki se izvajajo v Ljubljani, namenjene tudi slepim in slabovidnim otrokom ter otrokom z motnjami avtističnega spektra. Zanje se izvajata programa »Digitalno je zabavno« in »Varni na spletu«, zaposleni Centra IRIS pa so v ustrezne prilagoditve gradiv in izvedbe vložili veliko napora. ■

V okviru projekta je poudarek tudi na spodbujanju zanimanja za tehniko in računalništvo pri dekletih.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREEOBRAZBO

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Vrednost delnic

Tekst: **SimFin**

Znani so podatki o konsolidirani knjigovodski vrednosti delnice skupine Impol.

Nerevidirana knjigovodska vrednost delnice skupine Impol, ki jo obvladuje družba Impol 2000, d. d., po obračunu za mesec september 2023 znaša 335,12 evra. Vrednost delnice je izračunana iz konsolidirane bilance stanja. Pri izračunu se kapital manjšinskih lastnikov izključuje. ■

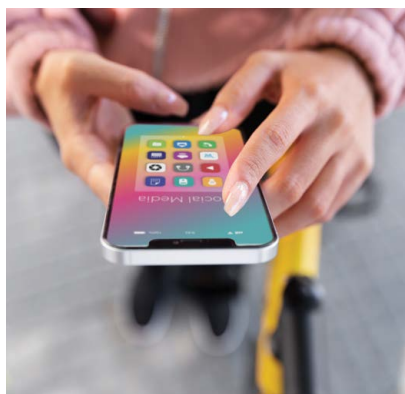

“Tržna situacija na področju valjanih izdelkov je v letu 2023 zelo zahtevna. Skoraj vse industrije, razen avtomobilske, beležijo upad količin. Največji upad je na področju trgovskih izdelkov in gradbeništva, kjer smo najbolj prisotni z našimi valjanimi izdelki. Na žalost se je slabo povpraševanje od drugega kvartala naprej preneslo tudi na trg folij, ki je zgodovinsko veljal za zelo stabilnega.”

Gregor Žerjav, direktor prodaje v diviziji valjarništvo

NAJ PODJETJE LETA

Skupina Impol je prejela Štajerskega gospodarskega oskarja 2022 za najboljšo podjetje med velikimi podjetji v regiji. Nagrada je veliko priznanje za trud in dosežke vseh zaposlenih v skupini Impol. ■

E-PLAČILNE LISTE IN GESLA

Po novem si lahko vsi zaposleni ponastavite gesla za odpiranje e-plačilnih list v sistemu HRM 4.0. Prav tako so v sistemu dostopne vse plačilne liste, ki ste jih do sedaj prejeli v elektronski obliki. ■

JESENSKI TEDEK ZDRAVJA IN DOBREGA POČUTJA V IMPOLU

Zaposleni skupine Impol ste aktivno sodelovali na Tednu zdravja in dobrega počutja skupine Impol, ki je potekal od 16. do 20. oktobra. Med delavnicami so vas najbolj pritegnile naslednje teme: bonton, upravljanje financ, reševanje težav, vzgoja otrok in skrb za zdravo hrbtenico. ■

KADRING PRIDOBIL NEPOVRATNA SREDSTVA

V sklopu projekta Digitalne kompetence 2023 bodo zaposleni Kadringa izvajali delavnice s področja digitalizacije po vsej Sloveniji, precej delavnic pa bo izvedenih tudi za zaposlene v skupini Impol. Podobno Kadring v okviru projekta JR mladi izvaja tudi delavnice za otroke, kjer se otroci učijo robotike, uporabe tehnologije AR in VR, umetne inteligence, varnosti na spletu ipd. ■

E-odpadki v Evropski uniji

Tekst: Daša Levstik, projektno delo

E-odpadki so najhitreje rastoča skupina odpadkov v Evropski uniji, reciklira pa se jih manj kot 40 odstotkov. Težko si predstavljamo sodobno življenje brez električnih naprav in elektronske opreme.

Vendar je onesnaženje, ki ga povzročajo pralni stroji, sesalniki, pametni telefoni in računalniki, postalo ovira v prizadevanjih Evropske unije za zmanjšanje ekološkega odtisa.

KAJ SO E-ODPADKI?

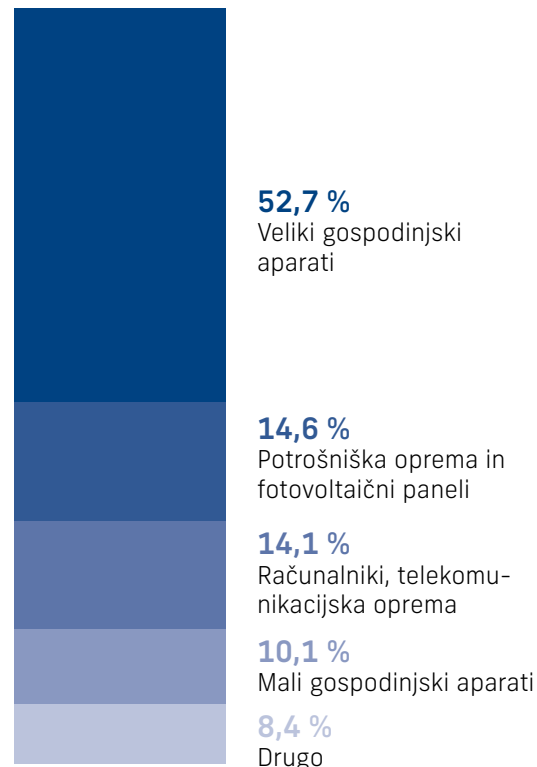
Odpadna električna in elektronska oprema oziroma e-odpadki zajemajo zelo različne izdelke, ki jih po uporabi zavržemo. Najpogosteje se zbirajo veliki gospodinjstvi aparati, kot so pralni stroji in električni štedilniki, ki predstavljajo več kot polovico vseh zbranih e-odpadkov. Sledijo oprema za informacijsko tehnologijo in telekomunikacije (prenosni računalniki, tiskalniki), oprema za zabavno elektroniko in fotonapetostni paneli (videokamere, fluorescentne sijalke) ter mali gospodinjstvi aparati (sesalniki, opekači). Vse druge kategorije, denimo električno orodje in medicinski pripomočki, skupaj predstavljajo le 7,2 odstotka zbranih e-odpadkov. V Evropski uniji se reciklira manj kot 40 odstotkov vseh e-odpadkov, preostali se ne razvrščajo. Prakse recikliranja v državah članicah so različne. Hrvaška na primer reciklira 81,3 odstotka vse odpadne električne in elektronske opreme, Malta pa le 20,8 odstotka. Slovenija je s 33,4 odstotka na 22. mestu. Zavržena električna in elektronska oprema vsebuje materiale, ki so lahko škodljivi ter lahko onesnažujejo okolje in povečujejo tveganja za ljudi. Mnogi redki minerali, ki se uporabljajo v sodobni tehnologiji, prihajajo iz držav, v katerih se kršijo človekove pravice.

UKREPI EVROPSKE UNIJE ZA ZMANJŠANJE E-ODPADKOV

Marca 2020 je Evropska komisija predstavila nov akcijski načrt za krožno gospodarstvo, v katerem je zmanjšanje količine odpadne električne in elektronske opreme določeno kot ena od ključnih prednostnih nalog. V predlogu so opisani takojšnji cilji, kot so pravica do popravila in izboljšanje možnosti ponovne uporabe na splošno, uvedba univerzalnega polnilnika in vzpostavitev sistema nagrajevanja za spodbujanje recikliranja elektronike. Na področju e-odpadkov poslanci hočejo, da Evropska unija spodbuja daljšo življenjsko dobo izdelkov z njihovo ponovno uporabo in možnostmi popravila. (vir: spletna stran Evropskega parlamenta) ■

Odpadna električna in elektronska oprema

Vsa zbrana e-oprema v EU (%)

FAZA 1

RUDARJENJE BOKSITA

Primarni vir aluminija je ruda boksit.

FAZA 2

PROIZVODNJA GLINICE

Boksit je predelan v glinico.

FAZA 3

PROIZVODNJA ALUMINIJA

Glinica je s postopkom elektrolize predelana v aluminij.

FAZA 4

RECIKLIRANJE ALUMINIJA

Recikliranje aluminija je neskončno.

ŽIVLJENJSKI CIKEL ALUMINIJA

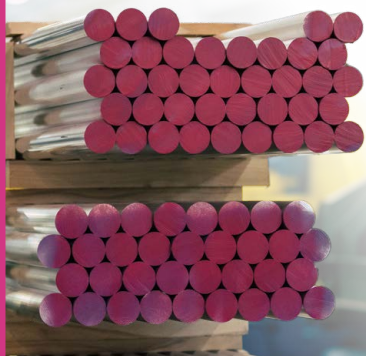
Vsako minuto je na svetu

recikliranih
več kot
120.000 aluminijastih
pločevink.

Tudi v Impolu najdemo roza barvo!

Ali ste vedeli, da na zahtevo kupca palice **določene zlitine po-barvamo z določenimi barvami**, saj jih tako v večjem skladišču, ko so odložene v regalih, že na daleč lahko opazijo? Tokrat je kupec izbral roza barvo.

STISKANE PALICE ZA VSE VEČJO AVTOMATIZACIJO INDUSTRIJE IN PAMETNIH TOVARN

Tekst: **mag. Ervin Rošer**

Zaradi vse večjih zahtev po avtomatizaciji v industriji si PP cevarna s stiskanimi izdelki iz zlitine EN AW 6028 oz. po impolsko AC60 ustvarja vse večji tržni delež v segmentu polproizvodov za avtomatizacijo industrije in pametnih tovarn.

Naše stiskane okrogle, kvadratne in ploščate palice T5 se namreč predelujejo pri svetovno prepoznanem dobavitelju Heidenhain. V letu 2022 je bilo za tega kupca proizvedeno 348 ton izdelkov.

Gre za enega največjih svetovnih proizvajalcev linearnih vodil, merilnih letev, rotacijskih in kotnih dajalnikov pozicij in numeričnih krmilnikov, ki se v glavnem uporabljajo za visoko precizne CNC-orodne stroje in robote.

Naše izdelke lahko torej srečamo povsod, kjer se zahteva visoka natančnost izdelkov. Kupec zato od nas pričakuje popolno obdelovalnost, stabilnost in ponovljivost mehanskih rezultatov ter ustrezno ravnost in osno zvitost. Palice AC60 $\varnothing 60$ in $\varnothing 70$ mm morajo imeti popolno obdelovalnost, dobre mehanske lastnosti in elektroprevodnost – Rm/natezno trdnost min. 310 Mpa (oz. F31), material pa mora biti brez razpok, da iz šarže v šaržo in iz TRE v TRE kupcu zagotavljamo stabilnost in ponovljivost rezultatov. Kupec namreč zaradi visoko avtomatiziranega procesa zazna naša nihanja v proizvodnem procesu. Zazna naša nihanja temperature pri segrevanju okroglic na 55-MN stiskalnici zaradi slabo ščetkane površine drogov in lepljenja oksidov na konice termoelementov, spremembo stiskalnice – direktna/indirektna, različni potek staranja v španski plinski peči... Kupcu je zelo pomembna stabilnost mehanskih karakteristik, zato je tehnološki tim v PP cevarna kot prvi v Impolu v proizvodni proces že v letu 2019 implementiral zahteve po stabilnem delovanju peči za toplotno obdelavo, t. i. CQI 9. To v praksi pomeni, da se staranje lahko izvaja samo v ST peči, ni pa dovoljeno v eni od TRE peči. Prestale TRE se bodo odstarale čez par dni v drugi peči.

Skupaj s tehnološko ekipo livarne smo z optimiranjem procesnih in livnih parametrov ter z obveznim ščetkanjem površin drogov, ki je ekstremno črna in povzroča lepljenje oksidov na konice termoelementov, dosegli kakovost materiala brez razpok.

Zlitina 6028 oz. AC60, ki spada v novo serijo eko zlitin RoHS 3, je namreč zaradi visokega deleža kositra nagnjena k tvorjenju razpok, kar vodi do pokanja izdelkov in posledično zaustavitvi avtomatiziranih proizvodnih linij pri naših kupcih in nadaljnjih uporabnikih. Izdelke iz te zlitine je potrebno po stiskanju in umetnem staranju še obvezno ultrazvočno pregledati, da se zagotovi 100-odstotna kakovost materiala brez razpok in ustreza visokim zahtevam kupca. ■

Ohlajanje gospodarstva v EU: kaj to pomeni za nas?

Tekst: Nina Potočnik, direktorica družbe Kadring

Evropska unija se sooča z ohlajanjem gospodarstva. Po zadnjih podatkih Evropske komisije naj bi rast BDP v Evropski uniji v letu 2023 upadla na 2,7 odstotka, kar je za 1,2 odstotne točke manj kot v prejšnjem letu. V letu 2024 naj bi rast BDP upadla na 1,5 odstotka.

KATERI SO VZROKI ZA OHLAJANJE GOSPODARSTVA?

Za ohlajanje gospodarstva v Evropski uniji je več vzrokov. Med najpomembnejšimi so:

- **Rast cen energije in surovin:** cene energije in surovin so v zadnjih mesecih močno narasle, kar je povzročilo povečanje stroškov proizvodnje in obrestnih mer.
- **Vojna v Ukrajini** je povzročila negotovost na svetovnih trgih in motnje v oskrbi z energijo in surovinami.
- **Nemiri v Izraelu in Palestini** sicer nimajo neposrednih posledic na gospodarske kazalnike, vendar analitiki svarijo, da lahko pričakujemo negativne posledice.
- **Zvišanje obrestnih mer** - Evropska centralna banka je začela z zviševan-

jem obrestnih mer, da bi obvladovala inflacijo. To bo povzročilo povečanje stroškov posojil za podjetja in potrošnike ter posledično upočasnilo potrošnjo, saj se bodo zmanjšali obsegi investicij in projektov.

KAKŠNE BODO POSLEDICE OHLAJANJA GOSPODARSTVA?

Ohlajanje gospodarstva bo imelo več posledic, med drugim lahko pričakujemo:

- **Povečanje brezposelnosti:** zmanjšanje gospodarske aktivnosti bo povzročilo zmanjšanje povpraševanja po delu, kar bo vodilo v povečanje brezposelnosti. Sicer je trenutno stanje brezposelnih na trgu dela še vedno izjemno nizko, saj je brezposelnih manj kot 50.000 ljudi, medtem ko je bila številka v času recesije več kot dvakrat višja.
- **Zmanjšanje gospodarske rasti:** ohlajanje gospodarstva bo zmanjšalo gospodarsko rast, kar bo imelo negativen vpliv na standard življenja ljudi.
- **Povečanje inflacije:** zmanjšanje gospodarske aktivnosti bi lahko celo

povzročilo povečanje inflacije, saj bodo podjetja poskušala zaščititi svoje dobičke pred upadom povpraševanja. Obstaja legitimen strah pred pojavom stagflacije, to je obdobje, ko gospodarstvo ne raste, inflacija pa se vseeno povečuje. Posledično seveda močno pada standard prebivalstva.

KAJ LAHKO STORIMO?

Za omilitev posledic ohlajanja gospodarstva lahko Evropska unija stori več stvari, med drugim makroekonomisti predlagajo:

- **Zmanjšanje davkov in dajatev,** kar bi podjetjem in potrošnikom zmanjšalo stroške in spodbudilo gospodarsko aktivnost.
- **Investicije v zeleno gospodarstvo** - zelena gospodarstva so manj odvisna od fosilnih goriv, kar bi zmanjšalo tveganje za šoke cen energije.
- **Pomoč najbolj prizadetim** - Evropska unija lahko z ukrepi, kot so socialne podpore in subvencije, pomaga ljudem in podjetjem, ki so najbolj prizadeti zaradi ohlajanja gospodarstva.

NAPOVEDI GLEDE INFLACIJE ZA LETO 2024

V letu 2024 se pričakuje, da se bo inflacija začela umirjati, k čemur bodo pripomogli številni dejavniki, kot so dvig obrestnih mer, zmanjšanje povpraševanja in zmanjšanje cen energije.

- V Združenih državah Amerike OECD napoveduje, da bo inflacija v letu 2024 znašala 2,2 odstotka.
- Evropska komisija napoveduje, da bo inflacija v letu 2024 znašala 2,1 odstotka.
- V Sloveniji Ministrstvo za finance

napoveduje, da bo inflacija v letu 2024 znašala 2,0 odstotka.

Zavedati se moramo, da so napovedi za inflacijo lahko nepredvidljive. V primeru, da se inflacija ne bo umirila, ima lahko to negativen vpliv na gospodarsko rast in življenjski standard. ■

KOMENTAR: Situacija na trgu je resna

Gregor Žerjav, direktor prodaje v diviziji valjarništvu

Tržna situacija na področju valjanih izdelkov je v letu 2023 zelo zahtevna. Skoraj vse industrije, razen avtomobilске, beležijo upad količin. Največji upad je na področju trgovskih izdelkov in gradbeništva, kjer smo najbolj prisotni z našimi valjanimi izdelki. Na žalost se je slabo povpraševanje od drugega kvartala naprej preneslo tudi na trg folij, ki je zgodovinsko veljal za zelo stabilnega. Dodaten izziv je, da slabo tržno situacijo spremljajo pritiski na cene. Tako smo v prvi polovici leta še beležili relativno zadovoljive rezultate, v drugi polovici pa je poslovanje pod velikim pritiskom.

Razlogov za slabo povpraševanje je več. Leto 2021 in prva polovica 2022 je bilo obdobje prekomernega naročanja in narasla je zaloga na vseh točkah v dobavnih verigah na trgu – pri naših dobaviteljih, pri nas, pri naših kupcih in pri njihovih kupcih. V letu 2023 naši kupci to zalogo zmanjšujejo, zato manj naročajo. Poleg tega pa je upadlo tudi povpraševanje s strani njihovih kupcev in končnih uporabnikov. K temu prispevata visoka inflacija in visoke obrestne mere. Tudi napovedi za prihodnje leto s strani European Aluminium in CRU so zmerne. Impol se sooča z veliko konkurenco, samo v Evropi je več kot 60 valjarn, veliko je tudi uvoza, predvsem iz azijskih in afriških držav. Veliko konkurentov dosega visoko produktivnost ob nizkem številu zaposlenih, zato lahko znižujejo cene na nivo, ki mu težko sledimo.

V prodaji smo okrepili aktivnosti osvajanja novih kupcev in novih projektov, ponovno pridobili nekaj naročil z ameriškega trga, kot razstavljaivec smo bili v oktobru prisotni na sejmu Aluminium USA. Zavedati se moramo, da uspešnost projektov ni odvisna samo od prodaje, ampak tudi od uspešne kvalifikacije naših izdelkov, stabilnosti naših dobav in spoštovanja dobavnih rokov. Na vseh teh področjih se bomo morali izboljšati, če bomo želeli obstati v vedno zahtevnejšem okolju.

mag. Petra Pristavnik, direktorica prodaje v diviziji stiskalništvo

Trenutno imamo dovolj naročil na stiskalništvu. Obseg naročil je vsekakor manjši kot lani, vendar dovolj za normalno proizvodnjo. Proizvodni mix ni najbolj optimalen. Kupci ne naročajo veliko vnaprej, ker čakajo na potrditve svojih kupcev. Zato moramo biti fleksibilni glede rokov in cen. Stiskalništvo prodaja predvsem v državah Evropske unije in tudi v Ameriko. Najpomembnejša tržišča so zagotovo Nemčija, Italija, Češka, Španija in Slovenija. Več kot 60 odstotkov proizvodnje prodamo kupcem avtomobilске industrije, kjer zaznavamo upad naročil zaradi manjše proizvodnje in velikih zalog. Gradbena industrija se je povsem umirila. Ostali sektorji naročajo, vendar v manjšem obsegu.

Aktivno pridobivamo nova naročila in nove projekte. Iščemo nove kupce tudi v drugih branžah. Trenutno vlada trg kupca, kar pomeni prilagajanje tako glede cene kot tudi glede količine. Ponudnikov je veliko, veliko je prostih proizvodnih kapacitet, zato vlada velika konkurenca. Prodaja je tista, ki prva zazna spremembe na trgu in jih posreduje drugim oddelkom. Glede na situacijo v podjetju se mora prilagoditi spremembam na trgu. Cene energentov so se znižale in zato je potrebno korigirati cene za naslednje leto. Aktivno obiskujemo kupce in skušamo zagotoviti posle za naslednje leto.

Tudi naša konkurenca je zelo aktivna. Srečujemo se pri istih kupcih, kjer si oboji prizadevamo pridobiti čim več naročil pod čim boljšimi pogoji za naslednje leto.

Matej Žerjav, direktor prodaje distributerjem

Trg aluminija se je po vseh pretresih v zadnjih dveh letih precej umiril. Vse napovedi kažejo, da se bo marsikatera panoga v naslednjem letu soočala s pomanjkanjem naročil.

V zadnjih dveh mesecih zaznavamo boljši dotok naročil na stiskalništvu, medtem ko je stanje z naročili na valjarništvu že celo leto pod pričakovanji. Povpraševanje se umirja, sploh v gradbeništvo, kjer smo z našimi valjanimi izdelki najbolj prisotni. Cene padajo, dobavni roki so kratki, trgovci znižujejo zaloge do konca leta, hkrati se soočamo še z nizkocenovno konkurenco izven Evropske unije. Vsi naši obstoječi kupci še naprej kupujejo pri nas. Obseg naročil se je pri vseh spremenil v približno enaki meri, saj so potrebe na trgu manjše. Mesečno nižanje cen in vedno krajši dobavni roki niso stanje, ko bi trgovina želela imeti veliko zalogo.

V Impolu redno izvajamo ukrepe za pridobitev naročil. Aktivno pozivamo obstoječe kupce, da naročijo več, pridobivamo nove kupce, spreminjamo cenike, ponujamo različne prednosti v servisu in pridobivamo nove projekte za trajno sodelovanje. Poleg tega se tudi aktivno udeležujemo vseh srečanj za uvedbo ukrepov, ki jih Evropa izvaja za zaščito Evropskega gospodarstva pred tujo konkurenco.

Ni prvič, ko se soočamo s pomanjkanjem naročil in naša prilagodljivost je ena temeljnih prednosti, ki jih imamo. Temeljito opazujemo tudi situacijo naše konkurence, ki je na stiskalništvu in valjarništvu precej podobna kot naša. Udeležujemo se različnih konferenc, kjer bolje spoznamo situacijo. Vsi si obetajo več naročil, zato je ključna prilagoditev strategije v morebitnih slabih tržnih razmerah, ki se lahko nadaljujejo v naslednje leto.

Spoznavamo procese v skupini Impol: NOTRANJA REVIZIJA

Notranja revizija je proces, ki krepi in ščiti vrednost podjetja

Tekst: Urša Zidanšek, svetovalka za korporativno komuniciranje

O delu notranje revizije v skupini Impol smo se pogovarjali z našo notranjo revizorko Tanjo Ahaj.

KAKO BI OPISALI VLOGO IN POMEN NOTRANJE REVIZIJE V SKUPINI IMPOL?

Notranja revizija v skupini Impol je nadzorna funkcija, ki je ključna za pregledovanje notranjih procesov in kontrolnih sistemov. Funkcija poroča upravnemu odboru Impola. Na ta način sodeluje pri upravljanju tako, da na sistematičen in metodičen način preverja primernost notranjih kontrol glede na prepoznana tveganja po posameznih procesih. Spremljajo se načini, celovitost in poti izvajanja določenih opravil ter izvajanje postopkov za odpravljanje ugotovljenih pomanjklivosti.

V notranji reviziji sva zaposleni dve osebi - notranja revizorka in sodelavka, ki je po funkciji analitik podatkov v skupini Impol in zadolžena za zbiranje podatkov iz različnih informacijskih sistemov ter pravo poročil in analiz glede na zahteve posameznih revizij. Obe zaposleni delujeva timsko in v smeri doseganja čim večje dodane vrednosti za Impol.

V letu 2023 smo preverjali naslednja področja: energetika, videonadzor, trajnostno poslovanje, obvladovanje

Notranja revizija preverja:

- če so tveganja primerno prepoznana in ustrezno evidentirana,
- če je poslovanje zakonito,
- če je poslovanje skladno s pravili skupine Impol,
- če so vzpostavljene notranje kontrole in če so učinkovite,
- če je poslovanje transparentno, jasno in vedno utemeljeno na dokazih,
- če organizacija spremlja učinkovitost in uspešnost na vseh področjih poslovanja,
- če organizacija ustrezno ukrepa.

tveganj preko aplikacije DNA, skladnost pravilnikov z zakonodajo, obračun plač in obračun prispevkov za dodatno pokojninsko zavarovanje, kadri in uporabnost HRM, IT-varnost, elektronsko arhiviranje dokumentov, uspešnost poslovanja po

družbah skupine Impol, verodostojnost posameznih poslov itd.

ZAKAJ PREVERJAMO?

Osnovni namen je, da se družba v največji možni meri v procesih izvajanja obnaša racionalno in z najnižjimi možnimi stroški. Delovanje notranje revizije v skupini Impol sledi cilju vitke organiziranosti in fleksibilnosti. Notranja revizija ne želi biti sama sebi namen, temveč želimo s priporočili prispevati k učinkovitosti in uspešnosti poslovanja. Zato sodelujemo z nosilci procesov in odgovornimi osebami, ker oni najbolj poznajo proces in primernost predlaganih priporočil. V notranji reviziji delujemo po metodiki in priporočilih Mednarodnih standardov strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in priporočilih stroke. Pravila delovanja so dodatno zapisana v Kodeksu poslovanja skupine Impol. O ugotovitvah se redno, najmanj pa enkrat mesečno, poroča upravnemu odboru, revizijski komisiji in izvršnim direktorjem.

KAKŠNA JE RAZLIKA MED NOTRANJO IN ZUNANJO REVIZIJO?

Notranji revizor v mesečnem poročilu poda upravnemu odboru zagotovilo o delovanju notranjih kontrol in po potrebi priporočila za izboljšave.

Zunanji revizor izda mnenje o tem, ali računovodski izkazi izkazujejo resnično in pošteno sliko poslovanja.

KATERI SO GLAVNI IZZIVI, S KATERIMI SE NOTRANJA REVIZIJA SOOČA V SODOBNEM POSLOVNEM OKOLJU?

Glavni izzivi, s katerimi se sooča notranja revizija danes, so izzivi skupine Impol. Notranja revizija namreč preverja tveganja in notranje kontrole na področjih, ki so največji izzivi za Impol. To so trg, kupci, novi izdelki, nove tehnologije, razvoj informacijske tehnologije, sledenje zahtevam poslovanja, vpeljava trajnostnega poslovanja, ki ga od skupine Impol zahteva zakonodaja, pridobivanje primernih in kakovostnih kadrov itd.

“Delovanje notranje revizije v skupini Impol sledi cilju vitke organiziranosti in fleksibilnosti. Notranja revizija ne želi biti sama sebi namen, temveč želimo s priporočili prispevati k učinkovitosti in uspešnosti poslovanja. Zato sodelujemo z nosilci procesov in odgovornimi osebami, ker oni najbolj poznajo proces in primernost predlaganih priporočil.”

Tanja Ahaj,
notranja revizorka v skupini Impol

KAKO NOTRANJA REVIZIJA SODELUJE Z DRUGIMI ODDELKI V PODJETJU?

Notranja revizija sodeluje s prav vsemi področji v skupini Impol. Zaradi narave dela in po pooblastilu ima dostop do vseh podatkov, informacij in zaposlenih. V nasprotnem primeru ne bi bilo mogoče izvajati notranje revizije. Vsi zaposleni imajo tudi obvezo, da sodelujejo z notranjim revizorjem. Pogoji delovanja je, da so vsi podatki zaupne narave in se tako z njimi tudi ravna.

Posebej je sodelovanje z zaposlenimi pomembno v zaključni fazi pri vpeljavi priporočil, saj se v skladu s Kodeksom praviloma pomanjkljivosti, ugotovljene v procesu notranje revizije, odpravijo takoj, ko se ugotovijo in to na podlagi zahteve in sodelovanja notranjega revizorja.

KAKO SE NOTRANJA REVIZIJA PRILAGAJA SPREMENJAM V POSLOVNEM OKOLJU IN SPREMENJAM V ZAKONDAJI TER PREDPISIH?

Temeljna načela delovanja notranje revizije ostajajo enaka, medtem ko se okolje, organizacija in procesi nenehno spreminjajo, zato je potrebno stalno učenje. Sledimo strategiji, ciljem in usmeritvam

V skupini Impol se za delo notranjega revizorja zahteva certifikat »Preizkušeni notranji revizor«, ki ga je treba na dve leti obnavljati in dokazovati znanje s stalnim izobraževanjem ter sledenjem spremembam. Povezani smo s Slovenskim inštitutom za revizijo SIR. Smo tudi člani slovenske podružnice IIA (The Institute of Internal Auditors).

skupine Impol.

V skupini Impol se za delo notranjega revizorja zahteva certifikat »Preizkušeni notranji revizor«, ki ga je treba na dve leti obnavljati in dokazovati znanje s stalnim izobraževanjem ter sledenjem spremembam. Povezani smo s Slovenskim inštitutom za revizijo SIR. Smo tudi člani slovenske podružnice IIA (The Institute of Internal Auditors). Na ta način spremljamo novice iz stroke. V notranji reviziji posebej sistematično sledimo zakonskim spremembam na področju revizije, računovodstva in prava ter s pristojnimi osebami ugotovljamo vpliv na skupino Impol.

KAKŠNE SO PRIHODNJE USMERITVE IN CILJI VAŠEGA PROCESA V SKUPINI IMPOL?

Cilj notranje revizije bo še naprej pomagati skupini Impol pri zagotavljanju kontrol na področju zakonitosti, transparentnosti, odgovornosti in učinkovitosti na vseh področjih poslovanja, posebej na področjih, kjer so tveganja največja - trg, kupci, novi izdelki, nove tehnologije, kadri, digitalizacija, trajnost, itd. Cilj je delovati čim bolj strokovno, profesionalno, z veliko znanja in usmeritvijo v doseganje ciljev, ki jih ima skupina Impol zapisane v svoji Strategiji 2024 – 2030. ■

Trenutno v PP profilih obratujemo s skoraj polno zmogljivostjo

STANJE NA TRGU OD NAS ZAHTEVA VISOKO PRILAGODLJIVOST

Tekst: Aleš Brumec, vodja proizvodnega procesa profili

Stanje na trgu je še vedno zelo nestabilno, zato moramo nenehno prilagajati število izmen po posameznih linijah. To seveda zahteva veliko fleksibilnost zaposlenih. Trenutno v PP profilih obratujemo s skoraj polno zmogljivostjo. Ključne tri iztiskalne linije obratujejo v štiriizmenskem, 12,5-MN stiskalna linija pa v dvoizmenskem delavniku. Glede na trenutno stanje naročil in trend, ki se nakazuje na trgu, bodo do novega leta zopet potrebne spremembe.

Prvih devet mesecev leta 2023 lahko glede na stanje na trgu ocenjujemo kot uspešno. Čeprav zaostajamo za količinskim planom, dosegamo ostale ključne kazalnike, kot so npr. produktivnost na oddelano uro, čista prodajna premija, reklamacije in izmet.

Program palic smo večinoma preusmerili v cevarno in Alumobil. S tem smo zmanjšali količinsko intenzivnost izdelkov in posledično produktivnost. V veliki večini izdelujemo profile zahtevnih oblik, ozkih tolerančnih območij in dekorativne površine. Stalno se povečuje delež profilov za avtomobilsko industrijo, znižuje pa se delež enostavnejših profilov, ki so namenjeni gradbeni industriji.

Pri nadaljevanju uvajanja metod LEAN v proizvodnjo smo se osredotočili na vhodno skladišče surovine. Oblikovali smo skupino, ki se bo naslednjih nekaj mesecev ukvarjala z omenjeno problematiko. ■

VALJARNIŠTVO: IŠČEMO NOVE PRILOŽNOSTI

Tekst: dr. Darja Volšak, direktorica za tehnologijo in tehnološki razvoj v diviziji valjarništvo

Jesen je v tehnologijo valjarništva prinesla nova naročila na programu debelejših valjanih izdelkov, kar je odprlo številna nova spremljanja in validacijske postopke. Po dveh neuspelih testiranjih smo se v tretje le uspeli kvalificirati za trakove, namenjene arhitekturnim delom, kjer se zahteva brezhibna površina. Dekorativna površina predstavlja najvišjo kakovostno zahtevo v našem proizvodnem programu. Obudili smo proizvodnjo rebraste diamond pločevine za ameriški trg. Še vedno se ukvarjamo s številnimi študijami izvedljivosti za nestandardne valjarniške in folijske izdelke, da bi lahko bili čim bolj konkurenčni na trgu.

Velik upad naročil za proizvodnjo folij smo izkoristili za prenovu tehničnih specifikacij za vse izdelke folijskega programa po posameznih kupcih. Na področju kakovostnih zahtev in ob istočasnem zagotavljanju trajnostnih zahtev potekajo številne aktivnosti in delavnice s predstavitvami modelov naših kupcev, ki želijo na nas prenašati ideje za doseganje lastnih ciljev. Kupci v želji po ogljični nevtralnosti in zaradi lastnih zavez pri nas iščejo rešitve, saj je aluminij nosilec pretežnega dela ogljičnega odtisa v končnem izdelku. ■

Dekorativna površina predstavlja najvišjo kakovostno zahtevo v našem proizvodnem programu

Optimiramo kemijske sestave zlitin

Razvoj stiskanih izdelkov

Tekst: dr. Matej Steinacher, direktor razvoja stiskanih izdelkov

S povečanjem deležev pre- in post-consumer scrapa v aluminijevih zlitinah za zagotavljanje trajnostnih zahtev, kot so nizek ogljični odtis, visok recikliran in sekundarni delež, so se začele pojavljati težave z doseganjem ciljnih kemijskih sestav, ki so pri nekaterih zlitinah zelo ozke. V sodelovanju s tehnologijo stiskalništva in livarništva smo začeli z optimiranjem kemijskih sestav zlitin v dogovoru s kupci oz. njihovimi internimi zahtevami in standardom EN 573-3. Prepoznali smo, da so kritični elementi baker, železo, cink, mangan, krom in titan. Če hočemo slediti trajnostnim zahtevam trga, moramo strogo ločevati interni odpad po zlitinah, skleniti čim več povratnih zank z našimi kupci in kupovati kakovostni pre- in post-consumer scrap. ■

Stroj za navijanje in pakiranje gospodinjske folije bo pohitril delo

NAČRTUJEMO NOVOSTI

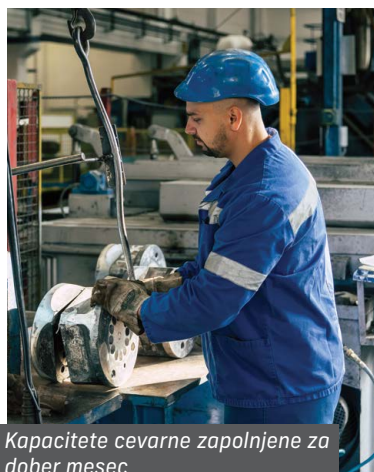
Tekst: Marko Žunec, direktor družbe Impol Servis

V podjetju Impol Servis sledimo planom prodaje. Do vključno meseca septembra smo prodali 575 ton aluminijastih polizdelkov in izdelkov, kar predstavlja 88 odstotkov letnega plana. S to količino ne presegamo le letošnjega letnega plana, temveč tudi prodajo v enakem obdobju v preteklih letih. V kolikor se bo ta trend nadaljeval, bomo leto zaključili z nad 700 tonami prodanih izdelkov in polizdelkov. Največji upad naročil še zmeraj beležimo pri pločevini in palicah, medtem ko so naročila ostalih izdelkov znosna. Po uspešno pridobljenem gradbenem dovoljenju in končnem izboru izvajalca bomo še v tem letu postavili prizidek k obstoječemu skladiščnemu prostoru, s katerim bomo pridobili prostor za novi avtomatski navijalni stroj za navijanje in pakiranje gospodinjske folije. Z novim strojem bomo tudi pri gospodinjski foliji postali konkurenčni na trgu, saj bomo v le eni uri lahko navili približno 250 komadov stometrške gospodinjske folije Domal300 | 12 mik. Zagon stroja načrtujemo v začetku naslednjega leta. ■

UPAD NAROČIL SE JE USTAVIL

Tekst: Bojan Gril, vodja proizvodnega procesa cevarna

Trend upadanja naročil se je ustavil, zato smo lahko s 1. oktobrom ponovno uvedli štiriizmensko delo na 55-MN stiskalnici. Trenutno imamo 5.000 ton naročil, kar pomeni, da so kapacitete cevarne zapolnjene za dober mesec. Še vedno nam primanjkuje naročil za vlečene palice. V pričakovanju večanja naročil vlečenih palic aktivno posodabljam in urejamo vlečne linije. Namestili smo že registracijo na strojih in elektronsko zapisovanje meritev v sistem. Skupaj s tehnologijo orodij pripravljamo in urejamo baze podatkov o vlečnih orodjih in njihovo sledljivost. V zadnjih dveh mesecih imamo povečan obseg mehurjev na izdelkih. Glavnina izmeta zaradi mehurjev nastaja na 35-MN stiskalnici. Mehurji na palicah se povečajo po menjavi recipienta, ki smo ga zamenjali avgusta. V septembru smo zaključili z barvanjem dveh hal v PP cevarna (ladja 35-MN stiskalnice in OCN-linije do kalilnice). Trenutno imamo aktiven projekt za posodobitev kalilnice. Zamenjali bomo kalilno peč in uparjalnik za izločanje soli iz vode. Za ostale projekte še pridobivamo ponudbe ali čakamo, da nam jih dobavitelji pošljejo. ■

Kapacitete cevarne zapolnjene za dober mesec

Naši izdelki dosegajo kakovostne zahteve

Usmerjamo se v modernizacijo

Tekst: Aleksander Milan Mesarič, vodja proizvodnega procesa v Rondalu

V Rondalu smo julija in avgusta izvedli obsežni remont na livni peči v OLT. Obnova celotne peči je potekala po načrtih, trajala pa je en mesec. Kljub pravočasni izvedbi gradbenih in ključavničarskih del se nam je zalomilo pri elektrotehničnih in elektronskih delih. Ta zamuda je povzročila izpad planiranega litja in s tem povezane težave z oskrbo surovine za obrat Rondelice. Pomanjkanje surovine je za seboj potegnilo zamude odpre in prestavljanje končnih terminov izdelav. Posledično se je izpad pokazal tudi pri kazalnikih, ki jih za mesec avgust nismo dosegli. Da bi izpad in zamude čim hitreje nadoknadili, smo v livarni OLT organizirali štiriizmensko delo. S tem ukrepom smo v septembru zagotovili zadostne količine litih trakov in uspeli doseči letni plan za mesec september. Tudi v oktobru sledimo planskim številkam. Pospešeno potekajo priprave za projekt TPM. Organizirane imamo timske sestanke z zaposlenimi, tehnologi in vzdrževalci na avtomatski pakirni liniji. Pripravili smo tablo TPM, ki jo redno uporabljamo. Uvedli smo 15-minutno čiščenje delovnih mest in spremljanje kontrolnih listov 5S. Delovno mesto na izsekovalni liniji Raster smo opremili s policami in obešali, ki smo jih ustrezno označili. Za zmanjšanje mrtvih časov smo na izsekovalni liniji Raster z uporabo metode SMED precej skrajšali čas menjave orodij, kolobarjev in odstranjevanja odpada. Pridobljene izkušnje na pilotnih projektih bomo začeli prenašati tudi na druga delovna mesta. Prihodnji projekti bodo v Rondalu usmerjeni v modernizacijo litja v OLT, spremljanje parametrov, elektronsko nastavljanje reže med valji, krmiljenje hlajenja livnega kolesa in spremembo vlivnika. V obratu Rondelice se pripravljamo na predelavo valjarn Škoda in Krupp, kjer želimo ročno nastavljanje reže med valji nadomestiti z elektronskim reguliranjem in avtomatskim merjenjem debeline valjanega traku. V oktobru smo začeli tudi z intenzivnimi pripravami na planske številke za naslednje leto 2024. ■

Zenkrat še imamo dovolj naročil

Tekst: **Matevž Račič**, direktor družbe Stampal SB

V drugo polovico letošnjega leta smo v Stampalu SB vstopili s precej slabšim trendom dotoka naročil, kar je posledica ohlajanja evropskega gospodarstva. Kljub situaciji zaenkrat še vedno razpolagamo z zadostno količino naročil, s katerimi lahko zagotovimo dober rezultat. Verjamem, da bomo kot ekipa znali izkoristiti potencial in predvsem učinkovito in racionalno voditi organizacijske procese.

V ekipi Stampala SB se vsi zavedamo pomembnosti napredka in razvoja pri avtomatizaciji proizvodnih procesov, zato smo v poletnih mesecih uspešno avtomatizirali že tretji projekt. Avtomatizacija lužilne linije predstavlja potencial za optimizacijo učinkovitosti dela in produktivnosti v procesu termične obdelave, vibranja in luženja. Vsekakor je na mestu izpostaviti tudi organizacijski proces logistike in prodaje, kjer smo pripravili nekaj dobrih analiz zaboljšanje stroškovne učinkovitosti.

V okviru projekta Stampal-2, ki predstavlja do sedaj največjo investicijo, pripravljamo in usklajujemo prodajno-razvojne aktivnosti. Velik potencial za nadaljnje učinkovito poslovanje Stampala SB predstavlja informacijska podpora, ki je trenutno na zelo slabem nivoju.

Pri avtomatizaciji proizvodnih procesov in razvoju informacijske podpore imamo velik potencial, prav tako tudi v okviru novih proizvodnih zmogljivosti. Ogromen potencial predstavlja predvsem nemški trg, kjer smo sicer že prisotni v obsegu 30-odstotne realizacije, vendar imamo skladno s prodajno strategijo plan, da delež dvignemo vsaj za 10 odstotkov. ■

Ogromen potencial predstavlja predvsem nemški trg

V ALCADU UVAJAMO ŠTEVILNE IZBOLJŠAVE ZA ZAGOTAVLJANJE DOBRE IT-PODPORE

Tekst: **Jernej Šosterič**, vodja za informacijsko varnost

V preteklem obdobju smo v Alcadu na področju infrastrukture uskladili končno sliko OT- omrežja (Operational Technology), ki ga bomo v skupini Impol pilotno najprej postavili v Livarni. Za potrebe razširitve omrežja Wi-Fi smo opravili meritve pokritosti z brezžičnim signalom v zunanjih skladiščih Livarne. V podpori smo v preteklem mesecu uspešno rešili 465 uporabniških zahtevkov.

Ekipa ERP je v sodelovanju z zunanjim podjetjem pripravila dodatne predstavitve SAP-modulov in opravila sestanek s potencialnimi izvajalci ter nadzorniki projekta. Predstavila je prototip aplikacije za multikomorno peč z odstavno pečjo in vsebino mase. Opravili smo tudi končna testiranja na aplikaciji »Podpisniki za Nabavo«. V nove tehnologije prepisujemo še aktivne aplikacije: MIS, BIS, Nabava in Prodaja.

Pri sistemu MES ekipa v Stampalu SB nadaljuje z zastavljenim razvojem, kjer so uspešno zaključili z implementacijo operacije kovanja (t. i. dvojno kovanje). Testna faza aplikacije MES v2 je v zaključni fazi in vse je pripravljeno za prehod v produkcijo, ki je planiran v začetku meseca novembra. Z Livarno nadaljujemo na projektu Siemens, kjer smo uspešno vzpostavili povezavo med krmilniki PLC in sistemom MES.

Skupina Poslovne analitike je v preteklem obdobju delovala na projektu Terjatve, kjer so v produkcijo predali novo poročilo, dopolnili terjatve s šifro komercialista, naredili popravek izračuna SID dni in v test predali aplikacijo JCI Seval – MRN. Prav tako so naredili novo vizualizacijo in model za projekt Planiranje. Projekt Dotok naročil so dopolnili s podatki na zalogo, rezervnim prejemnikom, razširitvijo ključa in odpravo težave s stornom. V sklopu projekta Rondal so naredili popis projekta, pripravili kalkulacije in predlog rešitve. Administracija podatkovnih baz se je ukvarjala predvsem s pripravami podatkovnega okolja na prehod MES v2 Final v produkcijo. Urejala je tudi sinhronizacijo Avastarjevega sistema za novo linijo Samsung in se aktivno vključevala v projekt Indigo.

Ekipa DevOps je v sklopu preventivnega delovanja nadgradila ključne sisteme Docker platforme. V produkcijo je v sodelovanju z zunanjim podjetjem Genis predala aplikacijo e-Računi. ■

Transportna logistika - novi informacijski sistem za prijavo voznikov IEMS

Tekst: **Sebastijan Kegl, vodja transportne logistike**

Za nami je poletno obdobje, ki je minilo mirno, kar je pokazatelj stanja na trgu. Cene naftnih derivatov krojijo cene transportnih storitev, zato so zahteve po sistemskem pristopu k zniževanju stroškov ključni dejavnik. Na trgu še vedno primanjkuje voznikov tovornjakov, kar se zelo odraža v spreminjanju in odpovedih terminov s strani prevoznikov.

Velik poudarek v transportu namenjamo visokim ekološkim standardom, zato smo si zadali cilj, da do leta 2025 omejimo sodelovanje s transportnimi družbami, ki za svoje storitve uporabljajo vozila z velikim izpustom CO₂. Sodelovali bomo le s transportnimi družbami, ki imajo standard vozil EKO 6, EKO 6+ ali električna vozila.

Skupaj s podjetjem Tenzor smo razvili in pričeli uporabljati informacijski sistem IEMS. Deluje po sistemu prepoznavne registrske tablice in predhodne najave. Namenjen je upravljanju zunanjega parkirišča in dviznih zapornic, povezovanju notranje in zunanje tehtnice, meritvam in poročilom o radioaktivnosti, vodenju vozil na nakladalne in razkladalne rampe, prijavi tovornjakov v povezavi z e-odpremo in njihovem razvrščanju, vodenju tovornjakov od točke A do točke B, notranji logistiki in izhodu tovornjaka. Do 1. 11. 2023 bomo vključili še vhod za osebna in poslovna vozila. Za potrebe naših sodelavcev v popoldanski izmeni smo namenili del tovornega parkirišča, to je 35 parkirnih mest,

ki smo jih označili z rumeno barvo. Na označena mesta na parkirišču lahko parkirajo med 13.00 in 13.50, izhod pa je možen med 22.00 in 22.30.

Ko so rumena mesta zapolnjena, parkiranje na preostalem delu parkirišča ni dovoljeno, saj je ta del namenjen le tovornjakom. ■

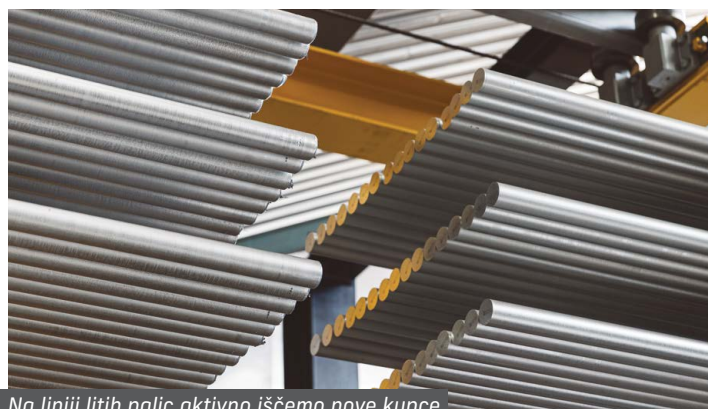
TRENTNI ČASI ZELO NEGOTIVI

Tekst: **Matjaž Sternad, vodja procesa Aluminij**

Zastavljen cilj za prvih devet mesecev je bil 24.100 ton. Zaradi dveh zelo slabih poletnih mesecev nismo dosegli planiranega cilja. Izdelali smo 22.851 ton, kar je slabih 95 odstotkov. Najslabši je bil mesec julij, ko smo zaradi okvare stiskalnice izdelali le 1.100 ton proizvodnje. Poleg zastoja stiskalnice smo imeli julija in avgusta veliko težav s pridobivanjem zadostne količine naročil. Zaradi pomanjkanja naročil smo v mesecu

juliju s štiriizmenskega delovnika prešli na tri izmene. V drugi polovici meseca avgusta so se začela naročila povečevati, kar nam je omogočilo, da smo organizirali nadure. Septembra smo prešli nazaj na štiriizmensko delo. Trenutni časi so zelo negotovi. Naročila lahko hitro padejo in prav tako hitro tudi narastejo. Naša naloga je, da sledimo zahtevam trga in se pravočasno odzovemo na povpraševanja.

Veliko dela imamo tudi v razreznem centru Tehnofinal. Žaga 1 deluje v štirih izmenah, žaga 2 pa s sposojenimi ljudmi iz PP cev-arna v treh izmenah. V razreznem centru smo začeli aktivno uvajati metodi 5S in TPM. Konec meseca septembra oz. na začetku oktobra smo naročili novo žago, ki jo bomo postavili v ladjo 1 na konec regalnega skladišča. Dobavni rok žage je približno 1 leto. Na liniji litih palic aktivno iščemo nove kupce. Za kupca Mercedes smo dobili prvo naročilo za palice fi 80 mm, in sicer 2 toni litih palic fi 80 mm. Ker imajo v PP Livarna kokilo dimenzije fi 107 mm, smo odlili surovino v tej dimenziji, kar pomeni, da je potrebno eno palico skalpirati kar štirikrat, najprej s 107 na 98 mm, nato z 98 na 90 mm, z 90 na 84 mm in na koncu še s 84 na 80 mm. ■

Na liniji litih palic aktivno iščemo nove kupce

Ukvarjamo se s prenosom dobrih praks iz drugih obratov

LETOS VEČ REKLAMACIJ

Tekst: Matjaž Malenšek, vodja kakovosti v Impolu FT

Septembra je minilo leto dni, odkar smo v novih prostorih. Manjše pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri selitvi, so se uredile in sedaj smo vsi zadovoljni. Letos nismo imeli Akademije kakovosti, na kateri bi zaposlenim predstavili, kaj moti naše kupce. Ukvarjamo se s prenosom dobrih praks iz drugih obratov, kjer so med drugim uvedli opozorila kakovosti, vendar smo se v Impolu FT srečali z nepričakovanim odporom. Opozorilo kakovosti je namenjeno obveščanju, na katere napake naj bodo zaposleni še posebej pozorni. Od besedila je samo najnujnejše, bistven je slikovni prikaz težav kupcev in možni vzroki reklamacij, ne da bi pri tem koga posebej izpostavljali, vendar je določene posameznike to vseeno motilo.

Lani v tem času smo imeli manj reklamacij kot prejšnja leta. Cene izdelkov so lani dosegale rekordne višine in kupci so nabavljali več kot običajno. Letos so cene pričele padati, istočasno pa se pojavljajo znaki recesije in naročila so se zmanjšala, tudi pri kupcih, ki so običajni na neprodanih ali nepredelanih zalogah naših izdelkov, ki so jih nabavili po zelo visokih cenah, zato so še toliko bolj občutljivi na kakovost. Lani smo imeli v obdobju od januarja do septembra 149 reklamacij, letos pa že 187. Tudi teža reklamacij bistveno presega lansko, saj smo v celotnem lanskem letu prejeli za 212 ton reklamacij, letos pa do konca septembra že 320 ton. Letos smo zaključili že 182 reklamacij v skupni teži 224 ton. Stroški so ogromni in znašajo že 545.008,66 evra.

Tudi na področju surovine imamo slabe kazalnike pri pogojnem prevzemu, opozorilnih reklamacijah in predvsem reklamacijah. V procesu FTT so slednje rekordne zaradi reklamacij našemu grškemu dobavitelju. Na žalost se je poslabšala tudi kakovost notranjih dobaviteljev.

V oktobru je planiranih več presoj kupcev, tudi zunanja presoja po standardih ISO 14001 in ISO 45001. ■

V vseh procesih več izboljšav

Tekst: mag. Tadej Lozinšek, tehnični direktor v diviziji stiskalništvo

V vzdrževanju PCP izvajamo redne vzdrževalne aktivnosti, hkrati pa se že pripravljamo na decembrske remonte. V posameznih procesih smo v zadnjem času izvedli naslednje pomembnejše naloge.

PP cevarna:

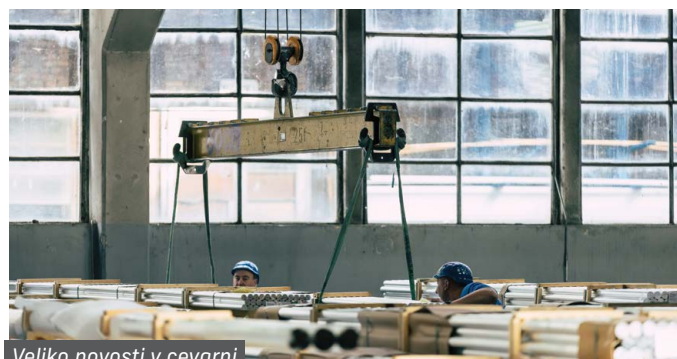
- Avgusta smo izvedli večja preventivna dela na 55-MN stiskalnici.
- Prav tako smo realizirali nekaj koristnih predlogov in postavili nove regale za vhodno surovino pri stružnem centru.
- Na področju projektov smo zaključili montažo izparilnika in kristalizatorja za izločanje soli iz kalilne vode v kalilnici. Trenutno poteka optimizacija procesa kristaliziranja in nastavitve parametrov.
- Izvajamo menjavo kompresorja in sušilca zraka v naši kompresorski postaji.

PP Aluminobil:

- Odpravili smo težave na hidravliki 40-MN stiskalnice.
- Sodelujemo pri naročilu nove razrezne žage za Tehnofinal.
- Na liniji za lite palice se pripravljamo na zunanji pregled IVD in odpravljamo težave na opremi v sodelovanju z dobaviteljem.
- Na liniji Tehnofinal sodelujemo pri uvedbi tedenskega poročanja SFM in ureditvi po 5S in TPM.

PP profili

- Implementiramo module GSM na stiskalnicah za pošiljanje sporočil v primeru napak na opremi (tudi za tehnološke alarme), kar je delno že realizirano in v testni fazi.
- Branje QR-koda na nakladalnih rampah stiskalnic je zaključeno.
- Poleg rednih vzdrževalnih aktivnosti smo v preteklosti izvedli še kar nekaj koristnih predlogov in izboljšav na strojih.
- Aktivno sodelujemo pri projektu optimizacije vhodnega skladišča surovine.
- Za projekt menjave vroče žage na 20-MN stiskalnici usklajujemo še zadnje zahteve s potencialnimi dobavitelji. ■

Veliko novosti v cevarni

Sledimo trendom in potrebam naših kupcev

Tekst: dr. Varužan Kevorkijan, direktor družbe Impol R in R, in Sandi Žist, vodja preizkušanja in certificiranja

V družbi Impol R in R s svojimi storitvami uspešno sledimo potrebam skupine Impol, pri čemer pozornost namenjamo vitkemu podajanju rezultatov preiskav in umerjanj meril.

V oktobru skupaj z vitko pisarno pod vodstvom Urbana Smolarja načrtujemo izvedbo delavnic, katerih namen je prenos dobrih praks. Z uporabo že uveljavljenih orodij želimo še dodatno izboljšati učinkovitost procesov in našo odzivnost. V letošnjem letu smo kot enega izmed temeljnih ukrepov pri uvajanju izboljšav prepoznali kazalnik podajanja rezultatov preiskav, ki ga dnevno spremljamo, o njem pa poročamo na mesečni ravni. S tem kazalnikom med drugim učinkovito ugotavljamo ozka grla in procesne pomanjkljivosti, ki jih v naši družbi prepoznamo kot motnje, in poskrbimo za njihovo sistemsko odpravo. S tem zmanjšujemo tveganja na področju certificiranja izdelkov skupine Impol.

Aktivni smo tudi na področju razvojno-investicijskih projektov. Najobsežnejši projekt predstavlja zasnova novih prostorov družbe Impol R in R. Skupaj s sodelavci iz Impola Infrastruktura uspešno rešujemo izzive na področju arhitekture in ostalih podrobnosti, ki jih zahtevajo strojni in elektro projektanti. Prostore načrtujemo po trenutno veljavnih najvišjih standardih za sodobne laboratorije in z vizijo potreb skupine Impol na področju preiskav materialov v prihodnosti.

V sklopu poenotenja metalografskih preiskav v skupini Impol sta nas septembra obiskala sodelavca iz Impola-TLM, in sicer Denis Bralič in Mía Krnić. Na dvodnevem izobraževanju smo

skupaj pregledali metode priprave poliranih vzorcev in izvedbo analiz s poudarkom na optični mikroskopiji. Predstavili smo jim tudi delovanje vrstičnega elektronskega mikroskopa (SEM), ki ga v Impolu R in R uporabljamo že od leta 2011. Zaradi napredka tehnologij in potreb skupine sledimo razvojni strategiji in izvajamo analizo SWOT za novejšo visokoločljivostne »field-emission« elektronske mikroskope. Cilj je izbrati zanesljivega dobavitelja in najprimernejšo opremo, ki bo specializirana za delovanje na celotnem spektru izdelkov skupine Impol.

Na področju IT-posodobitev velja izpostaviti dva projekta, ki sta trenutno že v fazi testiranja, in sicer e-sledljivost vzorcev in modul kemija za delo na kvantometrih. Projekta sta ključna, ker predstavljata dva podprocesa, ki sta tudi vstopni točki za vzorce, ki jih sprejmemo v procesa preizkušanja in certificiranja. S temi aktivnostmi krepimo razvoj digitalnih veščin in kompetenc zaposlenih ter gradimo trdne temelje za nove izzive na poti digitalizacije. Poslovanje družbe poteka v skladu z letnim planom. Odstopanja od plana so minimalna in so posledica nekoliko manjšega obsega naročil, zlasti na področju preizkušanja in certificiranja valjanih izdelkov. V družbi nadaljujemo z razvojem novih kompetenc, posodobitvami procesov in opreme za preizkušanje ter z razvojno-raziskovalnimi aktivnostmi. Cilj, ki ga zasledujemo, je zagotavljanje čim višje kakovosti naših storitev in poslovne prepoznavnosti na področju meroslovja ter preiskav lahkih kovinskih materialov. ■

Obisk pri našem dobavitelju strojev Struers v njihovem demo laboratoriju – predstavitev avtomatskega polirnega stroja Xmatic

Ekipa Impola R in R in Impola-TLM skupaj z lokalnim distributerjem Bitus in predstavniki podjetja Struers

Mi beremo
Bistričan.si

www.bistrican.si

Vse informacije o življenju in dogajanju v Slovenski Bistrici na enem mestu.

GRADIMO, BARVAMO, UREJAMO ...

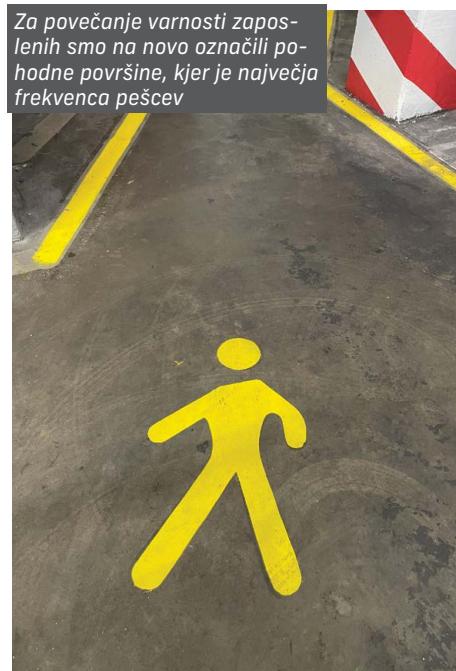
Tekst: Rafko Atelšek, direktor družbe Impol Infrastruktura

V Impolu Infrastruktura v zadnjem obdobju ni bilo večjih posebnosti. Izvajamo standardna dela. Aktivni smo pri enem večjem gradbenem projektu in številnih manjših projektih. Trenutno največje gradbišče je izgradnja hale Stampal 2. Dela na tem gradbišču potekajo skladno s terminskim planom. V oktobru bomo objekt v celoti zaprli in potem pričeli z instalacijskimi deli. Objekt bomo zaključili konec januarja 2024. Izvajamo tudi rekonstrukcije pisarniških prostorov. Pisarne za LLT vzdrževanje so zaključene, v zaključni fazi so pisarne vitke proizvodnje.

Trenutno pripravljamo projektno dokumentacijo za novi objekt Impol R in R. Izdelali smo idejno zasnovo in pripravili dokumentacijo za gradbeno dovoljenje. Pridobiti moramo še ustrezna mnenja, vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja bomo vložili novembra.

Za povečanje varnosti zaposlenih smo na novo označili pohodne površine, kjer je največja frekvenca pešcev. Glavne pešpote smo pobarvali z modro barvo. Na pešpoti do jedilnice bomo še v letošnjem letu uredili pločnik ob objektu profilarne.

Zaradi želje po učinkoviti rabi energije in zakonskih zahtev izvajamo energetski pregled za največje porabnike energije v industrijski coni. V večji meri smo zaključili z energetskim pregledom v Impolu LLT, opravili ga bomo tudi v preostalih družbah. Na področju energetike redno spremljamo zakonodajo, saj nas v prihodnje čaka kar nekaj sprememb pri uporabi obnovljivih virov in učinkovite rabe energije. ■

Normiranje v proizvodnji finaliziranih izdelkov: ključ do kakovosti, učinkovitosti in rasti

Tekst: Alisa M. Krajnc, planerka v družbi Impol-FinAl

Vedno večja zahtevnost trga in prizadevanja za ohranjanje konkurenčnosti ter tržne rasti zahtevajo nenehno izboljševanje proizvodnega procesa in s tem povezano povečanje dodane vrednosti izdelkov. Pri tem pomembno vlogo igra postavljanje objektivnih časovnih normativov, ki so osnova za nadaljnje optimiziranje proizvodnje.

BOGATEJŠI ZA NOVI STROJNI PARK POVEČUJEMO KAPACITETE IN ASORTIMA IZDELKOV

Normirani časi so neobhodni za planiranje in vodenje proizvodnje, zasedenost strojnih kapacitet in zaposlenih kakor

tudi za pripravo točnih pred- in pokalkulacij. Izračunavanje norme pomeni, da določimo realni čas za izdelavo izdelka pri normalnih pogojih dela za povprečnega delavca glede na razpoložljiva sredstva in človeške zmožnosti.

V Impolu-FinAl trenutno obvladujemo več kot 200 aktivnih končnih izdelkov, ki jih izdelamo v štirih procesih. Prav tako zaradi razvoja podjetja in nenehne rasti implementiramo novi strojni park. Bogatejši smo za novo linijo Samsung, ki jo sestavljajo trije horizontalni centri s pripadajočimi ščetkalnimi napravami, pralno linijo in ostalo strojno periferijo ter novo, sedaj že tretjo razrezno linijo Exat-

Cut. Skupaj s sestrskim podjetjem Stampal SB aktivno sodelujemo tudi pri okrepitevi sodelovanja na področju mehanske obdelave odkovkov.

Z METODO SMED IN TPM DO DVIGA PRODUKTIVNOSTI

Norme se določijo po določenih metodah in tehnikah. Nato pa jih je treba nadzirati, vzdrževati, usklajevati in ob vpeljanih spremembah v procesu tudi korigirati. Z večanjem raznolikosti izdelkov in procesov ter zmanjševanjem serij prihajajo pomanjkljivosti še bolj do izraza. S študijem časa se odkrijejo slabosti, izgube in neracionalnosti v proizvodnji.

Z namenom dviga produktivnosti smo s pilotnim projektom Mercedes Benz skupaj z LEAN pisarno izvedli delavnico SMED in v lastni režiji z ekipo vpeljali metodo TPM, kar se je izkazalo za več kot uspešno. Dosegli smo višjo produktivnost in povečali stabilnost proizvodnje. V bodoče bomo pozitivne prakse postopno uvedli tudi na preostalem strojnem parku, saj se zavedamo, da je produktivnost možno dvigniti le, če nadziramo delovne procese in proizvodne postopke. ■

OBISKALI SMO KONFERENCO QD-VDA

Tekst: Uroš Kovačec, direktor za kakovost v diviziji stiskalništvo

Konec septembra so se zaposleni iz procesa kakovosti - Uroš Kovačec, Dejan Gobec, Tomaž Gracej in Marko Mlinarič - udeležili pomembne konference QFD-VDA.

Na konferenci so letos predstavili aktualne izzive in novosti na področju obvladovanja kakovostnih zahtev v celotni predelovalni verigi dobaviteljev avtomobilske industrije. Zvrstila so se različna predavanja o vplivu elektrifikacije na čistost procesnih predelav, o potrebah po integraciji, vodenju in stroškovni učinkovitosti organizacije za skladnost izdelka in posodobitvi različnih zahtev glede sprememb VDA v sklopu strukture VDA-standardov. Večji poudarek je bil namenjen tudi predstavitvi trenutnih IT-pomanjkljivosti in tveganj na področju varnosti v avtomobilski industriji, in sicer specifični programski opremi v avtomobilih CPU

Na sliki z leve proti desni: Dejan Gobec, Tomaž Gracej, g. Aleksandar Sarić (VDA-QMC), g. Istvan Sulyok (VDA-QMC), Uroš Kovačec, Marko Mlinarič

(ASPICE) in standardnim zahtevam po procesnih verigah v skladu s standardom TISAX in IT-varnostjo v oblaku.

Pri predstavitev praktičnih vsebin iz avtomobilske industrije so bile prikazane tudi specifične tehnike vodenja in obvladovanja proizvodnega procesa s kombinacijo komplementarnih japonskih tehnik (Kiken Yochi, Tanabata, Shomi Kigen, Karakuri, Yamazumi, Chaku-Chaku, Jishuken, Pin Test, Dojo trening ...). Prav tako so bile predstavljene smernice in prednosti uporabe 3D-tiskanja različnih vrst materialov, ki se lahko posredno uporabi v vseh panogah avtomobilske industrije, kot del izdelka ali posredno kot del strojne rešitve v danih potrebah določenih tehničnih rešitev, primernih tudi v skupini Impol.

Drugi dan konference so bili organizirani ogledi proizvodnih procesov podjetij Conti-Tech, Varinex, Hi-Lex in Gentherm, kar je dodatno omogočilo pregled delovanja vzpostavljenih sistemov avtomobilske industrije in določene specifikke z vidika zahtev avtomobilskega trga za potrditev skladnosti procesa/izdelka na strani dobavitelja.

Udeležba na konferenci prinaša skupini Impol ažurni vpogled in prisotnost pri vpeljavi zahtevanih in standardiziranih integracij procesov v avtomobilski industriji. Pri tem lahko še dodatno učinkoviteje sistematiziramo proizvodne procese in zmanjšamo tveganja na področju kakovostnih zahtev, ki so glede na smernice trga vse bolj obširne in zahtevne. Prisotnost na teh dogodkih prinaša tudi organizirano možnost sestankov B2B med referenčnimi podjetji (Bugatti-Rimac, Audi, BMW, Bosch, Thyssengroup, ZF, Continental, Valeo, Hoffmann ...), kar širi potencial naše skupine Impol pri osvajanju obstoječih in novih proizvodnih programov. ■

IZVAJAMO VEČJA PREVENTIVNA VZDRŽEVALNA DELA

Tekst: Simon Lažeta, vodja vzdrževanja v Impolu FT

Zadnjih nekaj mesecev se proizvodni proces FFT sooča s pomanjkanjem naročil in posledično nižjo proizvodnjo, kar vzdrževanju omogoča boljše razpoložljivost strojev za popravila in remonte. Tako predvidevamo, da bomo večino vzdrževalskih posegov, ki jih običajno planiramo za letošnje remonte, izvedli še pred koncem leta. Letošnja neugodna situacija z naročili nam daje priložnost, da izvedemo večja preventivna vzdrževalska dela, ki jih zaradi visoke zasedenosti strojev in naprav v preteklem obdobju nismo mogli izvesti. V preteklih mesecih smo v času planirane ustavitve na stroju MIDI izvedli večino del, predvidenih

za novoletni remont. Zamenjali smo ležaje na nosilcu varilne glave, zobato letev in konuse. Dodatno smo namestili blokade za vpetje in izpetje navijalnih osi. Izvedli smo servis elektro motorjev navijalca 1 in 2. Pregledali in zatesnili smo hidravlični sistem. V končnem skladišču stare folijske valjarne smo pričeli s sanacijo regalnih skladišč. Na zdvajalcu WT smo na odvijalcu 2 s pomočjo podjetja Tehnika-Set izvedli servis elektro motorja.

V septembru smo začeli z deli pri projektu posodobitve filtra valjčnega olja. Projekt izvajamo skladno s planom, kar pomeni, da bomo lahko s testnim obratovanjem začeli že v začetku oktobra. ■

V proizvodnem procesu FFT izvajamo vzdrževalna dela

NA POTI ODLIČNOSTI

Projekte vitkih metod vodimo vzporedno

Tekst: Urban Smolar, vodja vitke pisarne

RAZŠIRJEN TIM IN DVOJNA HITROST VPELJAVE

Od prejšnjega prispevka, ki je izšel v prvem kvartalu letošnjega leta, smo tim vitke pisarne uspešno razširili za dva nova sodelavca. Tim sedaj sestavljamo Jernej Kozic (organizator TPM), Sašo Planinc (organizator delavnic izboljšav), Niko Zorko Rozman (specialist za avtomatizacijo) in Urban Smolar (vodja vitke pisarne). Dobro smo pripravljene na vpeljavo vseh ključnih metod vitkosti v skladu s planom TPM 2026. Po presoji zunanjega presojevalca Markusa Koča, ki je presojal naše procese po najboljši mednarodni praksi celovitega produktivnega vzdrževanja, smo ugotovili potrebo po pospešeni vpeljavi metod v naše procese. Zato ni dovolj zgolj krepiti kapacitete vitke pisarne, pomembno je vpeti celotno organizacijo Impola k sodelovanju pri vpeljavi. Po metodah vitkosti, ki jih je razvijala Toyota

skozi svoj vzpon na svetovnem trgu, je v organizaciji bolje vpeljati vitkost tako, da 1.000 sodelavcev naredi en korak kot pa en sodelavec 1.000 korakov. Zato vzpostavljamo operativne time, ki so odgovorni za svoje linije, strojne skupine ali delovna mesta in soustvarjajo dodano vrednost v zgodbi vitkosti v skupini Impol.

METODE SMED, 5S, TPM, PROJEKTI IZBOLJŠAV, OEE IN SFM

Težko je reči, katera metoda vitkosti je najpomembnejša za skupino Impol, kajti vsaka prinaša svoje koristi in nenazadnje se metode dopolnjujejo. Z vpeljavo več metod istočasno lahko dosežemo bistveno boljše rezultate. Ravno zato je hkratna vpeljava tako pomembna pri vitkih projektih. Po projektnem čarterju v vitki pisarni vpeljujemo sedem metod v sistem skupine Impol.

5S je sistem urejanja delovnih mest in je temelj za vse ostale metode, saj standardizacija dela dovoljuje vzpostavitev stabilnih izboljšav. S to metodo smo uspeli tudi drastično izboljšati izgled določenih proizvodnih procesov na pohvalno raven.

Metoda TPM celovitega produktivnega vzdrževanja je krovni pristop k projektom izboljšanja delovanja strojev, vzdrževanja in tudi multidisciplinarnega pristopa upravljanja s stroji. Za uspešno merjenje uspešnosti dela s stroji smo zato morali razviti kazalnik OEE (celovita produktivnost stroja), ki že po definiciji zahteva multidisciplinarni pristop kakovosti, tehnologije, proizvodnje, vzdrževanja, planiranja ali terminiranja, orodjarne in ostalih funkcij v realizaciji.

SMED ali hitre menjave je serija projektov izboljšav, ki naslavlja mrtve čase zaradi menjav orodij na strojih. Z operativnimi timi smo na projektih že dosegli boljše čase menjav, čeprav nam še ni uspelo razrešiti vseh točk izboljšav. Pohvalno se tudi zaradi teh izboljšav statistika zastojev zaradi menjav orodja sistematično zmanjšuje. Ta metoda bo v prihodnje ključna pri doseganju produktivnosti na osnovi zastojev.

Projekti izboljšav so projekti, povezani z dvigovanjem produktivnosti linij. Vsak projekt je zgodba zase, vsem pa je skupen pristop k analizi procesa skozi 7 temeljnih izgub, diagram prehojenih poti sodelavcev in makrotlorisno analizo. S tem izboljšujemo konkurenčnost na trgu in lahko premagujemo konkurenco iz držav s ceneno delovno silo, prav tako pa se uvrščamo med boljše dobavitelje z najboljšo kakovostjo.

SFM ali metoda standardnega proizvodnega poročanja se oblikuje kot hrbenica multidisciplinarnе organiziranosti timov v skupini Impol. S to metodo smo standard-

Ekipa vitke pisarne, ki skrbi za uvajanje metod vitkosti v skupini Impol

ČLANI EKIBE VITKE PISARNE: Dosedanji dosežki in načrti za naprej

»Z intenzivno vpeljavo aktivnosti na področju 5S se je na izbranih lokacijah v skupini Impol urejenost delovnega območja bistveno izboljšala. V vitki pisarni nas veseli, da so proizvodni procesi prepoznali koristi te metode in bodo v prihodnje še z večjo zavzetostjo širili metodo na ostale lokacije.«

Jernej Kozic, organizator TPM

»Z implementacijo metode SMED v proizvodnem procesu je cilj zmanjšati čase notranjih aktivnosti, saj ti predstavljajo glavni vir časovnih izgub. S standardizacijo menjave dosežemo jasno definirane korake na čim bolj enostaven in dosleden način. Z beleženjem časov menjav dosežemo cilj za iskanje vzrokov za nedoseganje časov menjav, s čimer lahko posledično identificiramo vzroke in se nenehno izboljšujemo.«

Sašo Planinc, organizator delavnic izboljšav

»Da podjetju zagotovimo čim večjo konkurenčnost, moramo stremeti k pametnim rešitvam, ki omogočajo enostavno, fleksibilno in kakovostno proizvodnjo. Zato bo v letošnjem letu velik poudarek na pripravi strategije za tehnološke in informacijske spremembe v bližnji prihodnosti ter razvoju metod za čim hitrejšo odpravljanje težav.«

Niko Zorko Rozman, specialist za avtomatizacijo

izirali kazalnike in poročanje o procesih v vseh procesih v skupini Impol. Uvedli smo razumevanje kazalnika OEE, sledenje zalog v kontrolnih točkah procesov in prikazovanje pareta razlogov za izmet, zastoje in počasne režime dela. Te podatke nato jedrni timi obdeluje tako, da nenehno izboljšujejo svoje kazalnike.

OSNOVNA NAGRADA TPM V NOVEMBRU, NA VIDIKU NAPREDNA NAGRADA TPM

V Impolu nas vzpodbuja dejstvo, da lahko pridobimo mednarodno nagrado TPM, ki je priznana v najvišjih krogih pri vpeljavi vitkih metod. V prvem polletju 2023 smo izvedli zunanjo presojo osnov TPM, pri

kateri nam je le za las spodletelo. Ključne manjkajoče točke so bile vezane na multidisciplinarni pristop k reševanju dnevnih težav in timsko organizacijo TPM. Te smo v preteklih mesecih s ključnimi proizvodnimi procesi naslovili in vzpostavili operativne timove za reševanje težav in vpeljavo izboljšav v procesih. Ključno pri tem je, da so operativni timi izobraženi o vseh pomembnih metodah vitke proizvodnje in s tem tudi nenehno izboljšujejo svoja področja. Obeta se nam še ena presoja v novembru letošnjega leta. V vitki pisarni verjamemo, da bi lahko vsak proizvodni proces v Impolu v Slovenski Bistrici osvojil to nagrado. Favoriti so štirje, v vitki pisarni pa vsem osmim organizacijam

nudimo podproro. Vizija vitke pisarne je, da bodo do leta 2025 vsi proizvodni procesi presojani in bodo tudi osvojili osnovno nagrado TPM. V letu 2024 bi se lahko z zmagovalci presoje TPM potegovali tudi za nagrado SMART TPM, ki se oblikuje z najnovejšimi pristopi vzdrževanja v mislih, torej sklepanje in predvidevanje s pomočjo statistike in z avtonomnimi pristopi vzdrževanja.

Želel bi še izpostaviti ves trud vseh operativnih timov, ki so v preteklosti izvedli veliko aktivnosti za izboljševanje svojih proizvodnih procesov. Hvala in le tako naprej! ■

Nadgradite svoje potenciale

Brezplačni tečaji za razvoj digitalnih veščin odraslih

Tekst: Urška Kukovič Rajšp, vodja projektov

Podjetje Kadring, d. o. o., je v oktobru z Ministrstvom za digitalno preobrazbo podpisalo pogodbo za izvajanje projekta DIGITALNE KOMPETENCE 2023. Projekt je podjetje uspešno prijaviilo v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje izvajanja neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leto 2023 in predstavlja drugi največji tovrstni projekt v državi.

CILJNA SKUPINA IN LOKACIJE IZVAJANJA

Brezplačni tečaji bodo namenjeni prebivalcem Republike Slovenije, ki so starejši od 30 let. Izvajamo jih v različnih regijah, v Slovenski Bistrici pa se izvajajo na sedežu skupine Impol. Prijave na usposabljanja zbiramo prek vzpostavljene kontaktne točke, udeleženci pa lahko za prijavo tudi pokličejo v Kadring ali spremljajo našo spletno stran. Pri izvedbi delavnic sodelujemo tudi z lokalnimi društvi upokojevcem in invalidov ter z Zavodom za zaposlovanje v Mariboru in v Ljubljani.

VSEBINE DELAVNIC

Pripravili smo štiri različne programe računalniških usposabljanj, dva osnovna in dva nadaljevalna. Delavnice pokrivajo več različnih tem in se prilagodijo potrebam udeležencev:

- 1. Spoznavanje in delo s portalom eZdravje – portal zVEM:** spoznavanje funkcij portala, prijava oz. vstop v portal, navigacija po portalu, nalaganje in uporaba mobilne aplikacije.
- 2. Spoznavanje in delo s portalom eUprava:** seznanitev s portalom, predstavitev navigacije po portalu, ustvarjanje uporabniškega računa, prijava v portal, praktični primer uporabe portala – prijava in odjava bivališča, ravnanje v primeru izgube ali kraje osebne izkaznice, izpolnjevanje elektronske vloge za osnove pravice iz javnih sredstev.
- 3. Spoznavanje in interaktivno delo s portali e-banke:** predstavitev delovanja e-banke na praktičnem primeru, predstavitev upravljanja z lastnim računom, možnosti plačila položnic, izvajanja nakazil, pregleda stanja, urejanja podatkov in nastavitvev - poudarek je na varni uporabi in ukrepanju v primeru suma zlorabe osebnih podatkov.
- 4. Spoznavanje in interaktivno delo s portalom e-Davki:** spozna-

Brezplačni tečaji bodo namenjeni prebivalcem Republike Slovenije, ki so starejši od 30 let

vanje funkcij portala, prijava v portal in kreiranje gesla za vstop v portal, seznanitev s funkcijami portala za fizične osebe, navigacija po portalu, seznanitev z uporabo piškotkov.

- 5. Spoznavanje in delo z mobilno aplikacijo eOsebna** za enostavnejšo uporabo elektronske osebne izkaznice.
- 6. Spoznavanje in praktično delo s portalom eNapotnica:** seznanitev s portalom in praktično delo s portalom, navigacija po vstopni strani, prikaz vnosa številke ZZS in številke e-napotnice, naročanje na zdravstveno storitev in pregled eNapotnice.
- 7. Seznanitev s postopkom pridobitve kvalificiranega digitalnega potrdila** in pomoč posameznikom pri pridobivanju kvalificiranega digitalnega potrdila ter seznanitev s storitvami državnega centra za storitve zaupanja SI-TRUST, z dostopom do SI-PASS in z e-podpisom.
- 8. Spoznavanje s postavitvijo spletne strani:** predstavitev orodij za brezplačno postavitev spletne strani, urjenje za uporabo teh orodij.
- 9. Uporaba orodij za delo na daljavo.**
- 10. Spletni bonton in varnost na spletu** ter zagotavljanje varnosti dokumentov in naprav.
- 11. Digitalna identiteta.**
- 12. Učinkovita in varna uporaba spletnih iskalnikov** ter kako prepoznamo verodostojne, veljavne in zanesljive spletne vire.
- 13. Uporaba očal AR in VR** za izobraževalne namene in za kreativno uporabo digitalnih tehnologij.
- 14. Uporaba programskega jezika Scratch** za programiranje.
- 15. Varna in etična uporaba ChatGPT.**

KONTAKTNA TOČKA

V okviru projekta deluje tudi kontaktna točka, kjer lahko posamezniki pridobijo informacije o projektu ali dodatno pomoč pri pridobivanju računalniških znanj. Vse informacije so dostopne na: <https://www.kadring.si/2023/10/12/kontaktna-tocka-brezplacna-racunalniska-usposabljanja/> ■

PREPREČIMO POMEŠANJE ODPADKOV

Pravilno ločevanje povratnega materiala je nujno za doseganje ustrezne kakovosti

Tekst: Nina Potočnik, direktorica družbe Kadring

V livarni je približno 25 odstotkov odstopanja kemijske sestave taline posledica pomešanja odpadkov.

Ta pomešanost se lahko pojavi na različne načine, zato je ključno, da razumemo postopke označevanja in skladiščenja.

PRAVILNO OZNAČEVANJE ODPADKOV OB NASTANKU

Vsak odpad se mora takoj ob nastanku označiti, da zagotovimo sledljivost zlitine. Načini označevanja vključujejo uporabo markerjev, odtisov ali zapisov na listkih ali tablicah. Vse pripravljene enote za odvoz morajo biti opremljene s spremnim kartonom.

Vsi materiali, namenjeni za pretaljevanje, morajo biti opremljeni tudi s **spremnim kartonom za zagotavljanje sledljivosti**. Napačno označeni materiali lahko privedejo do pomešanja ali napačnega skladiščenja, kar ima lahko resne posledice.

IZPOLNJEVANJE SPREMNIH KARTONOV ZA ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

Vsak spremlni karton mora biti pravilno in čitljivo izpolnjen. To vključuje informacije o:

- proizvodnem procesu – podrobno navedenem,
- zlitini,
- datumu nastanka,

- odgovornem delavcu,
- njegovem nadrejenem.

PRIMERI NEPRAVILNO IZPOLN-JENIH KARTONOV

1. Zapis napačne zlitine: npr. zlitine PD75 nimamo v Impolu.
2. Dvojni zapis zlitine: Zlitina D51 napisana čez D20 – ne moremo biti prepričani, katera zlitina je prava.
3. Nepopolna lokacija: Lokacija vsebuje naziv PCP, kar ni dovolj. Napisano mora biti, iz katerega proizvodnega procesa je material. Tudi FT ni pravilni zapis, saj moramo vedeti, ali gre za folije ali za valjarno.

PRAVILNO SKLADIŠČENJE MATERIALA

Za zagotavljanje kakovosti je potrebno upoštevati več zahtev, vključno s pravilnim izpolnjevanjem spremnega kartona, sortiranjem po zlitinah in dimenzijah ter pravilnim skladiščenjem po zlitinah. Po tehtanju se povratni material odpelje na skladišče vhodne surovine v livarni. Ločuje se glede na zlitine. Material se odloži na mestu, ki je predpisano za to zlitino. Nekateri zaboji se nalagajo v bokse, ki so ustrezno označeni. Če voznik slučajno pozabi ali ne ve točno, kam peljati material, naj se obrne na osebje na skladišču. V primeru, da se je izgubila sledljivost materiala, lahko v pisarni skladišča vhodne surovine preverimo z ročnim analizatorjem.

Ali ste vedeli?

Če se odpadni material zbira v zaboju za povratni odpad, mora biti opremljen s spremnim kartonom (obr. 99.1) že med samim polnjenjem.

POSLEDICE POMEŠANEGA MATERIALA

Nepravilno skladiščenje ali pomešan material lahko vodi do neustrezne kemijske sestave taline, kar ima lahko resne posledice za proizvodnjo. Te posledice vključujejo tehnološke odločitve, korekcijo kemijske sestave, zastoje v proizvodnji in povečane stroške.

PRIMERI POSLEDIC POMEŠANJA ODPADKOV

1. Kemijski preizkus je pokazal večkratno povišano vrednost magnezija zaradi pomešanega materiala. Magnezij lahko znižujemo s talilom. Najverjetneje je bil pomešan P30 z AF43. Skupno smo imeli 4 ure zastoja, s katerim so povezani visoki stroški.
2. Viličarist je odpadni material zlitine D51 napačno sipal v boks AC30. Ta AC30 se je založil v peči pri izdelavi AC31. Vsebnosti bakra in svinca v talini sta močno presežali dovoljene vrednosti. Zaradi tega je bila cela serija odlita kot neuporabna. To je povzročilo zastoj, dodatne stroške in 26 ton odpadnega materiala s spremenjeno kemično sestavo, ki je težko uporabljiv.

PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE NAPAK

Da bi preprečili napake, je ključno, da odpadni material pravilno označimo ob nastanku, upoštevamo organizacijske predpise in navodila za delo ter spremlni karton pravilno in čitljivo izpolnimo. Poleg tega je ključnega pomena pravilno skladiščenje in tehtanje materiala. ■

Vsak odpad se mora takoj ob nastanku označiti, da zagotovimo sledljivost zlitine

IMPOL: GENERACIJE SKOZI ČAS

Gradimo mostove med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo

Tekst: Urša Zidanšek, svetovalka za komuniciranje

Impol je dom raznolikih generacij, ki izvirajo iz ene same družine. Tukaj se srečujejo mladostni optimizem, ki je prežet s svežimi idejami, izkušnje, ki so zaznamovale preteklost, in modrost, ki je oblikovala našo sedanost. Skupaj tvorimo celoto, ki je več kot le vsota posameznih delov. Je tradicija, dolga že skoraj 200 let. Predstavljamo izjemno potovanje skozi zgodbe različnih generacij, kjer delo in družina ostajata neločljivo povezana. V tem prispevku odkrivamo še eno zgodbo, kako ta povezanost bogati naše delovno okolje in krepi občutek zaupanja med nami. Oče Franc Janžič, sin Matija Janžič in hči Klara Janžič so ponosni, da so del Impola.

Franc Janžič, Impol PCP, oče:

KAKO JE DELO V ISTEM PODJETJU PRISPEVALO K POVEZANOSTI IN ZAUPANJU V VAŠI DRUŽINI?

Na povezanost in zaupanje v naši družini delo v istem podjetju ne vpliva posebej, saj se je to oblikovalo že mnogo prej.

KAKO SE VAM ZDI POMEMBEN PRENOS VREDNOT IN IZKUŠENJ IZ PREJŠNJIH GENERACIJ NA MLAJŠE?

To se mi zdi zelo pomembno, še posebej, če so vrednote in naše delo skladni z vizijo našega podjetja.

KAKO VPLIVA VAŠE DELO NA ODNOS Z VAŠIMI OTROKI? KAKO TO KREPI OBCUTEK PRIPADNOSTI?

Če svoje delo opravljate vestno, pošteno in spoštljivo, verjamem, da se to spontano prenaša tudi na otroke.

KAKO SE VAŠE IZKUŠNJE IN ZNANJE PRENAŠAJO NA VAŠE OTROKE IN JIH NAVDIHUJEJO PRI DELU?

Ničesar jim ne vsiljujem, sem jim pa vedno na razpolago. Prav tako ravnajo tudi oni.

Matija Janžič, Impol PCP, sin, in Klara Janžič, Impol PCP, hči:

KAKO SE POČUTITE, KO VIDITE SVOJE STARŠE DELATI V IMPOLU?

Matija: Ob tem se počutim ponosnega. To mi daje potrditev, da sem tudi sam na pravi poti in na pravem mestu.

Klara: Na delovnem mestu sva z očetom sodelavca. Pomembno je, da se delo opravlja strokovno.

ALI VAM JE BILO DELO VAŠIH STARŠEV NAVDIH ZA VAŠO KARIERNO POT?

Matija: Vsekakor mi je delo mojih staršev v navdih za karierno pot. Kot že sam rek pravi: "Jabolko ne pade daleč od drevesa". Kot kaže, je res tako.

Klara: Ne bi ravno rekla, da mi je bilo njegovo delo v navdih, saj se doma redko pogovarjamo o službi. Zagotovo pa je imelo vpliv to, da mi je predstavil, s čim vse se metalurgija kot veda ukvarja. Glede na to, da so me od nekdaj zanimala naravoslovne vede, me je študij metalurgije kaj hitro zamikal.

KJE SE VIDITE V IMPOLU V PRIHODNOSTI?

Matija: V podjetju Impol se tudi v prihodnje vidim na delovnem mestu, ki ga trenutno

opravljam, saj imamo še veliko izzivov, s katerimi se moramo spopasti.

Klara: Mislim, da podjetje Impol vsakemu zaposlenemu nudi priložnosti, da se lahko vedno znova spopada z novimi izzivi in s tem nadgrajuje svoje znanje, kar je ključno, da lahko strokovno rasteš in se razvijaš.

KAKO SE VAM ZDI POMEMBEN PRENOS VREDNOT IN IZKUŠENJ IZ PREJŠNJIH GENERACIJ NA MLAJŠE?

Matija: Po mojem mnenju je to zelo pomembno, saj so se že prejšnje generacije iz svojih napak veliko naučile. Ravno zaradi prenosa izkušenj in vrednot na mlajše generacije se enake napake ne ponavljajo.

Klara: Ključnega pomena in glavni izziv pri prenosu vrednot in izkušenj na mlajše generacije se mi zdi to, da si mlajšemu na razpolago s svojim znanjem in izkušnjami, ko te potrebuje in mu hkrati ne vsiljuje ničesar. Z novimi idejami in izkušnjami se lahko stare, preverjene prakse še dodatno izboljšajo.

Klara, Franc in Matija

Trajnostne zahteve kupcev vse večje

Tekst: Barbara Hribernik Pigac, direktorica za kakovost

Kot odziv na hitro rastoče zahteve kupcev na področju trajnosti smo junija oblikovali oddelek za trajnostni razvoj in kakovost. Aktivnosti, ki so povezane s tem področjem, smo izvajali že pred tem, vendar so zahteve kupcev na področju trajnosti v letošnjem letu skokovito narasle.

EKIPA IN SODELOVANJE

Oddelek sodeluje z različnimi procesi znotraj podjetja, vključno z razvojem, kakovostjo, tehnologijo, nabavo in energetiko. Pridružila se nam je sodelavka Sonja Tomazini, ki je bila pred tem zaposlena v Impolu R in R. Področje okolja in trajnostnega razvoja je poznala, saj je že več kot leto dni sodelovala pri pripravi in urejanju okoljskih poročil, analizi življenjskega cikla izdelkov in pri ostalih aktualnih temah.

POSLANSTVO IN OBRAVNAVA VPRAŠANJ

Glavni cilj našega delovanja je zbiranje in analiza trajnostnih zahtev kupcev. Te zahteve se običajno nanašajo na ogljični odtis izdelka, ogljični odtis organizacije, recikliran delež, uporabo »zelenega« primarnega aluminija, uporabo energije iz obnovljivih virov ...

Z obravnavo vprašanj začnemo najprej v ožji skupini skupaj z direktorjema razvoja izdelkov, potem pa vključimo še vse ostale procese, predvsem prodajo, tehnologijo, nabavo in energetiko. To nam omogoča, da za naše kupce pripravimo celovite odgovore.

METODOLOGIJE IN ORODJA

Za učinkovito obravnavo vprašanj je potrebno poznati in pri izračunih upoštevati vse masne in energetske tokove, ki so sestavni del procesa izdelave izdelkov.

Pri izračunih si pomagamo s podatki iz baze Ecoinvent in s podatki, ki jih posredujejo naši dobavitelji. Največji delež ogljičnega odtisa naših izdelkov (trenutno 90 odstotkov) namreč predstavlja primarni aluminij.

Emisije CO₂, ki jih povzročajo naši izdelki, določamo po metodologiji od zibelke do groba. To pomeni, da je ogljični odtis sestavljen iz:

- ogljičnega odtisa, ki ga doprinese surovina, skupaj s transportom do Impola,
- ogljičnega odtisa zaradi porabe fosilnih goriv v proizvodnji (zemeljskega plina in nafte),
- ogljičnega odtisa zaradi uporabe električne energije.

Poleg tega smo v sodelovanju s podjetjem Alcad razvili program, ki nam iz podatkov o vsadi v livarniške peči izračuna predviden ogljični odtis izdelka. Program zaenkrat deluje še v testnem okolju, vendar ga s pridom uporabljamo pri izračunih in simulacijah. Najprej preverimo, kakšne vrednosti dosegamo ob običajnih vložkih, kasneje pa s simulacijami preverimo, kakšna vsada bi bila potrebna, da dosežemo želeno vrednost ogljičnega odtisa.

NOVI IZDELKI IN ZNAMKA INFINI AL

Zavedamo se rastoče potrebe po trajnostnih izdelkih. Zato smo zasnovali linijo izdelkov pod blagovno znamko InfinitiAL, kjer ponujamo:

- izdelke z nizkim ogljičnim odtisom (InfinitiAL LC),
- izdelke z visokim recikliranim deležem (InfinitiAL RC),
- izdelke z visokim sekundarnim deležem (InfinitiAL SC).

Za učinkovito spremljanje naročil takšnih izdelkov nujno potrebujemo dopolnitve informacijskega sistema, da bomo lahko v vsaki fazi proizvodnega procesa dokazovali trajnostne lastnosti naših izdelkov.

InfinitiAL LC

izdelki z nizkim ogljičnim odtisom

LC4	LC5	LC6
4.0 kg CO _{2e} /kg	5.0 kg CO _{2e} /kg	6.0 kg CO _{2e} /kg

Ogljični odtis izračunavamo po metodologiji »cradle to gate« (standard ISO 14040 in ISO 14044).

InfinitiAL RC

izdelki z višjim recikliranim deležem

RC40	RC50	RC60	RC70
40 %	50 %	60 %	70 %

Recikliran delež = post-consumer Al + pre-consumer Al (skladno s ISO 14021).

InfinitiAL SC

izdelki z visokim sekundarnim deležem

SC70	SC80	SC90
70 %	80 %	90 %

Sekundarni delež = post-consumer Al + pre-consumer Al + notranji krožni Al.

Andrejev pogled na svet malo drugače

KNJIGE, KI SO NA VAS PUSTILE PEČAT:

Bolj kot knjige rad pogledam razne dokumentarne oddaje. Kolikor lahko, pa redno prebiram določene tehnične novosti in članke na spletu.

3 VAŠE NAJBOLJŠE LASTNOSTI:

Marljivost, zanesljivost in poštenost.

3 STVARI, KI VAM ZAPOLNIJO PROSTI ČAS:

Družina, prijatelji, rekreacija.

KAJ PRI LJUDEH NAJBOLJ CENITE?

Poštenost.

KAJ VAS PRI LJUDEH NAJBOLJ MOTI?

Zahrbtnost.

KDAJ STE BILI V ŽIVLJENJU NAJBOLJ VESELI?

Ob rojstvu otrok.

POSLANSTVO VZDRŽEVANJA JE SKRB ZA DOBRO IN NEMOTENO DELOVANJE STROJEV

Tekst: Urša Zidanšek, svetovalka za komuniciranje

Andrej Leskovar je Impol spoznaval že v času prakse po končani srednji šoli. V času svoje kariere je pridobil ogromno izkušenj, predvsem na področju vzdrževanja v valjarništvu. Od sredine leta 2021 vodi vzdrževanje v družbi Impol LLT, kar sicer predstavlja drugo področje strojev in vzdrževanja, a se je Andrej s svojim širokim znanjem novih nalog in izzivov uspešno lotil.

KAKO IN KDAJ STE UGOTOVILI, DA VAS BO VAŠA POKLICNA POT VODILA V SMERI VZDRŽEVANJA?

Po končani srednji šoli sem opravil obvezno prakso v vzdrževanju, kjer sem se kasneje tudi zaposlil. V času zaposlitve v vzdrževanju sem ob delu opravil tudi študij elektroenergetike.

Zaradi zanimanja in dela na številnih projektih sem si pridobil obilo izkušenj na različnih področjih, ki mi koristijo pri današnjem opravljanju dela v vzdrževanju.

KAKŠNE SO BILE VAŠE PRVE IZKUŠNJE IN ODGOVORNOSTI, KO STE SE PRIDRUŽILI IMPOLU?

Sprva sem se zaposlil v podjetju Impol FT kot elektro vzdrževalec. Po odsluženem, takrat še obveznem vojaškem roku, smo v podjetju prešli na enega večjih investicijskih projektov modernizacije valjarništv. Postavili smo novo hladno valjarno, dve folijskih valjarni, zdvajalec, razdvajalec, brusilni stroj in določeno drugo pripadajočo opremo. V procesu vzdrževanja sem takrat napredoval v tehnologa vzdrževanja in sodeloval pri montaži, testiranju in zagonu hladne valjarne skupaj z ekipo inženirjev proizvajalca Achenbach. To je bil čas, ko sem pridobil največ izkušenj in znanja, kar mi je kasneje služilo pri dobrem poznavanju strojev in lažjem odkrivanju vzrokov okvar pri vzdrževanju.

Kasneje sem sodeloval in tudi vodil šte-

vilne projekte. Najbolj sem ponosen na uspešno izveden projekt posodobitve hladne valjarne Blaw Knox. Ta projekt je bil zaradi zastarelosti stroja, prostorskih omejitev in doseganja potrebnih zahtev ter ciljev izredno zahteven. Vse to je terjalo veliko truda pri izvedbi zasnove in projektiranja. V samo izvedbo je bilo vključenih več kot deset različnih dobaviteljev opreme in storitev, kar zahteva veliko terminskega načrtovanja in usklajevanja. Kljub vsemu nam je uspelo posodobitev izvesti v prvotno načrtovanem terminskem planu, na kar sem zelo ponosen in si štejem za velik osebni uspeh.

MED DELOM V DIVIZIJI VALJARNIŠTVO STE VELIKO ČASA PREŽIVILI V IMPOLU-TLM. KAKŠNE SO BILE VAŠE ZADOLŽITVE?

V šibeniški Impol-TLM sem bil vključen od samega začetka, ko smo pričeli z izdelavo skrbnega pregleda. Zadolženi smo bili za pregled stanja strojev in naprav ter oceno potrebnih kratkoročnih in dolgoročnih vlaganj za nemoteno delovanje.

Po vstopu v Impol-TLM je sledilo dokaj naporno obdobje, ko smo pričeli s servisi in postopnim zagonom posameznih strojev in obratov.

Kmalu po vpeljani redni proizvodnji je žal prišlo do katastrofalnega požara na topli valjarni, ki je ključnega pomena v valjarništvu. Nastala je ogromna škoda, zaradi česar so bili potrebni veliki vzdrževalni posegi in rekonstrukcija. Zadolžen sem bil za izvedbo del na elektro področju, ponovni zagon pa nam je uspel že po treh mesecih.

Kasneje smo delali še na številnih projektih. Večji projekti so bili posodobitev krmiljenja tople valjarne z najnovejšo opremo in tehnologijo, postavitve nove potisne peči za segrevanje in homogeniziranje blokov, postavitve razrezne linije Salico, posodobitev valjčne proge tople valjarne, stabilizacija valjev na topli valjarni ...

OD SREDINE LETA 2021 OPRAVLJATE DELO VODJE VZDRŽEVANJA V IMPOLU LLT. KATERE SO GLAVNE NALOGE IN ODGOVORNOSTI, S KATERIMI SE SREČUJETE PRI VODENJU EKIPE VZDRŽEVALCEV?

Res je. Moji začetki segajo v valjarništvu, kjer sem si nabral veliko izkušenj. Odločitev, da zapustim valjarništv, ni bila lahka. Vsako podjetje in vzdrževanje ima svoje specifične in moram reči, da sem jih dokaj hitro sprejel in se hitro vpeljal v opravljanje svojega dela, nalog in izzivov. Poslanstvo vsakega vzdrževanja je skrb za dobro in nemoteno delovanje strojev in naprav. Zagotoviti želimo čim boljše produktivnost in doseganje planiranih kapacitet proizvodnje.

Pri okvarah je zelo pomemben hiter odziv in hitra odprava okvar s strani vzdrževalcev. V primeru ponavljajočih se okvar in v izogib nepotrebnim zastojem skušamo stvari spremeniti in izboljšati, kjer je le možno.

Tukaj moram pohvaliti celotno ekipo našega vzdrževanja za dosleden in marljiv pristop do opravljanja vseh naših nalog.

POSODABLJANJE TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV IN DIGITALIZACIJA STA PRINESLA VELIKO NOVOSTI. KAKO SE JE VAŠ PROCES PREOBLIKOVAL V ZADNJIH LETIH?

Splošno menim, da je največji napredek prinesla avtomatizacija proizvodnih procesov. Avtomatizacija v največji meri omogoča hitrejše, kakovostnejše in ponovljivo izvajanje tehnoloških procesnih postopkov. Avtomatizirani procesi omogočijo zmanjšanje možnosti človeških napak, človek pa nadzira proces. Če izvezem ostale procese in se osredotočim samo na proces litja, lahko rečem, da se je proces litja bram v preteklih letih avtomatiziral z uvedbo sistema litja proizvajalca Altec. Naša želja je, da popolnoma avtomatiziramo litje drog.

Pri resnični digitalizaciji proizvodnih procesov smo pri nas šele na začetku.

Prav sedaj delamo na projektu INDIGO, kjer smo v fazi izgradnje novega informacijskega sistema, vključno z izvedbo digitalizacije procesov. Pravo digitalizacijo proizvodnih procesov si je najbolje predstavljati kot vodenje proizvodnje brez papirja. Gre za povezljivost strojev, njihovi ključni tehnološki parametri pa se v realnem času spremljajo in zapisujejo v bazo, ki se nahaja v IT-okolju. Upravljalci strojev tako v pravem času dobijo vse potrebne podatke in tehnološke parametre za izdelavo delovnega naloga. Digitalizacija seveda prinaša še druge prednosti.

S KATERIMI PROJEKTI SE TRENUTNO UKVARJATE?

Kot že prej omenjeno, mi kar nekaj časa vzame projekt digitalizacije INDIGO. Izvajamo digitalizacijo talilno-livne linije 2 vzporedno na dveh različnih platformah z dvema različnima izvajalcema. Ko končamo, bomo izdelali primerjavo in oceno obeh ter izbrali tisto, ki bo za Impol najprimernejša. To bomo kasneje uporabili še za digitalizacijo vseh preostalih linij in pomožnih strojev v livarni, kasneje pa tudi za celotno skupino Impol. Drugi projekti so še:

- posodobitev OT informacijskega omrežja v LLT,
- eVIS - vzdrževalski informacijski sistem za podjetja skupine v Impol v Slovenski Bistrici,
- nova žaga za razrez bram,
- novi sistem laserskega markiranja na stari homogenizaciji,
- nova tehtnica na novi homogenizaciji,
- spremljanje zastojev in dogodkov proizvodnje,
- zamenjava vodne prhe,
- avtomatizacija stare stiskalnice za žlindro,
- prenova pisarn vzdrževanja.

KAKŠEN NASVET BI DALI NEKOMU, KI SE ODLOČA O SVOJI KARIERNI POTI?

Menim, da je dobro najprej prisluhniti samemu sebi in slediti svojim željam in ciljem.

Pomembno je, da opravljaš tisto delo, ki te veseli.

KAKO PA ZAPOLNITE SVOJ PROSTI ČAS? KAKO NAPOLNITE BATERIJE?

Najbolj si napolnim baterije, ko se poleti z družino odpravimo na dopust. Zelo radi smo na morju, zato večino svojega dopusta izkoristim v poletnih mesecih.

Svoj prosti čas izkoristim tudi za rekreacijo. S prijatelji igram nogomet ali tenis, z družino pa gremo največkrat na sprehod ali na kolo. ■

UVAJANJE NOVOZAPOSLENIH

ONBOARDING je prvi stik s podjetjem

Tekst: Mateja Hribernik, svetovalka za razvoj kompetenc

KAJ JE ONBOARDING?

Onboarding ali uvajanje novozaposlenih v podjetje je proces učenja, sprejema in asimilacije zaposlenega v novo okolje. Gre za celovit načrt in izvedbo aktivnosti, s katerimi novozaposleni pridobijo potrebno znanje, spretnosti, informacije in izkušnje, da se lahko hitro in učinkovito vključijo v delovno okolje ter postanejo produktivni člani organizacije.

Glavni cilj onboarding programa je povečati produktivnost in storilnost ter ustvariti skladnost med organizacijo in zaposlenim. Skladnost obeh namreč poveča zadovoljstvo z delovnim mestom in zviša organizacijsko pripadnost, kar tudi zmanjša delež zaposlenih, ki se odločijo zapustiti delovno mesto. Onboarding prispeva k uspehu podjetja in zadovoljstvu zaposlenih na več načinov:

- Hitrejša in večja produktivnost: učinkovit onboarding omogoča novozaposlenim, da se hitreje prilagodijo svojim nalogam in odgovornostim, kar pripomore k večji produktivnosti že v zgodnjih fazah

njihove zaposlitve.

- Manjša fluktuacija zaposlenih: dober onboarding lahko pripomore k boljšemu razumevanju kulture podjetja in pričakovanj, kar zmanjšuje tveganje, da bi se novozaposleni hitro odločili zapustiti organizacijo.
- Večje zadovoljstvo zaposlenih: dober onboarding postavlja temelje za pozitivno izkušnjo novih zaposlenih v podjetju, kar prispeva k njihovega zadovoljstvu. Zadovoljnejši zaposleni so običajno bolj motivirani in predani svojemu delu.
- Izboljšana integracija: onboarding proces omogoča novozaposlenim, da se bolje vključijo v timski in organizacijski kontekst, kar olajša sodelovanje in komunikacijo z drugimi zaposlenimi.
- Večja zavezanost zaposlenih: z dobrim onboardingom se novozaposleni bolj povežejo s podjetjem ter z njegovimi cilji in vrednotami, kar povečuje njihovo zavezanost organizaciji.
- Boljša usklajenost s politikami in postopki: onboarding zagotavlja, da

novozaposleni razumejo in upoštevajo politike, postopke in zakonodajo podjetja, kar zmanjšuje tveganje za napake in neupoštevanje pravil.

- Ustvarjanje pozitivnega vtisa: prvi vtis, ki ga novozaposleni dobijo o podjetju, je ključnega pomena. Dober onboarding spodbuja pozitiven odnos do podjetja že od začetka zaposlitve.

Onboarding je ključnega pomena za uspeh podjetja, saj prispeva k boljši integraciji, produktivnosti in zadovoljstvu zaposlenih, kar vodi v boljše delovne rezultate in dolgoročno uspešnost organizacije.

UVAJANJE PROCESA V SKUPINI IMPOL

S 1. 9. 2023 smo v skupini Impol uspešno uvedli onboarding program za naše nove sodelavce. Trenutno smo uspešno izvedli že dva programa, in sicer septembra in oktobra. S 1. 9. 2023 so delo v skupini Impol nastopili štirje novozaposleni, s 1. 10. 2023 pa smo zaposlili kar 11 novih sodelavcev. Onboarding program v skupini Impol poteka prvi in drugi delovni dan v mesecu. Zaposleni se prvi dan zjutraj spoznajo, predstavijo in na kratko opišejo, kje v skupini Impol so zaposleni. Razdelimo jim osebno varovalno opremo, ki je zahtevana za posamezno delovno mesto. Zaposleni prejmejo uporabniška imena in gesla za dostope do internih portalov, priročnik za novozaposlene, zgibanko z načrtom industrijske cone Impol, oceno tveganja za posameznikovo delovno mesto, vsakega novozaposlenega pa presenetimo tudi z majhnim darilom dobrodošlice.

Vsebina, ki jo zaposleni predelajo v sklopu onboarding programa:

- Varstvo pri delu in varstvo pred požarom, seznanitev z izjavo o varnosti z oceno tveganja, požarnim redom in praktičnim gašenjem. Predstavi se tudi uporaba defibrilatorja in ukrepanje v izrednih razmerah.
- Predstavitev skupine Impol, naših vrednot in poslanstva.
- Predstavitev Politike skupine Impol, Politike trajnostnega razvoja in Kodeksa poslovnih ravnanj.
- Ogled vseh proizvodnih procesov skupine Impol in ključne informacije o posameznem procesu.
- Predstavitev postopkov iz delovnega razmerja: novozaposlenim se podrobneje predstavi sestava plače, stimulacije, sistem in možnosti napredovanj, projektni dodatki, kako se pravilno najavi dopust, pravila bolniških odsotnosti, delovni čas, opiše se način prijavljanja in nagrajevanja koristnih predlogov, nedopustnost mobinga na delovnem mestu...
- Seznanitev z digitalnimi orodji: novozaposleni spoznajo interne programe HRM4.0, DNA in Kadris. Nastavijo si osebno geslo za dostop ter spoznajo način in namen dela z navedenimi programi. Predstavi se jim tudi sistem prednaročanja malic.
- Pomen timskega dela in spoštljive komunikacije.
- Kakovost v praksi, standardi kakovosti.
- Kratek elektronski test za preverjanje znanja.

Za konec se novozaposleni srečajo s svojimi mentorji, predstavijo se jim programi mentorstva in sistem mentoriranja.

Gradivo je na voljo na spletni učilnici Moodle. Priročnik za zaposlene, vključno z vsemi informacijami, ki jih zaposleni potrebujemo za nemoteno opravljanje dela, lahko najdemo na spletni strani Impola.

Onboarding program prilagodimo različnim oddelkom oziroma funkcijam, ki jih bodo novozaposleni opravljali v skupini Impol. Prilagoditev onboardinga različnim funkcijam je ključno za zagotavljanje pridobivanja specifičnih znanj in veščin glede na delo posameznika. Vsebine prilagodimo tako, da čim bolj ustrezajo potrebam novozaposlenih in procesov, v katerih bodo novozaposleni delali. V program onboardinga vključimo naše strokovnjake z različnih področij, ki novozaposlenim vsebine predstavijo strokovno in natančno. Zaposlenim dodelimo mentorje, ki so specializirani za določeno delo ali določena delovna opravila, da lahko novim zaposlenim čim učinkoviteje pomagajo pri učenju in prilagajanju. Pomembno nam je, da novozaposleni razumejo, kako njihova vloga prispeva k ciljem skupine Impol. Redno izvajamo oceno napredka in integracije novozaposlenih, pri čemer upoštevamo povratne informacije udeležencev in mentorjev. Proces onboardinga stalno izboljšujemo tudi na podlagi izkušenj udeležencev. ■

ANKETA: Mnenje novozaposlenih o programu onboardinga

"Onboarding program novozaposlenih se mi je zdel super. Dejansko dobra uvertura z zanimivimi vsebinami, koristnimi informacijami in navodili. Nekatere obravnavane vsebine so pogosteje prisotne na delovnem mestu kot druge, ampak na splošno imam občutek, da smo v teh dveh dneh programa zavzeli bistvo hitrega usposabljanja in spoznavanja pred zaposlitvijo."

Timotej Mlinar, Impol PCP

"Celovit program onboardinga zagotavlja novim zaposlenim bistvene informacije o organizaciji in njihovih vlogah. Program od samega začetka omogoča vzpostavljanje stikov in odnosov s sodelavci in nadrejenimi, kar spodbuja občutek pripadnosti in olajša vključevanje v podjetje. Menim, da zavezanost podjetja Impol h kakovostnemu procesu uvajanja prispeva k uspehu in rasti njihovih zaposlenih."

Ana Štern, Kadring

"Onboarding program omogoča kakovosten in prijeten vstop v skupino Impol. Zanimiv praktični prikaz varnostnih ukrepov in zadostna predaja potrebnih informacij za začetek delovnega razmerja."

Alen Perkovič, Impol-FinAI

SPREMEMBE NA PODROČJU EVIDENTIRANJA DELOVNEGA ČASA

Novosti tudi v Impolu

Tekst: Alja Podlesnik, pravna svetovalka

V maju je bila sprejeta novela Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti, ki se prične uporabljati 20. novembra 2023. Sprememba zakona uvaja nekaj tehničnih popravkov posameznih določil in uzakonja poenotenje določb z drugo področno zakonodajo.

Novela prinaša številne novosti glede evidence o izrabi delovnega časa, med katerimi izpostavljamo najpomembnejše:

- **SPREMEMBA DEFINICIJE DELAVCA:** po novem so delodajalci dolžni voditi evidence tudi za vse tiste osebe, ki na kakršnikoli drugi pravni podlagi (ki ni pogodba o zaposlitvi) opravljajo delo za delodajalca, pod pogojem, da ga opravljajo osebno in so vključeni v delovni proces delodajalca ali pretežno uporabljajo sredstva za opravljanje dela, ki so del delovnega procesa delodajalca.
- **RAZŠIRITEV NABORA PODATKOV, KI SE VODIJO V EVIDENCI O IZRABI DELOVNEGA ČASA:** v evidenco se morajo dnevno vpisovati podatki o številu ur, skupno število opravljenih ur v polnem delovnem času oz. v krajšem delovnem času, opravljene nade, neopravljene ure, za katere se prejema nadomestilo plače, in tiste, za katere se ne prejema nadomestilo

plače, število ur na delovnem mestu z zavarovalno dobo s povečanjem, po novem pa tudi čas prihoda na delo in odhoda delavca z dela, izraba in obseg izrabe odmora med delovnim časom, opravljene ure v drugih posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (zlasti nočno, nedeljsko, praznično, izmensko delo, delo v deljenem delovnem času idr. oblike razporeditve delovnega časa), opravljene ure v neenakomerno razporejenem delovnem času ali v začasno prerazporejenem delovnem času in tekoči seštevek ur v tednu, mesecu oz. letu, iz katerega je razvidno referenčno obdobje, ki se upošteva za neenakomerno razporeditev in za začasno prerazporeditev polnega delovnega časa.

- **PRAVICA DELAVCEV IN DRUGIH OSEB, KI OPRAVLJAJO DELO, DO VPOGLEDA V EVIDENCO:** delodajalec je dolžan zagotoviti vpogled v podatke iz evidenc vsem delavcem in drugim osebam, ki opravljajo delo, in sicer s pisnim obvestilom o podatkih iz evidence enkrat mesečno ali pa jim zagotovi neposredni elektronski dostop do evidence.
- **ELEKTRONSKO VODENJE EVIDENCE:** obveznost elektronskega vodenja evidence za tiste delodajalce, ki jim je bila pravnomočno izrečena globa

s strani prekrškovnega organa pod pogoji iz zakona.

V skupini Impol smo se na navedene zakonodajne spremembe pripravljali v preteklih mesecih. V sodelovanju s podjetjem Četrta pot, ki je lastnik informacijskega sistema Kadris, v katerem v Impolu vodimo evidence o izrabi delovnega časa, so bile pripravljene tudi programske rešitve za evidentiranje časa odmora za malico ter evidentiranje drugih podatkov (neenakomerno razporejen delovni čas, delo v posebnih pogojih dela in seštevki ur glede na referenčno obdobje). Vsi zaposleni imate urejen uporabniški račun za dostop do evidence delovnega časa v sistemu Kadris, do katerega lahko dostopate znotraj internetne mreže Impol. V pripravi je tudi mobilna aplikacija, ki bo zaposlenim omogočala ažuren vpogled v evidenco delovnega časa, stanje ur, podatkov v zvezi s saldnom malice in omogočala enostavno ter hitro najavo elektronskih dovolilnic (privatna odsotnost, koriščenje plus ur) ter najavo letnega dopusta. Ko bo aplikacija pripravljena za uporabo, bo vsem zaposlenim omogočen dostop preko mobilnih telefonov, o čemer boste obveščeni, pri uporabi pa vam bodo v podporo tudi sodelavci na Kadringu.

Za vodje in za skrbnike evidenc delovnega časa so bila pripravljena obsežnejša navodila glede načina organiziranja

	Enakomerno razporejen delovni čas	Neenakomerno razporejen delovni čas
Pred razporeditvijo delovnega časa	Določeno v pogodbi o zaposlitvi in v delovnem koledarju	Predhodna seznanitev delavca, vsaj 1 dan prej
Polni delovni čas	40 ur tedensko	40 ur tedensko v povprečju v referenčnem obdobju 6 oz. 12 mesecev
Maksimalni tedenski delovni čas	48 ur	56 ur
Maksimalna dolžina delovnega dne	12 ur	13 ur
Minimalni dnevni počitek	12 ur	11 ur
Minimalni tedenski počitek	24 ur poleg dnevnega počitka 36 ur	24 ur poleg dnevnega počitka 35 ur
Posebnosti	Nadurno delo nad 40 ur tedensko	Do 56 ur

delovnega časa, ki izčrpno pojasnjujejo zakonodajna pravila na področju razporejanja delovnega časa. S strani Kadringa je bila pripravljena in v štirih terminih izvedena tudi delavnica »Organizacija delovnega časa«, na kateri so bila predstavljena navodila glede organiziranja delovnega časa ter pojasnjena pravila za vnos posameznih vrstic dela in vodenje evidence delovnega časa v sistemu Kadris. V zvezi z organizacijo delovnega časa na kratko pojasnjujemo tudi ključne pojme s tega področja. Delovni čas je obvezna sestavina vsake pogodbe o zaposlitvi. V kolikor se med trajanjem delovnega razmerja pojavi potreba po spremembi v pogodbi dogovorjenega delovnega časa, je potrebno to ustrezno dokumentirati. Možnih je več načinov organizacije delovnega časa, in sicer:

- **SPREMEMBA DELOVNEGA KOLENDARJA OZ. URNIKA DELA:** Gre za spremembo delovnega koledarja, ki se uvede, če se izkaže potreba po delu po kateremkoli drugem delovnem koledarju. Tak primer je prehod iz treh na štiri izmene (ali obratno). Zaposlenega je treba o tem pisno obvestiti najmanj tri dni pred začetkom dela po drugem delovnem koledarju.
- **OPRAVLJANJE DRUGEGA DELA:** Gre za opravljanje drugega dela, kot je sicer dogovorjeno v pogodbi o zaposlitvi. Odredi se lahko za največ

65 delovnih dni v koledarskem letu, in sicer z odredbo o opravljanju drugega dela. Drugo delo se lahko odredi le v primerih, ki jih določa zakon ali kolektivna pogodba, pri tem pa je potrebno preveriti, da je delavec za opravljanje drugega dela ustrezno usposobljen in zdravstveno zmožen. To pomeni, da mora imeti opravljeno ustrezno usposabljanje s področja varstva pri delu in opravljen obdobjni zdravniški pregled za tisto delo. Zaposlenemu se lahko odredi opravljanje drugega dela, za katero se zahteva enaka ali ob njegovem soglasju največ ena raven nižja izobrazba, kot se zahteva za opravljanje dela, za katerega ima zaposleni sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Za čas opravljanja drugega dela prejme zaposleni plačo, ki je zanj ugodnejša.

- **ZAČASNA PRERAZPOREDITEV DELOVNEGA ČASA:** Pred začetkom koledarskega leta delodajalec določi letni raspored delovnega časa v sodelovanju s predstavniki delavcev za vsakega posameznega zaposlenega. Vsak zaposleni prejme delovni koledar, tako da točno ve, na katere dneve v posameznem letu je dolžan delati in na katere dneve je prost. V primerih, ko to narekujejo roki dobave, zastoji pri delu, objektivni ali tehnični in podobni nepredvideni razlogi, se

lahko delo posameznega zaposlenega začasno prerazporedi. Zaposlenega je treba o tem pisno obvestiti z vročitvijo obvestila o začasni prerazporeditvi delovnega časa najmanj en dan pred začasno prerazporeditvijo delovnega časa. Pri začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od 6 oz. 12 mesecev. Po preteku tega obdobja delavec ne sme imeti presežka ali manjka ur. Pri začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden.

- **NADURNO DELO** je skrajni ukrep in se lahko odredi šele takrat, ko so izčrpani vsi ostali mehanizmi razporejanja delovnega časa. Nadurno delo se ne sme odrediti, če je delo možno opraviti v polnem delovnem času z ustrežno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa z uvajanjem novih izmen ali z zaposlitvijo novih delavcev. Obstajati mora eden od razlogov za nadurno delo, določen z zakonom ali kolektivno pogodbo. Nadurno delo odredi direktor družbe oz. vodja procesa na predpisnem obrazcu Odredba o opravljanju nadurnega dela. Odredba mora biti zaposlenemu vročena pred pričetkom nadurnega dela, razen če to ni možno zaradi narave dela ali nujnosti opravljanja nadurnega dela. V tem primeru se odredi ustno, pisna odredba pa se vroči najkasneje do konca delovnega tedna po opravljenem nadurnem delu. Nadurno delo lahko traja največ 8 ur na teden, največ 20 ur na mesec in največ 170 ur na leto (s soglasjem zaposlenega največ 230 ur na leto). Povprečje se upošteva v enakem referenčnem obdobju kot pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa. Delovni dan lahko traja največ 10 ur. Za določene kategorije delavcev velja absolutna prepoved opravljanja nadurnega dela (npr. zaposlene, ki delajo krajši delovni čas, invalide ...), nekatere kategorije delavcev mora z nadurnim delom soglašati (npr. delavci, ko dopolnijo 55 let). ■

DIGITALIZACIJA - KORAK NAPREJ Z INOVATIVNIMI REŠITVAMI

Nenehne izboljšave za izboljšanje uporabniške izkušnje

Tekst: **Majk Fideršek**, razvijalec poslovne analitike

V današnjem hitro spreminjajočem se digitalnem okolju je ključnega pomena, da ostajamo korak pred konkurenco z uvedbo novih tehnologij in nenehnim izboljševanjem naših sistemov. V skupini Impol smo nedavno naredili velik korak naprej z uvedbo številnih digitalnih novosti, ki nam omogočajo lažji dostop do informacij. V članku bomo predstavili ključne spremembe, ki smo jih uvedli in kako te izboljšave koristijo našim zaposlenim.

PLAČILNE LISTE V SISTEMU HRM

Prva pomembna novost, ki smo jo uvedli, je dostop do plačilnih list v sistemu HRM. Zdaj imajo naši zaposleni možnost ne le, da plačilne liste prejema na svoj elektronski naslov, temveč jih lahko v sistemu HRM tudi pregledujejo. Ta izboljšava omogoča enostaven in varen dostop do plačilnih list, kar posledično zmanjšuje časovne in administrativne ovire.

SPREMEMBA GESLA ZA DOSTOP DO PLAČILNE LISTE

Uvedli smo možnost, da zaposleni sami spreminjajo gesla za dostop do svojih plačilnih list. To omogoča večji nadzor nad svojo digitalno varnostjo, kar je v današnjem času še posebej pomembno. Vsak posameznik lahko zdaj samostojno skrbi za to, da so njegove plačilne liste varno shranjene in zaščitene pred morebitnimi neželenimi dostopi.

POMEN VARNIH GESEL

Geslo je ključno pri varovanju naših osebnih in delovnih informacij, zato je pomembno, da ustvarimo trdna gesla. Pri izbiri gesla priporočamo uporabo kombinacije velikih in malih črk, števil in posebnih znakov. Izogibajte se očitnim informacijam, kot so imena, rojstni datumi ali zaporedne številke. Prav tako redno menjajte svoja gesla, da še dodatno povečate svojo spletno varnost.

UVEDBA INTERNEGA OMREŽJA INFONET

Vzpostavili smo interno omrežje INFONET, ki zaposlenim omogoča dostop do ključnih internih aplikacij preko njihovih mobilnih telefonov. INFONET ne omogoča dostopa do interneta, vendar pa omogoča zaposlenim, da na svojih pametnih napravah dostopajo do sistema HRM4.0, KADRIS4 (RIS) in spletne učilnice. To povečuje učinkovitost in hiter dostop do ključnih informacij, ki jih potrebujemo pri vsakdanjem delu.

Z uvedbo teh novosti in poudarjanjem pomena spletne varnosti se v našem podjetju trudimo zagotoviti, da je naše delo v digitalni dobi čim bolj učinkovito in varno.

Uporabne informacije

SPREMEMBA GESLA ZA VSTOP V ALCLOUD

Na spletnem mestu <https://services.alcad.si/> je v razdelku AL-CLOUD omogočen dostop do spremembe gesla. Zelo pomembno je, da ste jasno seznanjeni z obema možnostima za spremembo gesla.

LDAP LOGIN se uporablja za prijave v sistem PIS.

Uporabniški račun za prijavo v obliki Ime Priimek (primer: Majk Fideršek).

AD LOGIN se uporablja za prijave v Alcloud, KADRIS4 in prijavo v službeni računalnik, v kolikor ga uporabljate. Uporabniški račun za prijavo v obliki ime.priimek@impol.si (primer: majk.fidersek@impol.si).

Pomembno: Pri uporabniškem računu nikoli ne uporabljamo šumnikov.

1. Za spremembo gesla najprej izberite tip prijave.
2. Vpišite vaš uporabniški račun.
3. Vpišite trenutno geslo.
4. Pri uspešni prijavi se v zelenem polju izpiše vaše ime in vaš uporabniški račun.
5. Vpis novega gesla.
6. Ponovitev gesla zaradi varnosti in v izogib napakam.

Zahteve za geslo za AD-uporabniški račun:

- Geslo ne sme vsebovati našega imena in priimeka.
- Geslo mora vsebovati kombinacijo malih in velikih črk.
- Geslo mora vsebovati vsaj eno številko.
- Geslo mora vsebovati vsaj 8 znakov.
- Priporočamo uporabo posebnih znakov kot so »!, #, ,, , ?.

7. Ko zadostimo vsem zahtevam, geslo spremenimo s klikom na potrdi.

8. Pri tem moramo dobiti sporočilo »Geslo je uspešno nastavljenno«.

Sedaj se lahko v sistem prijavimo z novim geslom.

Vzpostavitev povezave z INFONET omrežjem

Za vzpostavitev povezave uporabite svoj mobilni telefon. Nastavitev se lahko razlikuje od tipa telefona. V nadaljevanju bomo prikazali način prijave z mobilnim telefonom Samsung in iPhone.

IPHONE

1. Odprite nastavitve (Settings).
2. Izberite Wi-Fi.
3. Iz prikazanih omrežij (Networks) izberite Infonet.
4. Vpišite AD-uporabniški račun v obliki ime.priimek@impol.si (enaka prijava kot v Alcloud).
5. Vpišite geslo za vaš AD-račun.
6. Izberite »Join«.
7. Pri prikazu certifikata izberite »Trust«.
8. Prikaz uspešno vzpostavljene povezave.

SAMSUNG

1. Odprite nastavitve (Settings).
2. Izberite Wi-Fi.
3. Iz prikazanih omrežij izberite Infonet.
4. Vpišite AD-uporabniški račun v obliki ime.priimek@impol.si (enaka prijava kot v Alcloud).
5. Vpišite geslo za vaš AD-račun.
6. Certifikat CA - označite »Ne preveri«.
7. Izberite »Poveži«.
8. OPOZORILO: Internet morda ne bo na voljo, izberi »Vedno poveži«.

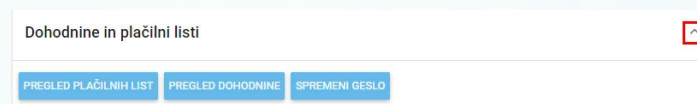
Pregled plačilnih list in dohodnine ter sprememba gesla

Poleg tega, da plačilne liste sedaj zaposleni prejmete na elektronski naslov, jih lahko pregledate tudi v sistemu HRM. V sistemu lahko pregledate tudi dohodnino. Geslo lahko spremenite izključno v sistemu HRM 4.0 znotraj Impolovega omrežja. To lahko naredite na stacionarnih računalnikih ali preko mobilnega telefona z uporabo INFONET Wi-Fi omrežja.

Po prijavi v Alcloud izberite ikono:

Odpre se vam prva stran, kjer poiščete razdelek »Dohodnine in plačilni listi« in odprete s klikom na puščico.

Pregled plačilnih list omogoča pregled vseh plačilnih list, ki so bile elektronsko izdane. Za večino podjetij se je to omogočilo leta 2022. Vse plačilne liste in dohodnine lahko v sistemu HRM odprete z zadnjim nastavljenim geslom. Za ogled plačilne liste boste morali vedno vpisati veljavno geslo, ne glede na to, ali jo odprete v spletu ali datoteko prenesete na računalnik oz. telefon.

SPREMENBA GESLA

Za spremembo gesla izberete ikono »Spremeni geslo«, kjer je potrebno vpisati trenutno aktualno geslo in nato dvakrat novo geslo. Geslo mora vsebovati vsaj šest znakov in ne sme vsebovati presledka. Drugih omejitev glede gesla ni. Zaradi varnosti vam priporočamo, da nastavite trdno geslo!

1. Vpišite trenutno geslo.
2. Vpišite novo geslo.
3. Ponovite novo geslo.
4. Potrdite spremembo s klikom na kljukico.

Pri uspešni spremembi se v spodnjem desnem kotu pojavi potrditveno sporočilo.

Podatki uspešno shranjeni

OPOZORILO

Plačilne liste, ki ste jih v preteklosti prejeli na elektronski naslov, so zaklenjene z geslom, ki je bilo veljavno na dan izdaje plačilne liste!

QR-kode za lažji dostop

SPLETNA POŠTA

Za dostop do spletne pošte morate biti povezani v internetno omrežje. V povezavi z Infonetom ne bo delovala.

PRIJAVA V ALCLOUD

Prijava v AlCloud deluje v omrežju Infonet.

MENJAVA GESLA

Geslo lahko zamenjate, ko ste prijavljeni v Infonet.

SPLETNA UČILNICA

Spletna učilnica deluje v omrežju Infonet.

**ZAGOTAVLJA
SKLADNOST**

z novim Zakonom o evidencah dela

NOVA MOBILNA APLIKACIJA K4M – KADRIS4 ZA UČINKOVITO UPRAVLJANJE DELOVNEGA ČASA

Z velikim veseljem oznanjamo prihod nove mobilne aplikacije K4M, inovativne rešitve, ki bo olajšala vsakdan zaposlenih v podjetju. Aplikacija KADRIS4 je zasnovana z namenom, da zaposlenim omogoči hiter in enostaven pregled evidence delovnega časa, stanja ur, dopusta in drugih relevantnih podatkov.

DOSTOPNOST IN FLEKSIBILNOST

Ena izmed ključnih prednosti aplikacije K4M je njena dostopnost. Zaposleni boste lahko do svojih podatkov dostopali kadar koli, kar pomeni, da bodo informacije na voljo 24/7. Še več, aplikacija omogoča pregledovanje podatkov od kjer koli – bodisi iz pisarne, od doma doma ali na poti, kar zagotavlja izjemno fleksibilnost in prilagodljivost.

FUNKCIONALNOSTI

Aplikacija ne ponuja samo pregleda osnovnih podatkov, ampak tudi različne funkcionalnosti, ki bodo olajšale administrativne postopke. Zaposleni bodo lahko na primer izvedli najavo, pregled in odobritev dovolilnic ter odsotnosti, kar bo poenostavilo komunikacijo in procese v podjetju.

TEHNOLOŠKE INOVACIJE

K4M prinaša tudi tehnološke inovacije, kot so možnost registracije delovnega časa in celo odpiranje vrat z mobilnim telefonom. To pomeni, da bo aplikacija postala centralno orodje za zaposlene, ki bo omogočalo lažje in učinkovitejše upravljanje delovnega procesa.

Nova mobilna aplikacija K4M je korak naprej k sodobnejšemu in učinkovitejšemu delovnemu okolju, ki zaposlenim omogoča, da svoj čas in energijo usmerijo v bolj produktivne naloge, hkrati pa ohranijo pregled nad svojimi delovnimi urami in obveznostmi. Navodila za vzpostavitev bomo objavili, ko bodo vsa dela zaključena.

Zaščita elektronske pošte v skupini Impol

Tekst: Jernej Šosterič, vodja za informacijsko varnost

V skupini Impol smo letos uvedli mednarodni standard za upravljanje informacijske varnosti TISAX, ki podjetjem v avtomobilski industriji pomaga vzpostaviti in vzdrževati učinkovit okvir za zaščito informacij. Eden izmed ključnih vidikov informacijske varnosti je elektronska pošta, ki predstavlja pomemben vir varnostnih tveganj, vključno z izgubo podatkov, zlorabo in grožnjami, kot so t. i. phishing napadi. Spremljanje in nadzor elektronske pošte v skladu z zahtevami standarda TISAX je nujno za zagotavljanje celovite informacijske varnosti v skupini Impol.

SPREMLJANJE IN NADZOR ELEKTRONSKE POŠTE V SKUPINI IMPOL

Pregledovanje elektronske pošte s pomočjo namenskega sistema je postopek, ki vključuje analizo in spremljanje pošte, ki prihaja in odhaja s poštnih strežnikov skupine Impol. Cilj tega postopka je zagotoviti, da elektronska komunikacija ni v nasprotju z varnostnimi politikami in da se zaznajo morebitne varnostne grožnje.

Ključne komponente pri pregledovanju elektronske pošte:

- 1. Anti-phishing zaščita:** Fortimail uporablja napredne tehnike za prepoznavanje in blokiranje phishing napadov, ki poskušajo zaposlene zvesti k razkritju občutljivih podatkov. To je ena izmed ključnih zaščit pred finančnimi izgubami in izgubo ugleda.
- 2. Antivirusna zaščita:** sistem vključuje zmogljiv antivirusni filter, ki prepozna in blokira zlonamerno kodo, ki se prenaša z elektronsko pošto, preden lahko okuži ciljne naprave.
- 3. Upravljanje nezaželene pošte:** rešitev omogoča zaposlenim v skupini Impol popoln nadzor nad nezaželeno pošto. Zaposleni si lahko prilagajajo filtre oz. gradijo t. i. osebne bele liste, ki pripomorejo k zmanjšanju obremenitve poštnih strežnikov in poštnih predalov zaposlenih ter k izboljšanju produktivnosti.
- 4. Nadzor in dostop do vsebin:** v skupini Impol sistemi spremljajo elektronsko pošto in uporabniške aktivnosti ter uporabljajo pravila za nadzor dostopa do vsebin. V skupini Impol uporabljamo enega izmed najboljših sistemov za zaščito elektronske pošte, ki nam pomaga zmanjšati tveganja pred varnostnimi incidenti in zvišati nivo varnosti sistemov kupcev/dobaviteljev, s katerimi komuniciramo.

8X ZANIMIVA DEJSTVA O ELEKTRONSKI POŠTI

1. Prva elektronska pošta je bila poslana leta 1971 s strani Raya Tomlinsona. Uporabil je simbol '@' za ločevanje uporabniškega imena od domene.
2. Vsako minuto je poslanih več kot 200 milijonov e-poštnih sporočil. Večina je neželene pošte!
3. Simbol '@' se v španskem jeziku imenuje "arroba", ki je bila nekoč uporabljena za merjenje teže in je enaka približno 11,5 kilogramov.
4. Leta 1984 je bil poslan prvi spam e-mail s strani Garyja Thuerka, ki je promoviral novi računalnik DEC. Mnogi niso bili navdušeni!
5. E-poštni naslovi živali? V 90. letih je bilo možno poslati e-pošto dvema delfinoma v San Franciscu preko posebnega vodnega tipkovničnega vmesnika.
6. Obstaja rekord za najdaljši čas, ko je e-poštno sporočilo "plavalo" po spletu, preden je doseglo prejemnika. Zaradi tehnične napake je e-sporočilo potrebovalo več kot 6 let!
7. Veš, da obstajajo tekmovanja v hitrostnem tipkanju e-poštnih sporočil? Najhitrejši "e-poštni tipkač" je sporočilo sestavil v manj kot 60 sekundah.
8. V začetnih dneh elektronske pošte so bili nekateri protokoli tako osnovni, da niso podpirali velikih črk ali ločil. Predstavljajte si pisanje sporočila brez klicajev ali vprašajev!

NAŠI LOKALNI ŠPORTNIKI DOSEGAJO ODLIČNE REZULTATE

Poročamo o dosežkih športnikov, ki jih podpira tudi Impol

NOGOMET

Konec avgusta so se ponovno pričele tekme 2. Slovenske nogometne lige. Nogometaši NK Kety Emmi & Impol Bistrica so pričeli optimistično v gosteh v Lendavi, kjer so s tesno zmago priigrali prve točke. Do sedaj so nadigrali še Miklavž, Veržej, Krško, Dravo Novogradnje MB Tabor, Rudar Velenje in Aluvar Beltinci. Bistriški nogometaši se trenutno nahajajo na šestem mestu z osvojenimi 17. točkami. (vir: spletna stran NZS) ■

JUDO

Bistriški judoisti so bili ponovno uspešni na velikih tekmovanjih. 16. in 17. septembra je v Sarajevu potekal evropski pokal za člane. V kategoriji do 60 kg je klub zastopal David Štarkel in dosegel 7. mesto. V kategoriji nad 100 kg se je ponovno izkazal Vito Dragič, ki je po uvodnem porazu dvakrat zmagal in si priboril tretje mesto. Sarajevo so 7. in 8. oktobra obiskali tudi mlajši tekmovalci, kjer je najboljšo uvrstitev dosegel Timotej Kos v kategoriji kadeti z drugim, v kategoriji mladinci pa s tretjim mestom. (vir: Facebook Judo klub Impol) ■

ALPINIZEM

V mesecu oktobru so bistriški alpinisti dočakali dolgo pričakovano otvoritev novega plezalnega centra, v katerem plezalce vseh starosti čaka kar 2000 m² notranjih in zunanjih visokih sten, ki v višino merijo od 9 do 17 metrov. Center ponuja kar 165 smeri različnih težavnosti. V Plezalnem centru Ljubljana so po poletnem premoru organizirali tekmo v težavnosti za vse kategorije. Vesna Tarkuš je v kategoriji mlajših deklic osvojila zlato medaljo, Lucija Tarkuš pa med članicami peto mesto. (vir: spletna stran Alpinističnega kluba Impol) ■

KEGLJANJE

V Slavonskem Brodu se je odvil pokal NBC, kjer je med 43 ekipami nastopila tudi ženska ekipa KK Impol Slovenska Bistrica. Lani so punce dosegle peto mesto, letos pa, predvsem zaradi poškodb in bolezni, skromno 14. mesto. Skupno so podrle 3.100 kegljev. Predstavnice Impola so po enem porazu in eni neodločeni tekmi trenutno na sedmem mestu 1.A slovenske lige za ženske. Bolje so letošnjo sezono pričeli moški predstavniki, ki so v 2. slovenski ligi – vzhod z dvema zmagama trenutno na prvem mestu. (vir: spletna stran Kegljaške zveze Slovenije) ■

ATLETIKA

V Novem mestu je 16. in 17. septembra potekal Pokal Slovenije za člane in članice. Na njem je nastopilo 300 tekmovalcev iz 33 slovenskih klubov. Zala Veber je v metu kopja dosegla odlično drugo mesto, Klemnu Modrijančiču pa je 675 cm dolg skok prinesel bronasto medaljo. Štiri odličja so predstavniki atletskega društva prinesli tudi s Pokala za starejše mladince v Slovenj Gradcu. Zlato medaljo je v skoku v daljino osvojil Klemen Modrijančič, Žan Ritlop pa v teku na 100 m in skoku v daljino bronasto medaljo. Bronasto kolajno je v teku na 800 m dosegel Oskar Petak. (vir: Facebook ADSB) ■

Urnik usposabljanj: november in december 2023

Usposabljanje	Izvajalec	Termin	Ura	Lokacija
Obdobno usposabljanje za varno delo s traktorjem	Kadring	8. 11. 2023	12:00	IC Impol
Usposabljanje za inštruktorje praktičnega usposabljanja vožnje (viličarji, mostno dvigalo, TGM, dvižna košara)	Kadring	14. 11. 2023	12:00	IC Impol
Ravnanje z nevarnimi kemikalijami	Kadring	7. 11. 2023	11:00	IC Impol
Usposabljanje za upravljanje z napravami na zemeljski plin	Kadring	29. 11. 2023	11:00	IC Impol
VDA 19.1 - Skilled Assistant for Technical Cleanliness (2-dnevno usposabljanje)	QFD	9. in 10. 11. 2023	08:00	On-line
Usposabljanje za mentorje novozaposlenim	Kadring	15. 11. 2023	13:00	IC Impol
Usposabljanje HRM/DNA/RIS	Kadring	15. 11. 2023	13:00	Računalniška učilnica Kadring
Dobri pogajalci se izurijo (pogajalske tehnike, pogajalski proces)	IZZA Slovenska Bistrica	9. 11. in 15. 11. 2023	08:00	IC Impol
Izobraževanje TPM	Lean pisarna	2. 11., 9. 11., 16. 11., 23. 11. in 30. 11. 2023	12:30	Sejna soba razvoja ali IC Impol
Onboarding program za novozaposlene	Kadring	2. 11. in 3. 11. 2023	07:00	Sejna soba Kadring
Ogled Impola za novozaposlene	Kadring	2.11.2023	10:00	IC Impol
Ravnanje z nevarnimi kemikalijami	Kadring	6. 12. 2023	11:00	IC Impol
Usposabljanje za mentorje novozaposlenim	Kadring	20. 12. 2023	13:00	IC Impol
Usposabljanje HRM/DNA/RIS	Kadring	20. 12. 2023	13:00	računalniška učilnica Kadring
Varnostni listi - uporaba v praksi	SIQ	4. 12. 2023	09:00	IC Impol
Onboarding program za novozaposlene	Kadring	1. 12. in 4. 12. 2023	07:00	Sejna soba Kadring
Ogled Impola za novozaposlene	Kadring	1. 12. 2023	10:00	IC Impol
OBDOBNO usposabljanje iz varstva pri delu in varstva pred požarom ter seznanitev z izjavo o varnosti z oceno tveganja, požarnim redom in praktičnim gašenjem	Kadring	vsak četrtek	10:00	IC Impol
OBDOBNO usposabljanje za upravljavce mostnih dvigal in za voznike viličarjev	Kadring	vsak četrtek	12:00	IC Impol

INFORMACIJE:

Mateja Hribernik, Kadring, mateja.hribernik@kadring.si, 02 845 3 901

RUTINSKA DELA

Največ delovnih nezgod na področju rutinskih nalog

Tekst: Nejc Juhart, svetovalec za poklicno zdravje in varnost

Rutinska dela so sestavni del vsakdanjega življenja v proizvodnji in vključujejo preproste, ponavljajoče se naloge, kot je hoja po proizvodnem obratu, uporaba ročnega orodja in večletno izvajanje istih opravil.

Čeprav se te naloge zdijo monotone, imajo lahko resne posledice za varnost in zdravje zaposlenih. Zato je ključnega pomena, da se zavedamo nevarnosti, ki prežijo tudi pri navidezno vsakdanjih delovnih nalogah.

V letošnjem letu smo v družbah skupine Impol v Slovenski Bistrici zabeležili 27 delovnih nezgod. Največji delež teh nezgod se pojavlja med zaposlenimi v starostni skupini od 40 do 49 let, in sicer 33 odstotkov. Enak odstotek nezgod se pojavlja med zaposlenimi, ki imajo 10 let ali več delovne dobe. Najpogostejši vzrok teh nezgod v omenjenih skupinah je izguba nadzora nad delovno opremo, pri čemer se največ teh primerov nanaša na uporabo ročnega orodja ter spotike in padce med hojo po proizvodnem procesu.

»ŽE 15 LET OPRAVLJAM DELO IN SE NISEM POŠKODOVAL ...«

Ta stavek pogosto slišimo, opominja pa nas na dejstvo, da nezgode na delovnem mestu ne izbirajo. Včasih se zgodijo nenadoma zaradi nepričakovanih okoliščin ali v trenutkih nezbranosti. To še posebej velja za rutinska dela v ponavl-

jajočih se situacijah, ko hitro postanemo manj pozorni in previdni. Vsak zaposleni mora biti zato nenehno pozoren in dosleden pri upoštevanju varnostnih navodil in pri uporabi zahtevane osebne varovalne opreme. Pomembno je, da se vsi zavedamo, da je preprečevanje nesreč in nezgod obveznost vseh zaposlenih ne glede na naše dolgoletne delovne izkušnje.

HOJA PO PROIZVODNEM PROCESU

Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD) je v letu 2022 prejel 14.483 prijav delovnih nesreč, kar je skoraj 3.000 več kot v letu 2021. Kar 21 odstotkov vseh prijavljenih delovnih nezgod predstavljajo zdrsi, spotiki in padci. Ti podatki kažejo na pomembnost osredotočanja na rutinske naloge, kot je hoja po delovnem mestu.

Čeprav se hoja po proizvodnem obratu morda zdi nepomembno in rutinsko opravilo, ima ključno vlogo pri preprečevanju poškodb. Dolgoletno delo na istem mestu lahko povzroči, da postanemo preveč rutinsko naravnani in spregledamo potencialne nevarnosti, kot so razlite tekočine, poškodovane pohodne površine in druge ovire. Pomembno je, da svoje delovno okolje redno pregledujemo, smo pozorni na morebitne spremembe in takoj ukrepamo, če opazimo potencialna odstopanja (prijava incidenta). Z doslednim izvajanjem vizualnega pregleda in upoštevanjem navodil za varno delo lahko

Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD) je v letu 2022 prejel **14.483 prijav delovnih nesreč**, kar je skoraj **3.000 več kot v letu 2021**.

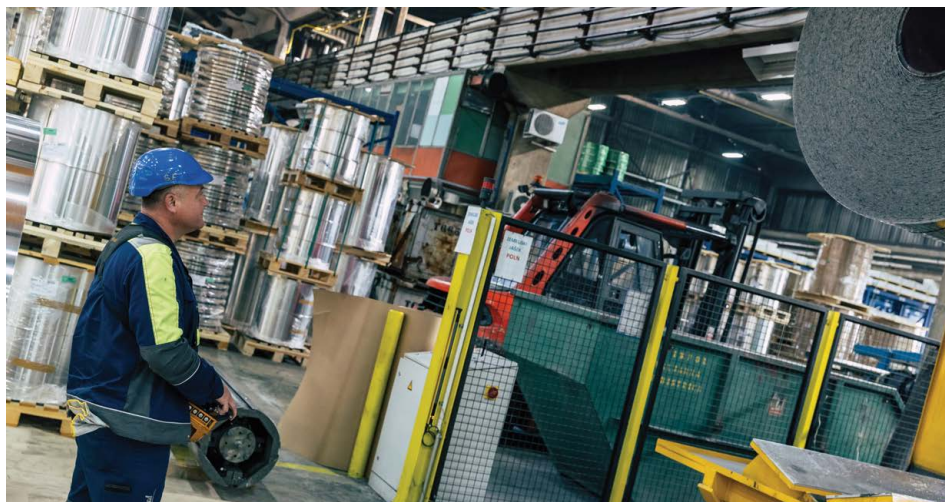
znatno zmanjšamo tveganje za poškodbe in pripomoremo k varnejšemu in bolj zdravemu delovnemu okolju.

»TO ORODJE UPORABLJAM VSAK DAN ...«

Kljub temu da se zdi rutinska uporaba ročnega orodja enostavna, prav tako predstavlja pomembno tveganje za nastanek poškodb. Dolgotrajna izpostavljenost istim opravilom in orodjem lahko privede do zmanjšane pozornosti in prekomerne samozavesti, saj zaposleni rutino pogosto podcenjujejo. Nenehna uporaba orodja brez ustrezne pozornosti lahko vodi v neprevidnost, kar ima lahko resne posledice. Kladivo, ki se zdi preprosto orodje, predstavlja nevarnost za poškodbe rok ali celo oči, če ga ne uporabljamo previdno in pravilno. Enako velja za ročne nože in drugo orodje. V skupini Impol smo v letu 2023 zabeležili, da je zaradi uporabe kladiv in ročnih nožev nastalo kar 52 odstotkov vseh poškodb prstov in rok, kar jasno kaže na nevarnost rutinske uporabe. Hkrati moramo omeniti, da del zaposlenih včasih pozablja na nevarnosti, saj se zaradi rutinske narave dela ne zavedajo več, kako hitro lahko pride do poškodbe. To pomanjkanje zavedanja lahko poveča tveganje za poškodbe, saj zaposleni podcenjujejo morebitne nevarnosti. V letu 2022 so v Sloveniji poškodbe zaradi izgube nadzora nad ročnim orodjem predstavljale 30 odstotkov vseh poškodb, poškodbe prstov rok pa 28 odstotkov, kot je razvidno iz poročila Inšpektorata Republike Slovenije za delo (IRSD).

BODIMO PREVIDNI, VEDNO IN POVSOD!

Neprevidna hoja in uporaba orodja lahko povzročita neprijetne dogodke, tudi doma. Padci na spolzkih površinah, ureznine pri rezanju hrane ali manjše poškodbe pri

popravlili so primeri. Zavedanje o varnosti pri vsakdanjih opravilih je ključno tako doma kot na delovnem mestu. Ne smemo podcenjevati nevarnosti, ki jih prinašajo preprosta opravila. Spremljanje

okolja, upoštevanje varnostnih ukrepov in uporaba varovalne opreme sta nujna za preprečevanje poškodb. Skrb za varnost ne sme biti omejena na delo, ampak mora postati del naše vsakdana. Neprijetni

dogodki nas opominjajo, da se moramo zavedati nevarnosti in sprejeti preventivne ukrepe za varnejše in bolj zdravo življenje doma in pri delu. ■

Talne oznake za večjo varnost

Uredili smo talne oznake po Industrijski coni Impol

Tekst: Željka Kutija, vodja poklicnega zdravja in varnosti

TALNE OZNAKE

Talne oznake v proizvodnem procesu imajo ključno vlogo pri izboljšanju učinkovitosti, produktivnosti in varnosti v proizvodnem procesu. Jasno označene pešpoti omogočajo varno gibanje zaposlenih in obiskovalcev po proizvodnih procesih. Z jasno označitvijo transportnih in pešpoti zmanjšujemo možnost naletov industrijskih vozil na zaposlenega, morebitnih delovnih nezgod ali materialne škode.

Pravilno načrtovane in vzdrževane talne oznake prispevajo k varnejšemu delovnemu okolju!

TRANSPORTNE POTI, POTI ZA EVAKUACIJO IN PEŠPOTI NE SMEJO BITI ZALOŽENE!

Talne oznake smo na novo začrtali v proizvodnih procesih v Impolu-FinAl, Impolu PCP, Impolu LLT (Livarna 1), Rondalu in delno v Impolu FT. Cilj je, da do konca leta začrtamo transportne in pešpoti v vseh proizvodnih procesih skupine Impol in s tem omogočimo varno gibanje vsem zaposlenim.

TALNE OZNAKE IN NJIHOV POMEN:

- Neustrezen material
- Material za kakovosten pregled
- Kakovosten zaključen material
- Transportne in pohodne poti
Vsa oprema in prazna embalaža
- Surov material v procesu
- Požarna varnost
- Splošna nevarnost
- Rezerviran prostor

OPOZORILNI ZNAKI

Obvezna pot za pešce

Pozor!
Industrijska vozila

Omejitev hitrosti
5 km/h

PEŠPOT

Če je pešpot ločena od transportne poti, je označena z modrim okroglim znakom »Pot za pešce«. Prehodi so jasno označeni z rumeno zebro, kot je prikazano na sliki.

TRANSPORTNE/PEŠPOTI:

V primerih, kjer ni bilo mogoče zagotoviti dovolj široke transportne poti, se transportna pot in pešpot prepletata. Na tleh so nameščena jasna opozorila, ki označujejo nevarnost naleta viličarja ali katerega koli drugega industrijskega vozila. Ob notranjem robu pešpoti je zarisana 5 cm široka rumena prekinjena črta, med črtama pa sta narisana znak za pešce in opozorilni znak »Pozor, industrijsko vozilo!«. Kombinacija talne signalizacije nam nazorno sporoča, da se viličar pri rednem transportu lahko premika tudi po pešpoti. Pešci se morajo gibati po zarisanih pešpoteh.

Na transportni-pešpoti imajo pešci prednost!

JESENSKI TEDEN ZDRAVJA IN DOBREGA POČUTJA

Tekst: **Urša Zidanšek**, svetovalka za korporativno komuniciranje

V oktobru smo v Impolu uspešno izvedli Jesenski teden zdravja in dobrega počutja, ko smo zaposlenim ponudili pester nabor aktivnosti, predavanj in delavnic, vse z namenom krepitve zdravja in dobrega počutja tako na delovnem mestu kot tudi doma. Od praktičnih nasvetov za vzgojo in temeljne postopke oživljanja do svetovanja psihologa in delavnic o zdravi rabi elektronskih naprav - vsak dan je prinesel nekaj novega in koristnega za zaposlene. Vsi udeleženci predavanja o upravljanju financ prejmejo tudi brezplačno enoletno naročnino na revijo *Moje finance*, ki bo poskrbela, da boste svoje znanje obogatili z aktualnimi nasveti. Delavnica o bontonu, ki jo je vodila Simo-

na Lečnik Očko, je bila prava uspešnica. Z zabavnim in sproščenim pristopom je udeležence naučila, kako lahko vljudnost in dobre manire pozitivno vplivajo na delovno okolje in medosebne odnose.

ODGOVORNOST ZA LASTNO ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

V današnjem hitrem in stresnem življenjskem tempu je lahko skrb za lastno zdravje in dobro počutje postavljena na stranski tir. Vendar pa je ključnega pomena, da se zavedamo, da smo v prvi vrsti sami odgovorni za svoje zdravje in počutje. Vsakodnevne odločitve, kot so uravnotežena prehrana, redna telesna aktivnost, dovolj spanca in upravljanje s stresom, imajo dolgoročen vpliv na naše zdravje in kakovost življenja.

Kot je povedal Andrej Kolmanič, glavni izvršni direktor skupine Impol: "Podjetje lahko zagotovi orodja, znanje in podporo, vendar je končna odločitev o tem, kako skrbimo za svoje zdravje, v rokah vsakega posameznika."

Jesenski teden zdravja in dobrega počutja je bil priložnost, da se naši zaposleni spomnite na to pomembno odgovornost in se opremito z orodji in znanjem, ki vam bodo pomagali na poti do boljšega zdravja in počutja.

Zavedanje, da smo sami kreatorji svojega zdravja, je osvobajajoče. Daje nam moč, da prevzamemo nadzor nad svojim življenjem in se odločimo za zdrave življenjske navade, ki nas podpirajo na vsakem koraku.

"Zelo mi je všeč, da nam podjetje ponuja takšna predavanja. Super bi bilo, če bi lahko bila na voljo celo leto. Predvsem predavanje o temeljnih postopkih oživljanja bi moralo biti obvezno za vse zaposlene, da ga obnavljajo vsako leto."

Tamara Kovačič, Impol

"Delavnica Učinkovito starševstvo mi je bila zelo všeč. Predavateljica je bila strokovna, teorijo je znala podkrepiti s praktičnimi primeri. Vsebinsko je podajala razumljivo in strukturirano. Predstavila je pet orodij za učinkovito starševstvo, med katerimi je najpomembnejši skupen čas z otrokom. Znala se je približati udeležencem in odgovarjati na vprašanja. Dejstvo je, da je vzgoja poslanstvo in da ob upoštevanju petih osnovnih orodij družinska dinamika narekuje način odločanja v konkretnih primerih.

Teden zdravja se mi zdi odlično zastavljen. Predstavljenih je mnogo različnih področij, ki jim morda v hitrem tempu življenja ne posvečamo dovolj pozornosti. "Jabolko na dan" je pa zmagovalno, saj doseže prav vsakega zaposlenega."

Metka Lešnik, Kadring

"Obiskala sem delavnico Učinkovito starševstvo. Super izbira predavateljice in tudi teme. Čeprav se morda na prvi pogled zdi, da že vse vemo, z obiskom takšne delavnice dobimo potrditev tudi s strokovne plati.

Teden zdravja se mi zdi zelo dobra izbira, da posvetimo pozornost zdravju in dobremu počutju zaposlenih s strani skupine Impol, saj je zdravje vedno na prvem mestu tako v zasebnem kot službenem življenju."

Sonja Jančič, Simfin

"Delavnica Temeljni postopki oživljanja in uporabe AED je bila zelo zanimiva, predvsem pa poučna in koristna, saj je znanje temeljnih postopkov oživljanja izjemno pomembno in nujno za vsakogar. Nikoli ne veš, kdaj se boš znašel v situaciji, ko boš lahko komu pomagal in mu s tem morda celo rešil življenje. Predavatelj nam je zelo nazorno posredoval vse potrebne informacije tako glede postopka oživljanja kot tudi uporabe AED, prav tako pa smo lahko opravili tudi praktični preizkus.

Menim, da je Teden zdravja in dobrega počutja med zaposlenimi zelo dobro sprejet. Na delavnicah lahko pridobiš veliko novih in koristnih informacij, ki jih lahko kasneje uporabiš in preizkusiš. Vsekakor pa bi si želela, da bi se aktivni odmori izvajali vsaj enkrat tedensko."

Tatjana Ozimič, Impol 2000

"Delavnica Temeljni postopki oživljanja je bila zelo poučna. Eno je, ko nekje bereš, kako oživljati osebo, popolnoma drugo pa, ko to tudi praktično izvedeš in pri tem še uporabiš napravo AED. Predavatelju Borisu Kosu hvala za poučno in praktično delavnico, bila je TOP! Pričakoval pa sem večji obisk, to je znanje, ki ga potrebujemo prav vsi. Koliko nas »Impolčanov« ve, kje v Impolu se nahajajo naprave AED?"

Aris Dizdarevič, Alcad

"Udeležila sem se delavnice »Upravljanje družinskih financ«, ki je bila korektno izvedena in zanimiva. Predavatelj je predstavil različne možnosti vlaganja denarja, od bančnih depozitov do nakupa nepremičnin, ter za vsak primer predstavil tudi predvidene letne donose. Na začetku predavanja je bil poudarek tudi na »zlati rezervi«, ki bi jo moral vsak imeti za morebitne nepredvidene stroške. Nazorno je bil predstavljen tudi pojem inflacije. Prav tako bo zelo dobrodošla letna naročnina na revijo *Moje finance*, saj sem jo nameravala tudi sama skleniti. Sama ideja Tedna zdravja in dobrega počutja z zanimivimi in poučnimi predavanji mi je zelo všeč. Košarice s sadjem bi morale biti večkrat na razpolago, ne samo med Tednom zdravja in dobrega počutja.."

Sonja Tomazini, Impol 2000

Nadja Prevolnik, prof. def., o učinkovitem starševstvu

V sklopu Jesenskega tedna zdravja in dobrega počutja sem se z veseljem odzvala povabilu vašega podjetja, da na kratko predstavim izhodišča učinkovitega starševstva in s tem morda pripomorem k nekoliko lažjemu zasebnemu življenju vaših zaposlenih. Nenazadnje je miren in zadovoljen starš lahko v delovnem času veliko bolj produktiven, fokusiran in učinkovit.

Na predavanju smo se srečali s petimi orodji učinkovitega starševstva, ki nam pomagajo, da v družini z otroki lažje in bolje funkcioniramo, predvsem pa ta orodja pripomorejo k vzgoji otrok v samostojne, zadovoljne in samozavestne odrasle. Pogovarjali smo se o odnosu z otrokom in navezanosti, ki je za vsako živo bitje osnovna potreba za preživetje. Postavili smo temelje dobro preživetega skupnega časa z otrokom, kako se mu posvečati, na kakšen način se z njim igrati in ob tem spoznavati njegovo osebnost, temperament in interese. Učili smo se postavljati pravila, rutine in naloge ter kako podajati navodila in zahteve, da le-ta padejo na plodna tla in jih otroci lažje in v večji meri upoštevajo. Spoznavali smo, na kakšen način je smiselno reagirati, ko otroci s svo-

jim vedenjem dosegajo naša pričakovanja in kako reagirati takrat, ko jih ne. Na koncu smo se pogovarjali tudi o posledicah kot izkušnji, ki je otrokom nikakor ne smemo vzeti, saj jih le-te bogatijo in hkrati pripravljajo na odraslo življenje, ko bo odgovornost povsem na njihovih ramenih.

V vašem podjetju sem preživela izjemno lepi dve uri, saj smo s prisotnimi vzpostavili prijetno vzdušje in se med druženjem tako nasmejali kot tudi jokali solze sreče. Srčno in iskreno si želim, da bodo vsem, ki so se družili z menoj, predstavljena orodja olajšala vsaj delček njihovega življenja. Takrat bo moj cilj dosežen.

V današnjem času, ko nas ves čas preganja čas, hkrati pa smo z vseh koncev bombardirani z nasveti, knjigami in tečaji o tem, kako biti dober starš, potrebujemo predvsem dobre informacije, ki jim lahko zaupamo, predvsem pa veliko zdrave pameti, da zaupamo svojim instinktom in delamo tako, kot nas vodi srce. In ne pozabite poskrbeti zase. Samo zadovoljen starš je dober starš.

Vsem zaposlenim želim zdrave, zadovoljne in samostojne otroke.

Jure Ugovšek, urednik revije *Moje finance o upravljanju financ*

Pomembno je, da se zavedamo pomena skrbi za osebne finance. Posameznik z urejenimi osebnimi financami je lahko odpornejši na neprijetne dogodke, saj se lahko z denarnimi viški nanje lažje odzove. Dobro je, da imamo na dosegu roke nekajkratnik mesečnih stroškov.

Zaradi inflacije se vztrajno draži vse okoli nas. Od avgusta 2021, ko je letna inflacija prvič preseгла 2,1 odstotka, do danes so se cene v povprečju povišale za 18,7 odstotka. To preprosto povedano pomeni, da stvari, ki so pred dvema letoma stale 100 evrov, danes stanejo približno 120 evrov, pri nekaterih stvareh pa je podražitev še opaznejša. Če bi torej leta 2021 dali na stran 100 evrov za neko dobrino, ki bi jo želeli kupiti letos, ta znesek ne bi več zadoščal. Denar izgublja vrednost in to zahteva ukrepanje. Ne smemo ga pustiti ležati v gotovini ali na bančnem računu.

Delnice so po boleči izkušnji ob puku finančnega balona leta 2008 nepopularne med slovenskimi varčevalci. A pri tem se odpovedujejo naložbenemu razredu, ki je po številnih kriterijih za dolgoročno varčevanje najprimernejši.

Delnicam oziroma skladom, ki vlagajo vanje, bi morali dati še eno priložnost in začeti varčevati tako kot v vseh razvitih državah sveta. Tokrat pravilno, ne samo v vroče zgodbe, kot so bili pred 15 leti balkanski skladi, ampak globalno razpršeno.

Nekaterim naložbam se rado pripisuje neresnične lastnosti. Takšen primer je predvsem zlato, ki ga prodajalci vztrajno poskušajo prikazovati kot varno zavetje in hranilec vrednosti. A v finančni teoriji ga kot takšnega ne boste našli, če že, pa se priporoča vložke v zlato največ do 10 odstotkov prihrankov. Zakaj ne več? Ker vrednost zlata zelo niha, pričakovana rast pa je zelo skromna in vprašljiva. Naj denar dela za vas in ne vi za denar, je pogost rek v svetu financ, ki lahko drži. A moramo imeti realna pričakovanja. Kdor zasleduje donose, višje od 10 odstotkov na leto, je po navadi bridko razočaran. Zato se pazite obljub o visokih donosih, pogosto gre za prevare. S preudarno razpršitvijo premoženja pa je v sedmih do desetih letih možno podvojiti privarčevana sredstva.

"Vesela sem, da sem se udeležila predavanja »Upravljanje družinskih financ«, ki je bilo izvedeno pod vodstvom g. Ugovška. Predavanje je bilo polno novih in koristnih informacij, ki so bile predstavljene na poljuden način in podkrepnjene s življenjskimi primeri. Vsekakor predavanje, ki v posamezniku vzbudi zanimanje in radovednost za nadaljnje samostojno raziskovanje sveta investicij.

Teden zdravja in dobrega počutja v Impolu toplo pozdravljam. Je eden izmed pokazateljev, da je podjetju mar za svoje zaposlene. Všeč mi je raznolikost obravnavanih tem in upam, da se bo trend udeležbe med zaposlenimi v prihodnjih letih le še povečeval."

Alisa Krajnc, Impol-FinAI

Dobro zdravje pomeni, da nismo utrujeni, da imamo dober tek, da zaspimo in se zbudimo brez težav, da imamo dober spomin, smisel za humor, jasno mislimo, natančno delujemo, smo pošteni, skromni, hvaležni in ljubeči.
KAKO ZDRAVI STE VI?

"Delavnica bonton je bila fenomenalna, saj je ga. Simona vsebino predstavila na hudomušen način z veliko praktičnimi primeri. Žal je bila prekratka in bi bilo odlično, če bi jo lahko ponovili, nadgradili. Pri našem delu je vsak nasvet, pripomba, opažanje strokovnjaka lahko zelo dobrodošla.

Na splošno bi lahko imeli podobne delavnice na razpolago večkrat in ne skoncentrirane v enem tednu, ker je zelo težko obiskati več stvari v tako kratkem času in ustrezno prilagoditi delo."

Petra Ačko, Impol 2000

Simona Lečnik Očko, magistrica mednarodnih in diplomatskih študij, o sodobnem bontonu

V sklopu Jesenskega tedna zdravja je bilo zadnje predavanje namenjeno sodobnemu bontonu. Spomnili smo se, zakaj je bonton pomemben del našega vsakdanjega in zlasti delovnega okolja. V ospredju bontona so namreč temeljne vrednote - spoštovanje, prijaznost, iskrenost in obzirnost.

Danes ne zadoščajo več le dosežena izobrazba, spretna raba tehnologije in znanje tujih jezikov, saj živimo v času, ko težimo k odličnosti in želimo biti boljši. K temu prispeva tudi poznavanje bontona. Nenazadnje je javna podoba organizacije odvisna od zaposlenih, predstavnikov, njihovih medsebojnih odnosov in kako se to

kaže navzven. Učinkovita komunikacija in delovanje skladno s temeljnimi vrednotami so izjemnega pomena v delovnem okolju.

Glavnino dneva preživimo na delovnem mestu oziroma ga porabimo za opravljanje poslovnih obveznosti. Zato se je treba zavedati pomembne vloge, ki jo ima služba v naših življenjih, in temu ustrezno upoštevati pravila lepega vedenja na delovnem mestu za dobro počutje vseh sodelavcev. Učinkovita komunikacija in delovanje skladno z vrednotami so izjemnega pomena na delovnem mestu. Predavateljica je predstavila, kako ustvariti najboljši prvi vtis in kaj neverbalno sporočamo svoji okoli-

ci, brez da bi se tega sploh zavedali. Izpostavila je tudi primeren poslovni videz. Seznanili smo se z ustreznim pozdravljanjem, predstavljanjem in rokovanjem. Je primerno tikanje v delovnem okolju? Omenili smo, kakšna je primerna telefonska komunikacija in uvidevnost pri uporabi mobilnih telefonov ter zakaj je pomembna ustrezna in spoštljiva elektronska komunikacija.

Če želimo, pričakujemo, ali celo zahtevamo spoštovanje od drugih, se vedimo tako, da bomo tega spoštovanja vredni. Vedimo se skladno s smernicami sodobnega bontona.

MITJA MOTALN, IMPOL PCP

IZOBRAZBA: Elektrotehnik

DOMAČE MESTO: Spodnja Polskava

ZAPOSLEN V SKUPINI IMPOL OD: 2016

TRENTNO DM: Orodjar

KAJ TE JE PRIPELJALO SEM: Novi izzivi in napredovanja.

KAJ TI JE VŠEČ PRI TVOJEM DELU: Delo je raznoliko.

DRUŽINA: Imam ženo.

NAJLJUBŠA HRANA: Pica, hamburger. Vse, kar je nezdravo, če se že lahko prekršim.

KAKO BI SE OPISAL S TREMI BESEDAMI: Zanesljiv, delaven, direkten.

MISEL ZA ZAPOSLENE: Življenje je prekratko, da bi se odrekal stvarjem, ki ti polepšajo dan.

JERNEJ KOZIC, IMPOL 2000

IZOBRAZBA: Mag. gospodarski inženir - strojništvo

DOMAČE MESTO: Maribor

ZAPOSLEN V SKUPINI IMPOL OD: 2021

TRENTNO DM: Organizator TPM

KAJ TE JE PRIPELJALO SEM: Po zaključku študija sem se prijavil na razpisano delovno mesto.

KAJ TI JE VŠEČ PRI TVOJEM DELU: Vzpodbujanje kreativnosti na delovnem mestu, raznolikost dela in odličen kolektiv.

DRUŽINA: Svoje družine še nimam.

NAJLJUBŠA HRANA: Jedi z žara, na koncu pa obvezno sladica.

KAKO BI SE OPISAL S TREMI BESEDAMI: Prijazen, skrben, pošten.

MISEL ZA ZAPOSLENE: Uspeh ni stvar sreče. To je trdo delo, vztrajnost, učenje, žrtvovanje in predvsem ljubezen do tega, kar počneš.

PRIMOŽ GEREČNIK, IMPOL LLT

IZOBRAZBA: Mizar

DOMAČE MESTO: Marjeta na Dravskem polju

ZAPOSLEN V SKUPINI IMPOL OD: 2021

TRENTNO DM: Metalurg 1

KAJ TE JE PRIPELJALO SEM: Prej sem opravljal delo monterja po tujini, zato me je prepričala urejenost podjetja, stabilnost in predvsem urejenost delovnega časa.

KAJ TI JE VŠEČ PRI TVOJEM DELU: S sodelavci se dobro razumemo in drug drugemu pomagamo.

DRUŽINA: Imam dve hčerki, ena je na faksu, druga v šestem razredu.

NAJLJUBŠA HRANA: Čufti in pire.

KAKO BI SE OPISAL S TREMI BESEDAMI: Vesel, zagnan, spoštljiv.

MISEL ZA ZAPOSLENE: Ne odlašaj na jutri, kar lahko narediš danes.

JOŽEF KUMER, IMPOL PCP

IZOBRAZBA: Oblikovalec kovin

DOMAČE MESTO: Loče

ZAPOSLEN V SKUPINI IMPOL OD: 2021

TRENTNO DM: Vzdrževalec 1

KAJ TE JE PRIPELJALO SEM: Želja po novih izzivih in dobro ime podjetja Impol. Odločitev je bila dobra, saj sem zadovoljen.

KAJ TI JE VŠEČ PRI TVOJEM DELU: Raznoliko in razgibano delo. Delam z dobro ekipo, dobro se razumemo.

DRUŽINA: Žena in sin, star 17 let.

NAJLJUBŠA HRANA: Domača hrana, saj veliko pridelamo doma.

KAKO BI SE OPISAL S TREMI BESEDAMI: Predan, zagnan in zanesljiv.

MISEL ZA ZAPOSLENE: Vedno glej naprej in nikoli nazaj.

Novi obrazi pri nas

Ime in priimek: **David Furjan**
Delovno mesto: Posluževalec
CNC-strojev
Družba: Impol-FinAI

KAKO SE POČUTITE PRI NAS? V Impolu sem en teden in se zaenkrat dobro počutim.

KAKO SO VAS SPREJELI SODELAVCI? Sodelavci so me lepo sprejeli in mi pomagajo pri spoznavanju novega okolja.

PRVI VTIS? Novo delovno okolje je name naredilo dober vtis. Ne občutim stresa, komunikacija je zelo sproščena.

ZAKAJ STE SE NAM PRIDRUŽILI? Od bližnjih sem dobil informacijo, da je Impol dober delodajalec, zato sem se prijavil na razpis.

PROSTI ČAS? Opravljam različna dela na domači kmetiji in v gozdu.

Ime in priimek: **Anton Trunkl**
Delovno mesto: Posluževalec
strojev in naprav
Družba: Impol FT

KAKO SE POČUTITE PRI NAS? V Impolu sem zaposlen od maja in imam samo dobre izkušnje. Všeč mi je urejenost delovnega mesta, ki jo skupaj vzdržujemo.

KAKO SO VAS SPREJELI SODELAVCI? Sodelavci so super. Ne zapletamo se v konflikte, med nami vlada medsebojno spoštovanje.

PRVI VTIS? Najbolj mi je v spominu ostal prijeten sprejem sodelavcev na novem delovnem mestu.

ZAKAJ STE SE NAM PRIDRUŽILI? Od znancev sem izvedel, da je Impol dober delodajalec, zato sem se odločil, da se prijavim na razpis.

PROSTI ČAS? Večino ga preživim s svojo družino in ob opravljanju del na domači kmetiji.

Ime in priimek: **Gorazd Čelan**
Delovno mesto: Posluževalec
strojev in naprav
Družba: Impol PCP

KAKO SE POČUTITE PRI NAS? V Impolu sem zaposlen od februarja. Najprej sem delal v PP Cevarna, sedaj pa sem v PP Profili. Všeč mi je predvsem reden urnik in da vem, kaj se od mene pričakuje. V PP Profili se dobro počutim in si želim, da tu ostanem.

KAKO SO VAS SPREJELI SODELAVCI? Sodelavci so me dobro sprejeli. Všeč mi je bilo uvajanje v novo zaposlitev, kjer sem dobil vse potrebne informacije.

PRVI VTIS? Najbolj sem si zapomnil kakovostno uvajanje in pozitiven pristop novih sodelavcev in nadrejenih.

ZAKAJ STE SE NAM PRIDRUŽILI? Ob selitvi v bistriško občino sem iskal primernega delodajalca. Vesel sem, da sem priložnost dobil v Impolu.

PROSTI ČAS? Igram nogomet, občasno tudi tenis.

Ime in priimek: **Marko Vesenjaj**
Delovno mesto: Posluževalec
CNC-strojev
Družba: Impol-FinAI

KAKO SE POČUTITE PRI NAS? V Impolu sem zaposlen od aprila. Tu se počutim dobro. Všeč mi je, da je podjetje urejeno.

KAKO SO VAS SPREJELI SODELAVCI? Večinoma sodelujem z mlajšimi sodelavci, kar mi je všeč. Vem, na koga se lahko obrnem, če potrebujem pomoč. Nimam težav s sprejemanjem novih ljudi, zato sem se hitro privadil.

PRVI VTIS? Ob prihodu v novo službo sem opazil predvsem čistočo delovnega okolja.

ZAKAJ STE SE NAM PRIDRUŽILI? Slišal sem, da je Impol dobro organizirano podjetje, zato sem se prijavil na razpis.

PROSTI ČAS? Rad grem v hribe in igram nogomet.

Tekst: Daša Levstik, projektno delo

DPZ IMPOL: AKTIVNOSTI

V DPZ Impol smo pripravili plan aktivnosti za hladnejšo sezono

Tekst: Metka Arzenšek, predsednica DPZ Impol

NOGOMET

KDAJ: Vsak petek ob 17.30.

KJE: V telovadnici na Zgornji Ložnici (pričetek 3. 11. 2023).

KONTAKT: Andrej Erker (040 209 516) ali Branko Javernik (031 424 920).

KEGLJANJE

KDAJ: Vsak ponedeljek ob 17.00.

KJE: Na kegljišču v Slovenski Bistrici.

KONTAKT: Marija Špes (051 317 552).

ŠOLA TEKA

KDAJ: Vsak četrtek ob 16.00.

KJE: V mestnem parku oz. po dogovoru (pričetek 19. 10. 2023).

KONTAKT: Vse zainteresirane prosimo za predhodno prijavo vsaj 1 dan pred terminom na telefonski številki 041 871 783 (Marjan Tarkuš).

NAMIZNI TENIS

KDAJ: Vsaka sreda ob 18.00.

KJE: V gasilskem domu (pričetek 18. 10. 2023).

KONTAKT: Peter Medved (040 547 620).

POTOPIŠNO PREDAVANJE

NEPAL-TREKING OKOLI ANAPURNE

KDAJ: 27. 11. 2023.

KJE: Gasilski dom.

NAPOVEDUJEMO OGLED

PLEZALNEGA CENTRA

TERMIN BO ZNAN NAKNADNO.

UGODEN NAKUP KART ZA ČLANE DRUŠTVA

KOPALNE KARTE ZA TERME PTUJ: Celodnevna karta za kopanje - 12 EUR.

SMUČARSKÉ KARTE RTC JAKEC, TRIJE KRALJ: Štiriurna karta za zmučanje - 23 EUR.

NOGOMETNA EKIPA DPZ IMPOL

Tekst: Tomaž Gracej, vodja ekipe

V letošnjem letu se je januarja 2023 odvijal turnir v Laškem, kjer se je poslovnega pokala udeležilo kar 17 moštev, in sicer Aluminum Kety Emmi, DPZ Impol, Elektro Maribor, Kuehne + Nagel, LTH Castings, Luka Koper 1, Luka Koper 2, Luka Koper 3, Marmor Hotavlje, Mercator Ljubljana, Mercator Štajerska, NLB, Odelo Slovenija, Petrovič, SRC, ŠD Helios in ŠD Hit. Rekreacija in kanček tekmovalnosti sta zaznamovala januarsko dogajanje v Laškem. Priča smo bili ogorčenim bojem na parketu, celotno dogajanje pa so popestrile tudi laške mažoretke. V razburljivem finalnem obračunu smo se nogometaši DPZ Impol pomerili s podjetjem NLB, kjer so ob izidu 0:2 slavili bankirji, tretje mesto pa so si po izvajanju kazenskih strelav priigrali v taboru Luka Koper 3, ki so igrali proti ekipi Elektro Maribor. Z dogodkom v Radomljah se je zaključil niz dogodkov v sezoni 2022/2023. Poslovnega pokala 2023 Radomlje se je udeležilo 17 moštev. Končne zmage smo se veselili v taboru DPZ Impol, kjer smo dobesedno pometli z vso konkurenco. Drugo mesto je zasedel Mercator Ljubljana, tretje pa Mercator Štajerska. V Društvu za promocijo športa Slovenije se že pripravljajo na naslednji niz dogodkov. Ekipa DPZ Impol se bo udeležila naslednjih dveh dogodkov:

- Poslovni pokal 2023 Maribor, Multisport Arena Rogoza, 25. november 2023,
- BAZA Business Cup 2024, Baza, Center športnega življenja, Ljubljana, 6. januar 2024.

VABILO: DPZ Impol vabi vse, ki so željni igrati nogomet, da se nam pridružijo vsak četrtek ob 20.00 na stadionu z umetno travo v Slovenski Bistrici. V zimskem obdobju nogomet igramo v telovadnici na Zgornji Ložnici vsak petek med 17.30 in 19.00.

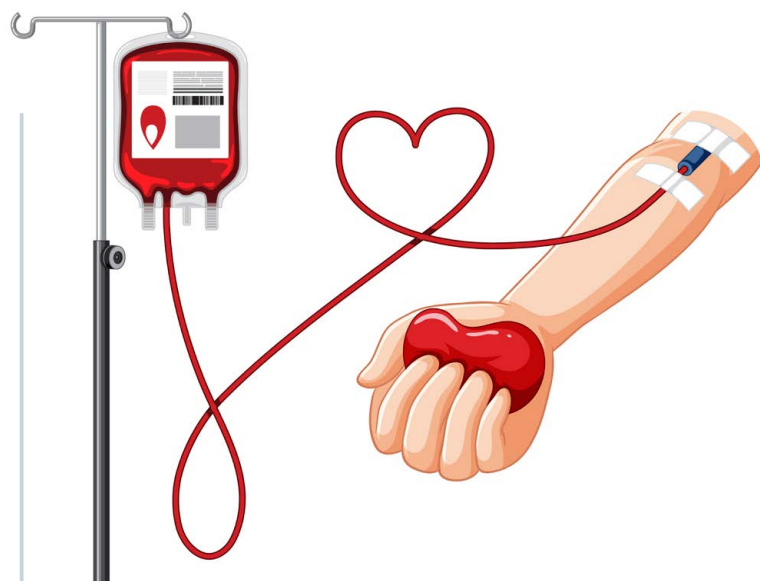
V: V katerih primerih moram delodajalcu vrniti sorazmerni del regresa?

Odgovarja: **Alja Podlesnik, pravna svetovalka**

Regres za letni dopust je pravica vsakega zaposlenega, ki je tesno povezana z dopustom. Skladno s 131. členom Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) je dolžan delodajalec vsakemu zaposlenemu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres. Pravica do dopusta se pridobi s sklenitvijo delovnega razmerja in popolnoma enako velja za regres. Ko delovno razmerje preneha, prenehata tudi delavčeva pravica do dopusta in pravica do regresa. Obe pravici sta vezani na časovno obdobje, in sicer na koledarsko leto. Tisti, ki so zaposleni celo koledarsko leto, so upravičeni do regresa v polni višini. Če zaposlenemu delovno razmerje pri delodajalcu preneha med koledarskim letom ali če se zaposleni pri delodajalcu zaposli med letom, mu pripada sorazmerni del regresa.

Regres se mora izplačati najmanj v višini minimalne plače najkasneje do 1. julija tekočega koledarskega leta. V skupini Impol se zaposlenim regres praviloma izplača prej, kot je skrajni zakonski rok, običajno v aprilu ali maju. Vsi zaposleni, ki so v času izplačila zaposleni za nedoločen čas, prejmejo regres v polni višini. V kolikor zaposlenemu delovno razmerje iz katerega koli razloga (upokojitev, odpoved delavca, odpoved delodajalca, sporazum) preneha pred koncem koledarskega leta, prejel pa je polni regres, je dolžan sorazmerni del regresa vrniti, ker pri delodajalcu ni oz. ne bo zaposlen polno koledarsko leto.

Primer: Janez je v maju prejel celotni regres v višini 2.132,58 evra. Ker je dal odpoved, mu je 30. 9. 2023 prenehalo delovno razmerje. Iz naslova preveč izplačanega regresa je dolžan vrniti sorazmerni del za oktober, november in december. To se izračuna po naslednji formuli: celoten regres/12 mesecev = mesečni znesek regresa x število mesecev, ko ni več v delovnem razmerju. Janez bo torej moral delodajalcu vrniti 533,15 evraregresa ($2.132,58 \text{ EUR}/12 = 177,715 \text{ evra} \times 3 = 533,15 \text{ evra}$). ■

V: ALI MI ZARADI DAROVANJA KRVI PRIPADA IZREDNI PLAČAN DOPUST?

Odgovarja: **Alja Podlesnik, pravna svetovalka**

V primeru, ko zaposleni na dan svoje redne delovne obveznosti prostovoljno daruje kri, mu skladno z drugim odstavkom 167. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) pripada pravica do odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi. Pravico do plačane odsotnosti z dela ima zaposleni le na tisti dan, ko dejansko daruje kri. Zaposleni je dolžan delodajalcu dostaviti potrdilo o udeležbi na darovanju krvi. Potrdilo je namreč delodajalec dolžan priložiti zahtevku za refundacijo nadomestila plače, saj gre nadomestilo plače na dan, ko delavec daruje kri, v breme zdravstvenega zavarovanja. Izpostaviti velja, da Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod RS za transfuzijsko medicino načrtujeta elektronsko izdajanje tovrstnih potrdil, kar naj bi po napovedih začelo s 1. 1. 2024.

Osnova za odmero nadomestila plače na dan, ko delavec daruje kri, je povprečna mesečna plača delavca in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem je zaposleni daroval kri (oz. povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je zaposleni daroval kri). Darovanje krvi delodajalci spodbujamo, saj lahko reši marsikatero življenje. Kljub temu je potrebno pri tem ohranjati zdravo mero, saj je vsak zaposleni v prvi vrsti odgovoren za dosledno, vestno in pravočasno opravljanje svojega dela. ■

V: KAJ NAM PRINAŠA AKCIJA 5 MIN ZA VARNOST?

Odgovarja: Željka Kutija, vodja sistema poklicnega zdravja in varnosti

Akcija 5 MIN ZA VARNOST pomeni, da moramo pred začetkom določenega dela ali naloge pet minut časa nameniti za pregled okolice, oceno morebitnih nevarnosti, preverjanje opreme in zagotavljanje, da so vsi varnostni ukrepi vzpostavljeni in razumljeni. Namen tega načela je zmanjšati tveganje za nezgode pri delu in zagotoviti, da so delavci ozaveščeni o potencialnih nevarnostih in o tem, kako ukrepati v primeru izrednih situacij.

Cilj: Opozoriti delavce na potencialne nevarnosti in jih opremiti z znanjem za skrb za lastno varnost.

Novembra bomo v proizvodnih procesih skupine Impol pričeli uvajati akcijo "5 minut za varnost".

Kako bo potekalo? Prvi delovni dan v vsakem tednu si vodja ob začetku delovne izmene vzame 5 minut časa, da z delavci razpravlja o eni izmed tem, povezanih z varnostjo. Obišče vsako delovno skupino posebej. V pomoč bo imel delovodja že vnaprej pripravljene kartice s temami s področja varnosti in zdravja pri delu.

V: Kateri so solidarnostni ukrepi za odpravo posledic avgustovskih poplav?

Odgovarja: Alja Podlesnik, pravna svetovalka

Na nacionalni ravni je bil zaradi posledic poplav v avgustu 2023 sprejet Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov z avgusta 2023 (ZIUOPZP), ki določa nujne interventne, sanacijske in preventivne ukrepe ter postopke za izvedbo in spremljanje teh ukrepov. Ključna ukrepa v delovnem razmerju sta ukrep solidarnostne delovne sobote (101. člen ZIUOPZP) in obveznega solidarnostnega prispevka (102. člen ZIUOPZP). ZIUOPZP predvideva možnost delodajalca za določitev solidarnostne delovne sobote, ki se lahko izvede enkrat v letu 2023 in enkrat v letu 2024, ni pa to obvezno. Če se delodajalec za ta ukrep odloči, se je dolžan najprej posvetovati s sindikatom oz. svetom delavcev ali delavskim zaupnikom, pri čemer mora biti doseženo soglasje o delu na soboto. Nato mora delodajalec od zaposlenih pridobiti soglasja za opravljanje dela na soboto ter soglasja o tem, da se zaposleni strinjajo, da prispevajo znesek svoje neto plače za opravljeno delo na solidarnostno soboto v Sklad za obnovo Slovenije (oz. da se odpovedo netu znesku za opravljeno delo na solidarnostno soboto). To pomeni, da je za delo na soboto obvezno soglasje delavcev, sicer jim na ta dan ni potrebno delati. Delo na solidarnostno soboto se obravnava kot nadurno delo z nekaterimi posebnostmi. Nadure, opravljene na solidarnostno soboto, se ne vštevajo v maksimalno dovoljeno število nadur glede na določbe Zakona o delovnih razmerjih, prav tako zaposlenim ne pripadajo dodatki za nadurno delo. Kljub temu tega dela ne smejo opravljati invalidi, ki delajo krajši delovni čas, delavci v

bolniškem staležu za krajši delovni čas, starejši delavci, noseče delavke in druge kategorije delavcev, za katere velja prepoved opravljanja nadurnega dela po Zakonu o delovnih razmerjih.

V primeru dela na soboto se plača prispevek za delo na solidarnostno soboto. Prispevek se plača v Sklad za obnovo Slovenije in ga plačata tako delodajalec kot tudi zaposleni, in sicer v enakem znesku. Plačilo za delo na solidarnostno soboto je del redne mesečne bruto plače zaposlenega. Poleg plačila imajo zaposleni na solidarnostno soboto pravico do povračila potnih stroškov in nadomestila za malico.

Če solidarnostna sobota ni obvezna, pa je obvezen solidarnostni prispevek. Z organizacijo in izvedbo dela na solidarnostno soboto se plačilo tega prispevka ne izognemo. Zavezanci za plačilo prispevka so fizične osebe, ki so rezidenti Slovenije in zavezanci za dohodnino za leto 2023 oz. 2024 (razen tistih, katerih skupna osnova za obračun solidarnega prispevka ne presega 35 % povprečne plače zaposlenih v Sloveniji za leto 2023 oz. 2024), in pravne osebe, ki so zavezanci za plačilo davka od dohodka pravnih oseb (z izjemami) za leto 2023 oz. 2024. Obvezni solidarnostni prispevek se plačuje od osnove (ki jo določa ZIUOPZP) po stopnji 0,3 % za fizične osebe in po stopnji 0,8 % za pravne osebe. Če posameznik opravlja delo na solidarnostno soboto, se prispevek za posamezno leto zmanjša za obračunan prispevek delavca oz. delodajalca zaradi solidarnostne sobote, vendar največ do višine obveznega prispevka. Obvezni prispevek plačajo vsi zavezanci, tudi tisti, ki so bili prizadeti v poplavih.

SMEH JE POL ZDRAVJA: *Menjamo folijo za vic!*

DEJSTVO

"Zakaj sploh obstajajo vici o ženskah?"
"Zato, da moški zabijejo čas med dvema onaniranjem."

Anonimno

OBLETNICA

Vpraša žena moža: "Dragi, jutri je najina obletnica poroke, ali zakoljeva prašička?"
Mož: "Zakaj? Saj prašič ni nič kriv!"

Janez Martini,
Impol Infrastruktura

BLONDINKI

Blondinki sta pozabili ključ v avtu in zaloputnili vrata. Ko sta hoteli vstopiti v avto, je prva predlagala:
"S kamnom bom razbila šipo!"
"Ja, pa hitro, ker bo dež in je streha odprta!" je rekla druga.

Uroš Črešnjevar,
Impol Infrastruktura

ALUMINIJASTO FOLIJO LAHKO PREVZAMETE V TAJNIŠTVU KADRINGA.

				avtor PETER SKRBIŠ	NEKDANJI ALBANSKI POLITIK (MEHMET)	NAŠA DIVJA MAČKA	ŠPANSKO ROKOMET. MOSTVO IZ LEONA	STAR RUDARSKI KRAJ NA KOROSKEM	KRSTO ODAK	SMUČIŠČE VZDA	IMPOL	MADŽ. FILMSKI REŽISER (KAROLY)	ŽITNE LUSKINE	OSTER. NEZVENEČ GLAS	PRETENTANOST	VIOLINISTKA TROTOVSEK
				DRISKA							MESTO VIRAKU					
				VEDA O KAPLJEVINAH							MIŠICA NATEZNICA					
				ŠALJIVEC NA KARTI					VINO IZ OKOLICE PEKER ZDRAVILO							
IMPOL	NAŠA CELINA	EDEN OD CUTOV GR. BOG VINA			MAK. PIS. (DIMCE)									NATRIJ		
					IGRA NA SRECO									IGRALKA DE HAVIL-LAND		
MAJHEN TEMPELJ, KAPELICA								REKA V NEMCIJI				BITKA				GOKART KRAJŠE
								SUHA ŠIR. RAVNINA				DEL BESEDILA, ODLOMEK				
MLEČNA ZLEZA PRI KRAVI					MESTO NA ROBU URALA					ODPADEK PRI PILJEN.						
					ESTONEC					KRAJ PRI POREČU						
SL. PEVEC (JANKO)							ČEŠKI KAMION						PESNICA SEIDEL			
							GLIVIČNA BOLEZEN						TRINTRO-TOLUEN			
LENNOVA VDOVA (YOKO)				BLIŽ. STANOVALKA							POŠASTNO BITJE, SPAKA					
				DRSALEC SCHENK							TANTAL					
KRISTISOV SODNIK (PONCIJ)						KORISTO-LOVEC										
						NAŠA VELIKAKAČA										
SINJINA, NEBESNA MODRINA					ČUDODEL. POSODA					RADIO-AKTIVNI ELEMENT (ZNAK A1)						PEVKA HORVAT
					TAJSKA REKA											
IMPOL	RUDARSKO MESTO V SREDNJI BOSNI	OČETO-MORILEC V GRŠKI MITOLOGIJI	SP. DEL POSODE				UDELE-ZENKA SPOPADA		PEVKA JAMES							
			SPISEK IMEN													
NE BIK, NE KRAVA				VRATAR JUG												
				SLONOV CEKAN												
STAROGRŠKI PESNIK Z LESBOSA						OLIVER TWIST										
						ŠALA, SMESNICA										
KRATEK, REZEK GLAS					NEGOVAN NASAD OB HIŠI											
					TITAN											
NAUK O LEPEM, LEPOZNANSTVO																
HLEVČEK (LJUDSKO)																GESLO KRIŽANKE

KRIŽANKA

1. BON ZA 40 EVROV: BRANKO STRNAD, IMPOL LLT
2. BON ZA 40 EVROV: PETER GORIČAN, IMPOL PCP
3. BON ZA 40 EVROV: URBAN LOPAN, IMPOL PCP

Nagrajenci nagrade prevzamete v KADROVSKI PISARNI Impola v upravni stavbi.

Geslo tokratne križanke pošljite v uredništvo Metalurga (ursa.zidansek@kadring.si) do 20. novembra 2023.

Trije izžrebani nagrajenci boste prejeli vsak **BON ZA NAKUP V VREDNOSTI 40 EVROV.**

RECEPTI: Jesenska sočna poslastica

Okusna in aromatična bučna pita

Z jesenskimi dnevi prihaja čas, ko se v kuhinji razvajamo s toplimi in slastnimi okusi. In kaj bi lahko bolje predstavljalo duh te čarobne sezone kot sočna bučna pita?

SESTAVINE:

- 750 g buče ali maslene buče, olupljene, brez semen in narezane na koščke
- 140 g sladkorja
- ½ žličke soli
- ½ žličke naribanega svežega muškatalega oreščka
- 1 žlička cimeta
- 2 stepeni jajci
- 25 g stopljenega masla
- 175 ml mleka
- 1 žlica sladkorja v prah

TESTO:

- 300 g moke
- 120 g sladkorja v prahu
- 150 g hladnega masla
- 1 rumenjaki
- 1 celo jajce
- žlička pecilnega praška

NAVODILA:

1. Bučo damo v večjo ponev, prelijemo z vodo in zavremo. Pokrijemo s pokrovko in dušimo 15 minut oziroma dokler se ne zmežča. Odcedimo in ohladimo.
2. Vse sestavine za testo damo v večjo posodo in na hitro zgnemo mehko testo. Ovijemo ga v folijo za živila in damo za pol ure v hladilnik.
3. Ventilatorsko pečico segrejemo na 180 °C. Pecivo razvaljamo na rahlo pomokani površini in z njim obložimo 22 cm pekač za torte z ohlapnim dnom. Pecivo obložimo z aluminijasto folijo in folijo obtežimo (na primer s fižolom), nato pečemo 15 minut. Folijo odstranimo in pečemo nadaljnjih 10 minut, dokler ni osnova blede zlate barve. Odstranimo iz pečice in pustimo, da se nekoliko ohladi.
4. Temperaturo pečice povečamo na 220 °C. Ohlajeno bučo pretlačimo skozi cedilo v veliko skledo. V ločeni skledi zmešamo sladkor, sol, muškati orešček in polovico cimeta. Zmešamo stepena jajca, stopljeno maslo in mleko, nato dodamo bučnemu pireju in premešamo.

Vlijemo v delno pečeno testo in pečemo 10 minut, nato temperaturo znižamo na 180 °C. Pečemo še 35 do 40 minut, dokler se nadev ne strdi.

5. Pustimo, da se ohladi, nato pito odstranimo iz modela. Preostali cimet zmešamo s sladkorjem v prahu in potresemo pito. Pito postrežemo ohlajeno. ■

DOGODKI: Kaj nas čaka?

NOČ ČAROVNIC (31. OKTOBER)

Noč čarovnic je praznik, ki izvira iz keltske kulture. Na ta dan naj bi se ljudem prikazovali bogovi ali duše umrlih. Praznik je povezan s pričetkom zimskega obdobja, ko narava počiva do prihodnje pomladi. Prvi zapisi o praznovanjih v Sloveniji segajo v 15. stoletje, ko so bila pogosta kresovanja, branje prihodnosti iz kosti, zabava s hudičem ter lov na čarovnike. Naša današnja praznovanja bolj spominjajo na ameriško različico in so predvsem čas za zabavo. Ljudje se oblečejo v kostume čarovnic, hudiča, vampirjev in drugih strašnih bitij, se udeležijo zabave ali čas preživijo s svojimi najdražjimi. ■

MARTINOVO (11. NOVEMBER)

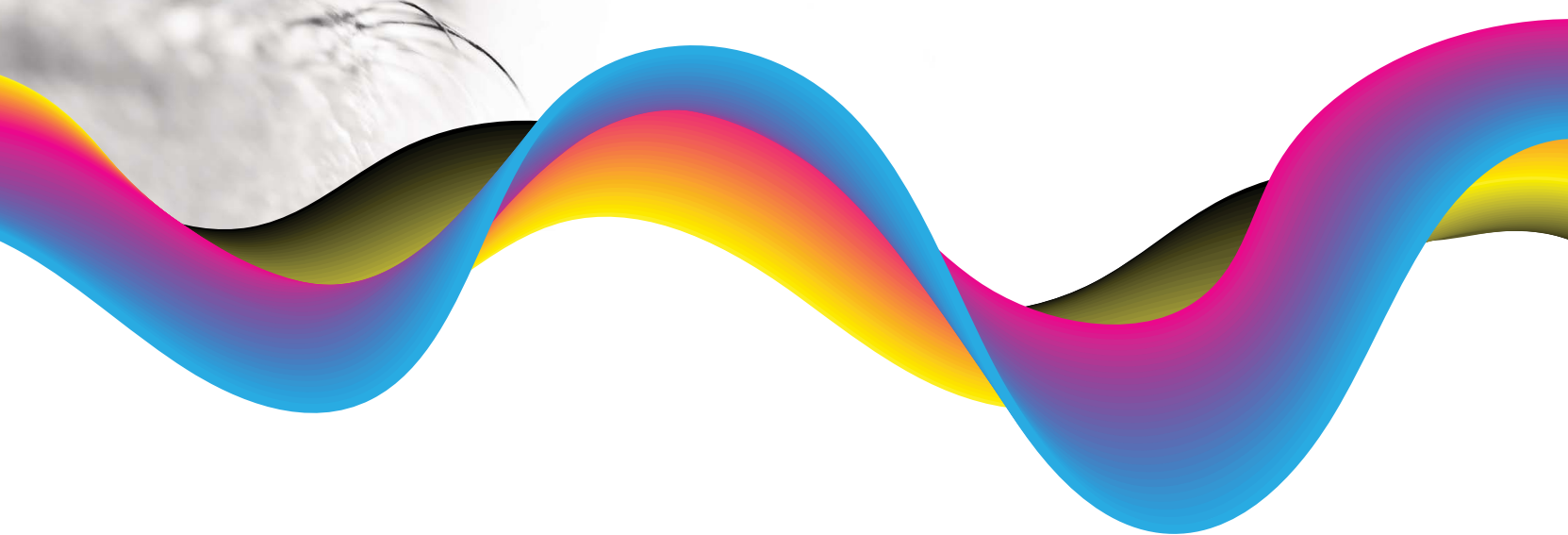
Martinovo ima svoje korenine v predkrščanskem času, ko so ljudje praznovali jesensko žetev in se zahvaljevali bogovom za dobro letino. Zaradi splošne priljubljenosti cerkev med pokristjanjevanjem praznika ni odpravila, ampak ga je zaznamovala s svetim Martinom, rojenim 11. novembra, ki naj bi po legendi spremenil vodo v vino. V današnjem času je Martinovo predvsem čas za pokušnjo novega vina in tradicionalnih slovenskih jedi. Martinovo praznujejo tudi v drugih državah, ki imajo bogato vinsko tradicijo, kot so Avstrija, Nemčija, Francija in Italija. ■

 EVROGRAFIS

 TISKARA ZRINSKI

BIGGER.
BETTER.
TOGETHER.

